

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาครั้งที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

Management of Academic Affairs of Islamic Private School the 3rd Academic
Evaluation of which Endorsed by the Office of National Quality Standards
and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015,
the Office of Private Education of Pattani Province

Prince of Songkla University
Pattani Campus

สะอารี มามะ
Sa-aree Mama

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Islamic Educational Administration and Management
Prince of Songkla University

2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่าน
 การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ
 การศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษา
 เอกชนจังหวัดปัตตานี

ผู้เขียน นายสะอารี มามะ

สาขาวิชา การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต) ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง)

..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

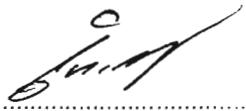
..... กรรมการ
 (ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา)

..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการ
 จัดการการศึกษาอิสลาม

.....
 (ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟาร์รุ่งสาง)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นายสะอารี มามะ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายสะอารี มามะ)
นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปีพ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นายสะอาดรี มามะ
สาขาวิชา	การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปีพ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปีพ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีโดยจำแนกตามระดับการศึกษาประเภทการปฏิบัติงานและตำแหน่ง 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 259 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีและเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประเภทการปฏิบัติงาน และตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี

พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น อันนำไปสู่การเป็นเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis Title	Management of Academic Affairs of Islamic Private School the 3 rd Academic Evaluation of which Endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani Province
Author	Mr. Sa-aree Mama
Major Program	Islamic Educational Administration and Management
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research aims to 1) Study the level of the management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani. 2) Compare the level of the management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani according to these variables, namely, educational level, working experiences and positions and 3) Gather guidelines for developing management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani. Data of this research gained from 259 teachers and 5 school administrators from Islamic private schools under of the Pattani Office of Private School. Province. Statistics used were percentage, means, standard deviations t-test and F-test.

The research was founded that

1) The overall level of the management of academic affairs of Islamic private school the 3rd Academic Evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani is at the highest level.

2) There is no significant different in perception on the management of academic affairs of Islamic private school based on educational level, working experiences and positions.

3) Recommendations for Islamic private school administration were found that private Islamic schools had to continuously publicize the school curriculum to parents in order to know about the improvement of the school curriculum and encourage communities to participate in various school activities in order to make them as a network for school academic development.

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

عنوان البحث	: الإدارة لدي شئون الدراسة في المدارس الإسلامية الأهلية التي تمت تقييمها من قبل مكتب معايير التعليم وتقييم الجودة ، الجولة 3 ، العام 2011-2015 ، التابع للشؤون التعليمية الأهلية بمحافظة فطاني
الباحث	: أشعري مامأ
قسم الدراسة	: الإدارة والتدبير في التربية الإسلامية
العام الجامعي	: 1440 هجرية

مستخلص البحث

استهدفت هذه الدراسة إلى (1) معرفة درجة الإدارة لدي شئون الدراسة في المدارس الإسلامية الأهلية بمحافظة فطاني (2) مقارنة نتائج درجة الإدارة لدي شئون الدراسة في المدارس الإسلامية الأهلية بمحافظة فطاني على حسب مرحلة الدارس، الخبرة العملية والمنصب (3) الكشف على مقترحات لتطوير الإدارة لدي شئون الدراسة في المدارس الإسلامية الأهلية بمحافظة فطاني ، وتم جمع المعلومات من خلال توزيع الاستبانة على معلمي المدرسة الأهلية الإسلامية بولاية بمحافظة فطاني ومدير المدرسة حوالي 259 ويعتمد الباحث على النسب المئوية ، الإنحراف المعياري ، تيتيس و إيفتيس .

وحصلت النتائج هي

- (1) أن درجة الإدارة لدي شئون الدراسة في المدارس الإسلامية الأهلية بمحافظة فطاني كانت مرتفعة
- (2) ولا يوجد الإخلافات في نتائج البحث على حسب مرحلة الدارس ، الخبرة العملية والمنصب .
- (3) لتحسين عملية الإدارة لدي شئون الدراسة ، على المدرسة أن تعرف المناهج المدرسية لمن يتعلق بها خاصة وعامة وتشجيع نظام المشاركة بين المدرسة وأولياء الأمور حتى يتعاون بعضها على بعض .

กิตติกรรมประกาศ

การสรรเสริญทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ผู้ทรงบริหารจักรวาล ผู้ทรงประทานความรู้และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และขอความสันติจงประสบแต่ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ผู้ทรงเปี่ยมด้วยคุณธรรมอันสูงส่ง อันเป็นแบบอย่างแก่มวลมนุษยชาติ

ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่เป็นแบบอย่างแห่งคุณภาพในทุกด้านและให้คำปรึกษาที่ดีเสมอมา จนทำให้สามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณคณะผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. अबดุลฮากัม เฮ็งเปีย ดร.ซัมซุ สาอุ และ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ดีในการปรับแก้เครื่องมือวิจัย และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อื่นๆ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์ ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และตรวจสอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ใหม่มีความครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และขอขอบคุณบรรดาคณาจารย์ รวมถึงบุคลากรวิทยาลัยอิสลามศึกษาทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกและมีส่วนร่วมในทำงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จอย่างที่ปรากฏ และขอบคุณนางสาวกาตีนิ โตะมะแซ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการพัฒนาสังคมฯ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณบรรดาคณาจารย์ ภาควิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลามวิทยาลัยอิสลามศึกษา ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ และเสียสละอุทิศตนตลอดระยะเวลาของการศึกษา และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้มอบทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ด้วย

ขอขอบคุณนายฮามะ มามะ นางสาวแวเมาะ แวซู บุพการีที่รัก ญาติพี่น้อง เหล่ามิตรสหาย ที่ให้การสนับสนุน และคอยเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

ขอพรจากเอกองค์อัลลอฮ์ โปรดประทานความดีงามแก่ทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมและเป็นแรงขับเคลื่อนในทำงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อามีน

สะอารี มามะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(7)
مستخلص البحث	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(10)
สารบัญ	(11)
รายการตาราง	(13)
ตารางปริวรรตอักษร	(14)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 คำถามในการวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	9
2.1.1 ความหมายการบริหารงานวิชาการ	9
2.1.2 ความสำคัญการบริหารงานวิชาการ	12
2.1.3 หลักและกระบวนการบริหารงานวิชาการ	13
2.1.4 หลักและกระบวนการบริหารงานวิชาการอิสลาม	18
2.2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	23
1.2.1.1. ด้านหลักสูตร	24
1.2.1.2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	30
1.2.1.3. ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน	36
1.2.1.4. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	41
1.2.1.5. ด้านการนิเทศการศึกษา	45
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
3. วิธีดำเนินการวิจัย	53
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53

3.2	แบบแผนการวิจัย	55
3.3	เครื่องมือในการวิจัย	55
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
3.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.2	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอ	60
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	60
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.3.1	ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นการปฏิบัติงาน	63
4.3.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงาน	69
4.3.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน	74
4.3.4	ข้อเสนอแนะจากแบบสัมภาษณ์	79
5.	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
5.1	วัตถุประสงค์การวิจัย	84
5.2	คำถามในการวิจัย	84
5.3	วิธีดำเนินการวิจัย	85
5.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	87
5.5	การวิเคราะห์ข้อมูล	87
5.6	สรุปผลการวิจัย	88
5.7	การอภิปรายผล	93
5.8	ข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	100
	ภาคผนวก	102
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	103
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม	113
	ภาคผนวก ค แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม	116
	ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย	131
	ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์	140
	ภาคผนวก ฉ นิพนธ์ต้นฉบับ	145
	ประวัติผู้เขียน	169

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรผู้บริหาร และครูของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	53
2	แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครูของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	54
3 - 7	แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่ง	61
8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้ง 5 ด้าน	63
9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร	64
10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	65
11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	66
12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการนิเทศการศึกษา	67
13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	68
14	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูล จำแนกระดับการศึกษา	69
15	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูล จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	70
15.1	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตรจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน	71
15.2	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน	72
15.3	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD ด้านด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน	72
16	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบข้อมูล จำแนกตามตำแหน่ง	73
17	ความถี่ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงาน	74

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-ไทย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บ่า	บ
ء	ฮัมซะฮฺ	อ (อ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ฮ่า	ห มีข้อยกเว้น เช่น มฮัมมัด รอฮีม
خ	ค่อ	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	ร่อ	ร
ز	ซาย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มุซา อีซา
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอ	ฏ
ظ	ซอ	ซ
ع	อัยน	อ
غ	ฆอยน	ฆ
ف	ฟา	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ل	ลาม	ล
م	มีม	ม
ن	นูน	น
ه	ฮอ	ฮ (ในกรณีเป็นตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาว	ว
ي	ยาอ์	ย
(الفتحة)		ั (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ๓) ะ , -าะ (ฮ์ ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระ ในบางกรณี เช่น อลี บนี ฯ
(الكسرة)		ิ
(الضمة)		ึ
(الفتحة الممدودة)		า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ๓)
(الكسرة الممدودة)		ี
(الضمة الممدودة)		ึ
ال-الشمسية		อ-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น อัดดีน อัญญ์นินา
ال-القمرية		อัล ตามด้วยคำต่อไป โดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น อัลกรุอาน อัลลอฮ อัลอิสลามฯ

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อสีฟ	a
ب	บ่า	b
ء	ฮัมชะฮ	'a, 'i, 'u
ت	ต่า	t
ث	ซ่า	th
ج	จีม	j
ح	हाँ	h
خ	ค่อ	kh
د	ด่าล	d
ذ	ซาล	dh
ر	ร่อ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ชีน	sh
ص	ศอด	ṣ
ض	ฎอด	ḍ
ط	ฏอ	ṭ
ظ	ซอ	ẓ
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยน	gh
ف	ฟ่า	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ل	ลาม	l
م	มีม	m
ن	นูน	n
ه	ฮ่าฮ์	h
و	วาว	w
ي	ยาฮ์	y
ة، ء	ตาฮ์	h,t
(الفتحة)	_ا, اِ, اَ	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	_ا	ā
(الكسرة)	ِ	i
(الكسرة الممدودة)	ِ	ī
(الضمة)	ُ	u
(الضمة الممدودة)	ُ	ū
ال-شمسية		al-_ (al-Tirmidhī)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iyy
الضمة المشددة		uww

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

การศึกษาเป็นเครื่องมือและถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศไทย เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเทียบเท่ากับนานาประเทศ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาถือเป็นการสร้างรากฐานในการผลิตทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณภาพ อันเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาด้านอื่นๆ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ อิสลามถือว่าการพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกัน กล่าวคือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ อิสลามจึงมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์ เพื่อสร้างบุคคลที่มีคุณภาพ ในทุกมิติ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม พร้อมจะนำพาและสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญพาสุข อันเป็นความหวังของประชาชาติอิสลาม ตลอดจนมนุษยชาติ (อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต ,2558)

การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารภารกิจของพระเจ้าบนหน้าแผ่นดิน และทำหน้าที่เป็นผู้นำของมนุษยชาติ (นิเลาะ แวอุเซ็ง, :2559) ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้ และคุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองของประเทศไทย ยึดมั่นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มุ่งเสริมสร้างความจิตสำนึก และตระหนักในหน้าที่ความเป็นพลเมืองที่ดี โดยมุ่งเน้นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ บนหลักพื้นฐานความเชื่อในความเป็นมนุษย์ โดยตระหนักว่ามนุษย์นั้น มีความสามารถและศักยภาพในการที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษาที่เน้นการเพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้านทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ สติปัญญา และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยยึดหลักการพื้นฐานว่าผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้และมีความสำคัญ กระบวนการจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ตามธรรมชาติและตามศักยภาพที่มีอยู่ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,2553)

อิสลามให้ความสำคัญต่อการศึกษาอันเป็นเครื่องมือในสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้วางหลักการสำคัญต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความตระหนักในการศึกษาและได้กำหนดวาระสำหรับการศึกษา โดยให้ถือเป็นวาระของมนุษยชาติที่ทุกคนจะต้องทำหน้าที่ และมีความรับผิดชอบร่วมกันดังที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

ความว่า : “ อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้ยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(มูญาตาะห์ 58: 11)

นอกจากคำตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานดังกล่าวแล้ว ปรากฏในอัลหะดีษ บทหนึ่งที่ท่านเราะซูล (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า

1 ((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ))

ความว่า “ การศึกษาหาความรู้เป็นฟัรฎูเหนือมุสลิม”

จากอัลกุรอานและอัลหะดีษดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการศึกษาแสวงหาความรู้เป็นการยกระดับความรู้จะถูกยกเกียรติด้วยความรู้ และการแสวงหาความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อพัฒนาตนตามหลักการอิสลามเพื่อเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้สติปัญญาควบคู่คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การเป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์จะต้องผ่านกระบวนการวนซัดเกลา อบรมสั่งสอนหรือกระบวนการทางการศึกษา สถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งที่เป็นองค์ความรู้ในทางโลกและทางธรรม เป็นการพัฒนาทุกส่วนของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิญญาณ สติปัญญา ร่างกายและสังคม เพื่อเป็นการสนองตอบวัตถุประสงค์ของการสร้างมนุษย์คือเป็นบ่าวของอัลลอฮ์และเป็นตัวแทนของพระองค์บนผืนแผ่นดิน ดังนั้นการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์จึงเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการศึกษาในอิสลาม

การบริหารจัดการการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นการบริหารจัดการมีรูปแบบที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคเป็นที่ที่มีความแตกต่างในเรื่องของ ภาษา และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีความเคร่งครัดในคำหลักคำสอน จึงส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นที่นิยม

¹ หะดีษบันทึกโดย Ibnu Majah หะดีษหมายเลข 224

ของคนในพื้นที่ในการส่งบุตรหลาน ดังนั้นการบริหารจัดการจะต้องตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ จึงทำให้รูปแบบการบริหารจัดการมีความแตกต่างจากรูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนทั่วไป หลักความเชื่อ ค่านิยมตามวิถีของมุสลิม การเรียนศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ในทุกๆด้าน รวมถึงด้านการศึกษา ซึ่งในทัศนะของอิสลาม มุสลิมที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักคำสอนของอิสลาม เป็นวิถีในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและการรู้จักศาสนาจะต้องผ่านกระบวนการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการศึกษาอิสลามที่มีความเข้มข้น มีคุณภาพและเป็นการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางศาสนาอิสลามได้อย่างเคร่งครัด (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ : 2552)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตอบสนองความต้องการข้างต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ให้การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเอกชน กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน องค์กรทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

การจัดการการศึกษาจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลามและการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยเฉพาะการบริหารวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา และมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย จากการศึกษาข้อมูลการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แม้ว่าสภาพความเป็นจริงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนา เมื่อพิจารณาจากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆและในภาคอื่นๆ ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยตรง แต่มีโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับดีและผ่านการประเมินคุณภาพจากจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา²

การประเมินคุณภาพทางการศึกษาทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาของสถานศึกษาที่ต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งประเด็นที่จะต้องตระหนักคือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการประเมินคุณภาพสถานศึกษา สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ได้รับการประเมินคุณภาพและผ่านการประเมินเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียน

² รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี : 2557

ด้วยกัน³ จากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากการวิเคราะห์กลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพภายนอก (วริยพร แสงนภาพวร : 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนเอกชนอื่นๆ ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1.2.1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.2.2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

1.2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

³ ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสมศ.ผลการประเมินคุณภาพภายนอก : 2560

1.3 คำถามการวิจัย

3.1.1 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

3.1.2 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันหรือไม่

3.1.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลจากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ดังนี้

1.4.1 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศสำหรับกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนอื่นๆ

1.4.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี และโรงเรียนเอกชนทั่วไป

1.4.3 ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากร ขอบเขตของเนื้อหา และขอบเขตของตัวแปรที่จะศึกษาไว้ ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่

ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.5.2 ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร 2) ครูผู้สอนสามัญ และครูสอนศาสนาอิสลามของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 259 คน จาก 9 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ 2)โรงเรียนปอซันพัฒนา 3)โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา 4) โรงเรียนปยุตประชากรักษ์ 5) โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ 6) โรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา 7) โรงเรียนธรรมพิทยาคาร 8) โรงเรียนดรณวิทยา 9)โรงเรียนดรณศาสนวิทยา

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาโดยแยกออกเป็น ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.ระดับการศึกษา
- 2.ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน
- 3.ตำแหน่ง

1.5.3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วยการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่

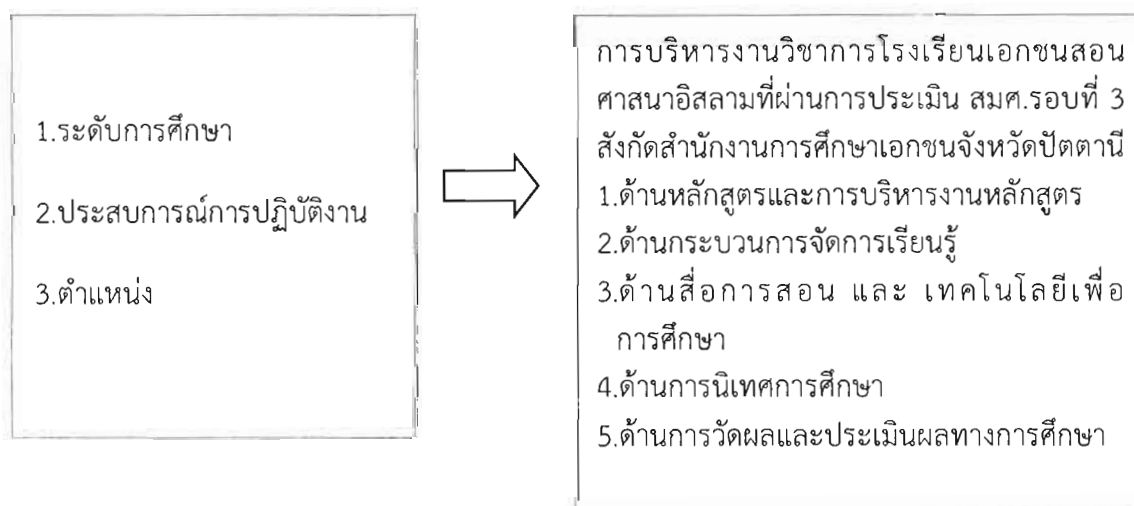
1) ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 5) ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

จากกรอบแนวคิดผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษาโดยแยกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตำแหน่ง โดยตัวแปรต้นดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดศัพท์เฉพาะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

1.7.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานหรือการดำเนินงานในสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามขอบข่าย ดังนี้

การบริหารงานหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร การทำความเข้าใจหลักสูตร เป้าหมายโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรมีความชัดเจน การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรมีความเหมาะสมกับนักเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชนตลอดจนการประเมินการใช้หลักสูตร

กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ความถนัดของนักเรียน และฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาและได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้

สื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานบริหารจัดการ จัดทำหรือผลิตและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี เพื่อเป็นตัวกลางหรือช่องทางในการถ่ายทอดองค์ความรู้ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียน

การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การร่วมกันวางแผนการวัดผลและประเมินผล ของสถานศึกษา การจัดหาเครื่องมือและบุคลากรในการกระบวนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ตามหลักระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และนำผลที่ได้ไปใช้สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการปฏิบัติงานและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามประสานงาน เพื่อพัฒนาระบบและ

กระบวนการนิเทศการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การนิเทศ การศึกษาจากสถานศึกษาอื่นๆ หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา

1.7.2 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษา เอกชน จังหวัดปัตตานี

1.7.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม 15 (1) หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่แปรสภาพและพัฒนาจากสถานศึกษาที่เรียกว่า “ปอเนาะ” และได้รับการปรับปรุงเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามตามโครงการปรับปรุงปอเนาะเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามมาตรา 15 (1) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 เป็นโรงเรียนที่ทำการสอนทั้งวิชา ศาสนาและวิชาสามัญหรือวิชาชีพควบคู่กันไป

1.7.4 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมิน หมายถึง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558

1.7.5 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้ซึ่งเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

1.7.6 บุคลากร หมายถึง และครูผู้สอนมีรายละเอียดดังนี้

1.หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หมายถึง หัวหน้าฝ่ายจากโครงสร้างขอบข่าย ภาระหน้าที่การบริหารงานโรงเรียน ซึ่งทำหน้าที่บริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลาม

2.ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนรายวิชาสามัญและครูสอน รายวิชาศาสนา มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ครูสอนสามัญ หมายถึง ครูผู้สอนรายวิชาสามัญ และไม่ได้มีตำแหน่งอื่นใดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัด ปัตตานี

2.2 ครูสอนศาสนา หมายถึง ครูผู้สอนรายวิชาศาสนา และไม่ได้มีตำแหน่งอื่นใดในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัด ปัตตานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผ่านการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 ซึ่งตามแนวคิดของนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ

- 1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร
- 2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
- 3.ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

การศึกษการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วารสาร ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

- 1.2.1.1 ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 1.2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการวิชาการ
- 1.2.1.3 หลักการ และกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1.2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

- 1.2.2.1. ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร
- 1.2.2.2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
- 1.2.2.3. ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.2.2.4. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
- 1.2.2.5. ด้านการนิเทศการศึกษา

1.2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1.2.1.1 ความหมายและแนวคิดการบริหารงานวิชาการ

ความหมายการบริหารงานวิชาการวิชาการ

ศิริพร ทาทราย (2552 : 13) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญและมีภาระหน้าที่และภารกิจ ในหลักสูตรและงานกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร งานวิชาการจึงเป็นงานหลักและหัวใจสำคัญสำหรับผู้บริหารจะต้องปฏิบัติและดำเนินการจัดการเรียน การสอนและงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับการพัฒนาแก้ไขและปรับปรุงงานด้านการเรียนการสอนสำหรับ ผู้เรียน เพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 21) ให้ความหมายสำหรับการบริหารงานวิชาการ หมายถึง “การบริหารจัดการกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ จัดสรรทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ของสถานศึกษาได้วางไว้ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่ สามารถทำให้งานวิชาการเกิดขับเคลื่อนและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล และคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553:30) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง “การบริหารงานวิชาการเป็นหลักการปฏิบัติกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่ เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จันทรานี สงวนนาม (2553 : 148) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า “การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักสำหรับการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาและเป็นส่วน หนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้าน อื่นๆ แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

จรุณี เก้าเอี้ยน (2556 : 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ว่าการ บริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการจัดการศึกษาอยู่ในส่วนที่เกี่ยวของกับการบริหาร สถานศึกษา ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจที่ต้องทำ ส่วนการบริหารงานวิชาการเป็นกิจกรรม การดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากความหมายการบริหารงานวิชาการวิชาการสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานทุกอย่างสำหรับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถาบันการศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความ เข้าใจในภารกิจภายใต้ขอบข่ายงานวิชาการ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ มีความครอบคลุมในทุกสาระการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายในการ การศึกษาดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 3 - 4) ได้วางขอบข่ายสำหรับการบริหารงาน วิชาการ ดังนี้

- 1.การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการ บริหารงานหลักสูตร พัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปปฏิบัติใช้ การจัดวางแผนเกี่ยวกับงาน การเรียนการสอนของสถานศึกษา รายละเอียดดังนี้

1.1 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

1.2 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การวางแผนและประชุมหารือเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ การจัดชั้นตอนและเวลาในการทำงาน

1.3 มีการบันทึกการสอน เพื่อให้เห็นถึงรายละเอียดของเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบสอนแต่ละวันหรือตลอดทั้งสัปดาห์ โดยการวางแผน และยึดโครงการสอนเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน

2.การดำเนินงานอันเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินของสถานศึกษาเป็นความราบรื่น และสามารถปฏิบัติงานการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

2.1 การจัดตารางปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นการกำหนดวิชา เวลา และผู้สอน ในแต่ละสาระวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน หรือบรรยากาศการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่ต้องร่วมมือกับอาคารสถานที่ภายในสถานศึกษา ตลอดจนการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องเรียน

2.3 การจัดครูผู้สอน ต้องตระหนักถึงความพร้อมของโรงเรียนและบุคลากร รวมถึงการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญภายนอกมาช่วยในงานการเรียนการสอน

2.4 การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน

2.5 การจัดแบบเรียน

2.6 การบริหารจัดการการเรียนสำหรับผู้เรียน ได้แก่ การจัดการสื่อการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศ การจัดให้มีสถานที่ค้นคว้าสืบค้นหาข้อมูล การนิเทศการเรียนการสอน

3.การปฏิบัติงานด้านวิชาการตามขอข่ายและภารกิจในงานวิชาการ

4.การวัดและประเมินผลทางการศึกษา เป็นกระบวนการในการการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน โดยผ่านเครื่องมือที่ความเที่ยงตรง และสอดคล้อง

จากแนวคิดการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลทางการศึกษา ศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การสนับสนุนส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ท้องถิ่น การเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น โดยมีการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ให้ได้ผลดี บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

1.2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษา หลักการอิสลามได้เรื่องของวิชาการ และการศึกษาหาแสดงหาซึ่งความรู้ ส่งเสริมให้มุสลิมเรียนรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมดังที่อัลลอฮ์ทรงตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

ความว่า : “อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(มูญาดาละห์ 58:11)

จากอายะฮ์ข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่าผู้ที่มีความรู้ นั้น ถือเป็นผู้ที่พระผู้เป็นเจ้าทรงยกย่องและยกระดับด้วยวิชาความรู้ ดังนั้นวิชาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นต่อมุสลิมต้องแสวงหาเพื่อยกระดับของตน ดังที่ได้ปรากฏในอัลหะดีษบทซึ่งท่านเราะซูล (ช.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า

((طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ))⁴

ความว่า : “การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิมทุกคน”

จากอัลหะดีษข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการแสวงหาความรู้หรือการศึกษาหาความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีศรัทธาอิสลามทุกคน เพื่อเป็นการพัฒนาตนเองตามแนวทางของอิสลาม เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง สติปัญญา ร่างกายและจิตวิญญาณ สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของโรงเรียนและสถาบันการศึกษา ซึ่งงานด้านบริหารบุคคล บริหารงบประมาณ หรือบริหารทั่วไปอื่นๆ ถือเป็นงานรองเพื่อให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่น อันเนื่องตัวชีวิตสำคัญ of สถานศึกษา วิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนทุกโรง คือ ด้านวิชาการมีหน้าหลักในการให้ความรู้แก่ผู้เรียน โดยการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายระหว่างครูกับผู้บริหารที่จะต้องทำงานร่วมกัน โดยการสร้างความเข้าใจ และตระหนักในเป้าหมายเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะโรงเรียนหรือสถานศึกษาใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ฉะนั้นจึงมีนักการศึกษาได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

⁴ หะดีษบันทึกโดย อิบน์ มาญะฮ์.1984 : 48 หะดีษหมายเลข 86

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 1) กล่าวว่า เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ในทุกสถานศึกษาและทุกประเภท เป็นตัวชี้วัดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา โดยสามารถจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา

Miller (อ้างถึงใน วรณรัตน์ ทายิดา, 2551) กล่าวว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน โรงเรียนจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการบริหารวิชาการ ถ้าฝ่ายวิชาการอ่อนฝายอื่นก็อ่อนตามหน้าที่ของฝ่ายวิชาการ ได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอน และการปฏิบัติตามโปรแกรมรวมทั้งการวัดผล การติดตามการสอนของครู อาจารย์และการเรียนการสอนของนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 33) ได้สรุปไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนร่วมได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกี่ยวพันการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นสรุปได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผลงานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.1.3 หลักการ และกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักและสำคัญที่สุดในโรงเรียน มีกรอบภาระงานที่กว้าง เพื่อให้การบริหารเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับการบริหารงานวิชาการสรุปได้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ได้สรุปกระบวนการบริหารงานวิชาการ การดำเนินงานของโรงเรียนหรือสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้หลักการการบริหารที่มีคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ หลักการวางแผน (Plan) หลักการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (Do) หลักการตรวจสอบประเมินผลที่เกิดจากหลังการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ (Check) หลักการปรับปรุงเพื่อการนำไปใช้ (Action) ขั้นตอน PDCA มี ดังนี้

ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นตัวกลางในการประสานงานกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อให้ทราบถึงเจตนารมณ์ปรัชญาการศึกษา เป้าหมายของหลักสูตร ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา การกำหนดนโยบายของสถานศึกษา

หรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกัน จัดลำดับและวางกรอบเป้าหมาย และกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา โดยมีการจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในระยะสั้น หรือระยะยาว ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้กำกับดูแล และรับรองแผนการดำเนินการดังกล่าว

ขั้นการปฏิบัติตามแผน (Do) เป็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารใน ส่งเสริมสนับสนุน กำกับการปฏิบัติงาน ดูแลควบคุมระบบการทำงาน รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และคอยเป็นผู้อำนวยการควบคุมการปฏิบัติงานให้แก่ครูผู้สอนหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในงาน วิชาการภายในโรงเรียนที่มีส่วนในการรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา และรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ดำเนินการอย่างมีระบบและเกิดประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) บุคลากรใน โรงเรียนที่รับผิดชอบได้การปฏิบัติงานในกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแผนงาน และโครงการที่ได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้แล้ว เป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการเป็นผู้คอยตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติงานดังกล่าว ตั้งแต่ต้นกิจกรรม ระหว่างการจัดทำกิจกรรม และสิ้นสุดการจัดทำ กิจกรรม หรืออาจแต่งตั้งผู้แทนในการทำการตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่ได้รับมอบ ในแต่ละกิจกรรมหรือโครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนนำและมีบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ หรืออาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบกิจกรรมดังกล่าว

ขั้นการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) หลังจากสถานศึกษาได้มีการ ประเมินตนเองแล้ว หน้าที่ของผู้บริหารคือ จะต้องนำผลที่ได้รับการประเมินมากำหนดเป้าหมายการ จัดทำแผนปฏิบัติงานสำหรับการพัฒนาคุณภาพในรอบหรือปีการศึกษาต่อไป ซึ่งผลที่ได้นำไปเพื่อการ ปรับปรุงแผนกิจกรรม โครงการในปีการศึกษานั้นๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมาย ต่อไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 9) ได้กล่าวถึง หลักการบริหาร สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาคควรตระหนักถึงหลักการบริหาร ดังนี้

1. ต้องใช้วิธีการหรือเทคนิคในการบริหารงาน การบริหารงานวิชาการต้อง อาศัยเทคนิคหรือวิธีการ กระบวนการ ซึ่งการปฏิบัติงานต้องมีระบบ และความรอบคอบ การทำงาน จึงดำเนินไปด้วยดี

2. มีเป้าหมายที่ชัดเจนและวางกรอบวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่าง ชัดเจน ผู้บริหารต้องตระหนักถึงปรัชญา และเป้าหมายของสถานศึกษา หรือกำกับทิศทางการพัฒนา งานวิชาการ จึงสามารถจัดงาน จัดบุคลากร จัดสรรงบประมาณหรือเงินสนับสนุนได้อย่างเหมาะสม

3. มีการจัดการประเมินผลหรือตรวจสอบ เมื่อได้ปฏิบัติหรือดำเนินกิจกรรม ใดๆ ย่อมมีการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งการการปฏิบัติงานที่ขาดการประเมินผลไม่สามารถพัฒนาสถานศึกษาได้

ทสณี วงศ์ยืน (2553 : 11-12) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการเป็นหลักการสำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษา ซึ่งจะต้องมีหลัก ดังนี้

1.สถานศึกษาจะต้องมีระบบการพัฒนาครูผู้สอนบุคลากรทางการศึกษาให้บุคคลดังกล่าวเข้าใจถึง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรหรือกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาการวัดและประเมินผลโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของสถานศึกษาและคุณภาพของบุคลากร

2.สถานศึกษาจะต้องมีระบบการประเมินผลและควบคุมกำกับติดตามการปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับงานวิชาการเพื่อการพัฒนางานวิชาการให้มีมาตรฐานและ ประสิทธิภาพของนักวิชาการเพื่อให้ศึกษาเป็นที่ยอมรับทั้งเรื่องวิชาการและงานบริหารทั่วไปทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้รับจากการประเมินผลขอขอบคุณติดตามกำกับดูแลนำมาเพื่อการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.สถานศึกษาต้องจัดให้มีแผนการดำเนินงานและแผนการสร้างโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนและเป็นระบบจัดให้มีการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานเพื่อลดภาระของผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทำหน้าที่ที่รับชอบและมีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมความรู้และความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาของตน

4.สถานศึกษาจะต้องตระหนักและคำนึงถึงลำดับความสำคัญอย่างเป็นระบบโดยคำนึงถึงประกอบหลักที่มีความสำคัญสำหรับงานวิชาการได้แก่การบริหาร และการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีสำหรับการเรียนการสอน และการจัดการวัดและประเมินผลทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

5.สถานศึกษาต้องวาง กลไกการควบคุมกลับและประกันคุณภาพของงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อให้ศึกษาดำรงไว้ซึ่งคุณภาพงานวิชาการอย่างเข้มข้นและเพื่อเป็นการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและมีการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจนและเพื่อการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุผลตามที่ตั้งไว้

6.สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

จรุณี เก้าเอี้ยน (2555 : 6) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังต่อไปนี้

1.สถานศึกษาจะต้องยึดหลักการจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามปรัชญาการศึกษา หรือสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน โดยวางกรอบบนพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ซึ่งสามารถพัฒนาอย่างแท้จริงโดยให้ผู้ปกครองท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านหลักสูตร

2.สถานศึกษาต้องมุ่งเพื่อการส่งเสริมให้มีการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้หลักยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้หรือยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.สถานศึกษาจะต้องมุ่งให้ชุมชนท้องถิ่นที่จัดตั้งโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดทำหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้และถือเป็นเครือข่ายชุมชนในการจัดแหล่งเรียนรู้ต่างๆเพื่อให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้หลักสำหรับบทเรียน

4.สถานศึกษาจะต้องมุ่งจัดการศึกษา ที่ได้รับมาตรฐานและมีคุณภาพโดยจัดให้มีการวัดดัชนีคุณภาพและบริหารจัดการหลักสูตรเลเยอร์ระบบที่สามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ในทุกช่วงระดับทั้งเขตพื้นที่

5.มุ่งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือสำหรับการบริหารงานวิชาการในเขตพื้นที่หรือสำนักงานการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและส่งผลให้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

อาจกล่าวโดยสรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญในการบริหารนั้นผู้บริหารจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน มีการกระจายอำนาจให้บุคลากรทุกคนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน มีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องเป็นตัวอย่างในการทำงานต่อครู อาจารย์และผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติงานร่วมกันในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารงานวิชาการถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องนำมาใช้ ซึ่งมีความหลากหลายและแตกต่างกัน โดยวางบนพื้นฐานของความจำเป็นและความเหมาะสมของสถานการณ์ เพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ กระบวนการถือเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนเพื่อการก่อเกิดผลอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและมีปฏิสัมพันธ์กันในทุกทิศทาง แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

- 1.การวางแผน
- 2.การจัดองค์กร
- 3.การจัดการบุคลากร
- 4.การอำนวยการ
- 5.การควบคุม

เสนาะ ดิยาวัว (2560 : 40) กล่าวว่ากระบวนการเป็นสิ่งที่ระบุถึงกรอบการบริหารงาน ให้รู้ถึงหน้าที่อะไรบ้างในการบริหารงาน ขั้นพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจได้ง่าย อันเนื่องมาจากเป็นแนวทางที่เป็นเหตุเป็นผลและเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลังการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 4 หน้าที่ดังนี้

1.การวางแผน (Planning) คือการกำหนดล่วงหน้าถึงเป้าหมาย และมีวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จนั้น หน้าที่ในการวางแผนจะต้องระบุผลของงานที่ต้องการและแนวทางที่ที่จะทำได้ผลงานนั้น การวางแผนเป็นการตัดสินใจในปัจจุบันเพื่อที่จะเลือกวิธีการกระทำเพื่อให้ได้ผลในอนาคต ส่วนปัจจัยที่จะทำให้ได้ไปตามเป้าหมายน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสถานการณ์อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.การจัดองค์กร (Organizing) คือการบริหารจัดการทรัพยากรและการเตรียมกิจกรรมที่จะมามอบหมายให้คนหรือกลุ่มคนดำเนินการให้เป็นไปตามแผนให้เกิดขึ้นจริงโดยกำหนดงานการมอบหน้าที่ให้คน และการสนับสนุนบุคคลเหล่านั้นทางด้านทรัพยากรและเทคโนโลยี

3.การนำ (Leading) คือกระบวนการในการกระตุ้นส่งเสริมคนให้ทำงานเพื่อบรรลุผลตามแผนงานที่กำหนดไว้ การนำเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่นำให้คนทำงานร่วมกันจนสำเร็จผลตามเป้าหมายขององค์กร กระบวนการนำนี้จะสร้างคนให้เกิดความผูกพันในงานส่งเสริมให้คนเต็มใจที่จะทำงาน และกระตุ้นให้คนทุ่มเท

4.การควบคุม (Controlling) คือ กระบวนการในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานเปรียบเทียบกับผลของงานกับเป้าหมายที่ตั้งไว้ และแก้ไขไปตามเป้าที่วางไว้ การควบคุมนี้จะทำให้ผู้บริหาร รับผิดชอบในการติดตามความก้าวหน้าในงาน กำกับดูแลการทำงานของผูปฏิบัติงาน ตลอดจนติดต่อสื่อสารกับผู้ปฏิบัติถึงผลการทำงาน

กระบวนการบริหารที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นลำดับขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกัน เป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้นตลอดเวลา มีความสัมพันธ์กันในทุกด้าน

1.การวางแผน(Plan) หมายถึงกระบวนการในการเตรียมการเพื่อกำหนดสิ่งที่จะต้องกระทำไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ เพื่อปฏิบัติงานในอนาคตให้วัตถุประสงค์ขององค์กรบรรลุความสำเร็จตามอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสนาะ ตีเยาว์ (2551:83) ที่ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า การ วางแผน หมายถึงกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ จะทำอย่างไรให้บรรลุวัตถุประสงค์ หากจะกล่าวในแง่ของสถานการณ์ การวางแผนเป็นกระบวนการในเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอน โดยกำหนดการเป็นการป้องกันล่วงหน้าเพื่อให้ได้มาซึ่ง การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับ 2 อย่างคือ จุดหมายปลายทางและวิธีการ จุดหมายปลายทางคือจะทำอะไร วิธีการจะทำอย่างไร

2.การจัดองค์กร (Organizing) หมายถึง การจัดรูปแบบโครงสร้างองค์กร การจัดระเบียบ แผน และสายงานบังคับบัญชาในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการสานสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ การจัดองค์กรจึงเป็นระบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และโครงสร้างองค์หน้าที่ของงานที่แบ่งออกเป็นส่วนๆ โดยการประสานงานให้แต่ละส่วนมุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งถือว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญทางการบริหาร (43-44)

3.การจัดบุคลากร (Staffing) หมายถึงการจัดดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างเต็มศักยภาพให้ได้ผลดีที่สุดโดยใช้เวลาน้อยที่สุด สิ้นเปลืองทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการทำงานนั้นๆ น้อยที่สุด บุคลากรมีความสุข ความพอใจในการทำงานให้เหมาะสม โดยการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสม มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ และส่งเสริมให้มีความเจริญก้าวหน้า

2.1.4 หลักและกระบวนการบริหารงานวิชาการอิสลาม

นิเลาะ แวอุเซ็ง (2559:61) หลักการบริหารจัดการการศึกษาอิสลามตามแนวคิดของ Ali Mohammad JubranSaleh (2002) ได้นำหลักการสำคัญของการบริหารการศึกษาที่มีฐานมาจาก อัลกรุอาน และอัซสุนนะฮ์ โดยใช้กรอบหลักการบริหารของโคเวย์ (Covey ,1999) ซึ่งได้แบ่งหลักการเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ ระดับบุคคล กลุ่มการบริหาร และการจัดการองค์กรหลักการสำหรับบุคคล เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรทางการศึกษาที่จะประสบความสำเร็จในการบริหารควรรยึดหลักดังต่อไปนี้

1.การเชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ (Thoat) เป็นความรู้สึกในหวังลึกของบุคคลต่อความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ น้อมรับคำสั่งใช้ให้ปฏิบัติ และงดเว้นคำสั่งห้าม รวมถึงการอุทิศตนเพื่อผู้ทรงสร้าง ตระหนักและระลึกถึงความเป็นป่าวของผู้ทรงสร้าง เพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากพระผู้เป็นเจ้า

2.การนิเทศตรวจตรา (Muraqabah) หลักการที่เกี่ยวกับการความรู้สึกที่เกิดภายใต้จิตสำนึกของบุคคล โดยฐานของความเชื่อในอัลลอฮ์ ว่าพระองค์ทรงเฝ้ามองและเห็นอยู่ตลอดเวลา

3.ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Muhasabah) เป็นหลักในการควบคุมความประพฤติของตนเอง พิจารณาใคร่ครวญการปฏิบัติงานของตน อันเนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบในภาระหน้าที่ของบุคคลจะได้รับการสอบสวนในโลกหน้า หลักการตรวจสอบและใคร่ครวญเป็นหลักที่สร้างความตระหนักให้บุคคลเกิดการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

จากหลักการดังกล่าวสามารถแบ่งองค์ประกอบของกระบวนการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1.ซุรอ (سُورَى) หลักการปรึกษาหารือ การบริหารงานหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกในองค์กรจะต้องปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรมีการตัดสินใจในกิจการร่วมกัน ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้

﴿ وَأْمُرْهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ ﴾

ความว่า “และกิจการของพวกเขามีการปรึกษาหารือระหว่างพวกเขา”

(อัลซุรออ 42:38)

2.อะมัล คอลิหฺ (عَمَلٌ صَالِحٌ) หลักการปฏิบัติงานที่วางบนพื้นฐานของการทำงานที่ดี การปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมต่างๆจะต้องวางบนพื้นฐานของการก่อให้เกิดประโยชน์ แก่บุคคล และองค์กร เพื่อให้สมาชิกในองค์กรเกิดความตระหนักในการปฏิบัติงาน ตั้งมั่นในเจตนารมณ์และเป้าหมายขององค์กร การปฏิบัติงานจะต้องดำเนินไปตามเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้วางไว้

﴿إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾

ความว่า “นอกจากบรรดาผู้ศรัทธาและกระทำความดีทั้งหลาย”
(อัล-อัคร : 3)

3.อิสติกอมะฮฺ (اِسْتِقَامَةٌ) หลักการยืนหยัด การดำเนินงานบริหารกิจกรรมจะดำเนินการด้วยความต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติและพัฒนางานวิชาการอย่างไม่ขาดตอน มีความสม่ำเสมอ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้

﴿إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا﴾

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์คือ พระเจ้าของพวกเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น”

(ฟุตซึลัต 30 : 32)

4.มุฮาซาบะฮฺ (مُحَاسَبَةٌ) หลักการที่เกี่ยวกับการตรวจสอบตนเองในการปฏิบัติงาน เป็นระบบควบคุมพฤติกรรมที่ฝังอยู่ในตัวของบุคคล เพื่อให้บุคคลตระหนักและตรวจสอบการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลา และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้

﴿يَوْمَئِذٍ تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَى مِنْكُمْ خَافِيَةٌ﴾

ความว่า “วันนั้นพวกเขาจะถูกนำมายืนต่อหน้าพระองค์
ไม่มีความลับอันใดจะถูกปิดบังแก่พวกเขา”

(อัล-ฮักเกาะฮฺ 69:18)

จากอายะฮ์กรอานข้างต้นท่านอุมัร อิบนิ คือฎ็อบได้กล่าวอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า

(حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا)

ความว่า “พวกเจ้าจงทบทวนตัวเอง ก่อนที่จะถูกคิดบัญชีหรือ ก่อนที่ถูกทบทวน ให้เราทบทวนตัวเองก่อน”

5.อัล-มรอกอบะฮฺ (المراقبة) หลักการตรวจสอบ เป็นการเครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานในทุกกระบวนการบริหารงานวิชาการ นำไปสู่การประเมินผล การปรับปรุงแก้ไข เพื่อการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

﴿ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮ์นั้น ทรงเป็นผู้สอดส่องเฝ้ามอง การกระทำ ของพวกเจ้าอยู่”

(อันนิซาอ 4:1)

6.ตะวัคคัล (تَوَكَّل) หลักการมอบหมาย กระบวนการดำเนินงานที่ผ่านการวางแผน ไม่ได้หมายความว่าการทำงานจะประสบความสำเร็จ เว้นเสียแต่ความสำเร็จนั้นเกิดจากความประสงค์ของอัลลอฮ์ นอกเหนือจากการวางแผน การมอบหมายถือเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับมุสลิมในการปฏิบัติงาน

﴿ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ﴾

ความว่า “เมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายความสำเร็จแก่อัลลอฮ์”

(อาลาอิมรอน :159)

การประยุกต์ใช้หลักการบริหารในอิสลาม

การนำหลักการบริหารในอิสลามถือว่ามีความจำเป็นอย่างในการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักถึงความสำคัญในหลักการอิสลาม เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ โดยนำหลักการอิสลามมาประยุกต์ใช้ดังนี้

1. หลักการชुरอ (Chura) หลักการปรึกษาหารือการบริหารงานหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปรึกษาหารือหรือวางแผนการปฏิบัติงาน ในทุกๆกิจกรรมของสถานศึกษา ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตัดสินใจร่วมกัน ดังที่ปรากฏใน รายงานโดยท่านอับดุลรอยเราะฮ์ (ร.ฮ.) กล่าวว่า “ฉันไม่เคยเห็นผู้ใดที่ปรึกษาหารือในกิจการต่างๆกับสหายของเขา มากกว่าท่านรอซูลอีกแล้ว” บันทึกโดยอັตติรมิซี (4:213)

การประชุมปรึกษาหารือถือเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมโดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปแบบของรูปแบบที่ต่างกัน แต่มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น

2. อะมัล คอลิหฺ (Amal Soleh) หลักการปฏิบัติงานที่วางบนพื้นฐานของการทำงานที่ดี การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร และการปฏิบัติงานของบุคลากรจะต้องวางบนพื้นฐานของการทำงานที่จะนำไปสู่การพัฒนา และก่อประโยชน์แก่สถานศึกษา ผู้เรียน ชุมชน และอื่นๆ อันเนื่องจากอะมัล คอลิหฺ เป็นการกระทำหรือพฤติกรรมอันดีงาม ซึ่งมีเจตนาเป็นเหตุปัจจัยแห่งการกระทำนั้น การปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรจะต้องวางบนพื้นฐานและการตั้งมั่นในเจตนาเพื่อความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ให้การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ และหวังที่จะได้รับผลตอบแทนจากอัลลอฮฺ

3. หลักการอิสติกอมาฮฺ (Istiqamah) หลักการยืนหยัด การพัฒนางานวิชาการนั้น ผู้บริหารจะต้องจะดำเนินการพัฒนาด้วยความต่อเนื่อง เพื่อให้การปฏิบัติและพัฒนางานวิชาการอย่างไม่ขาดตอน มีความสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีแผนการพัฒนางานวิชาการอย่างชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อให้การพัฒนางานวิชาการมีความต่อเนื่อง ดังที่ปรากฏในหะดิษ

(قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ، ثُمَّ اسْتَقَمْتُ)⁵

ความว่า “จงกล่าวว่า ฉันศรัทธาในอัลลอฮ์ แล้วจงยืนหยัด”

4.หลักมุฮาซาบะฮ์ (Muhasabah) หลักการตรวจสอบภายใน หรือหลักการตรวจสอบ การบริหารงานวิชาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีระบบการตรวจสอบ นิเทศ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดการพัฒนา ทั้งผู้บริหารและบุคลากร จะต้องตระหนักในการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ประเมินการทำงานของตนเอง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข และนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป คือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ สำหรับหลักมุฮาซาบะฮ์ เป็นหลักที่มีความแตกต่างจากหลักการทั่วไป กล่าวคือ เป็นระบบควบคุมและตรวจสอบการประพฤติปฏิบัติของบุคคล เพื่อให้บุคคลได้ตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากภาระหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ถือเป็นอمانةฮ์สำหรับบุคคลนั้นๆ ที่จะต้องพึงปฏิบัติ เพราะหน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวนี้ จะต้องถูกสอบสวนในโลกหน้า การตรวจสอบภายในหรือการนิเทศภายในเป็นแนวทางในการปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้นทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของบุคลากร

5.หลักมูรอกอบะฮ์ (Muraqabah) หลักการตรวจสอบภายนอก การบริหารงานวิชาการจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการประเมิน ตรวจสอบ จากบุคคลภายนอกเพื่อการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งหลักการมูรอกอบะฮ์ เป็นหลักการตรวจสอบจากภายนอกหรือผู้ที่มีอำนาจเหนือสรรพสิ่ง ที่คอยสอดส่องตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติกิจกรรมทุกประการผู้บริหาร และบุคลากรจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าการประพฤติปฏิบัติงานของตนนั้น อัลลอฮ์ทรงตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา

6.ตะวัคกัลป์ (Tawaqkal) หลักการมอบหมาย การปฏิบัติงานในทุกกระบวนการจะต้องวางบนพื้นฐานของการวางแผน แต่การมอบหมายถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารที่เป็นมุสลิม เพราะความสำเร็จนั้นเกิดจากการอนุมัติของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ดังนั้นการมอบหมายเป็นหลักการที่มีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนตั้งแต่แรกเริ่มกระบวนการจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ ครอบคลุมในทุกระดับ ผู้บริหารจะต้องตระหนักในการมอบหมายอย่างหนักแน่น เมื่อการปฏิบัติงานไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมาย

⁵ บันทึกโดยมุสลิม หะดีษหมายเลขที่ 21

กระบวนการตามหลักการอิสลามที่กล่าวมาข้างต้นประกอบไปด้วย หลักการชуро (Chura) หลักการปรึกษาหารือ หรือการวางแผน หลักอามาลซอเลียฮฺ (Amal Soliah) หลักการการปฏิบัติงานที่ดี หรือปฏิบัติงานตามแผน หลักมุฮาซาบะฮ์ (Muhasabah) หลักการตรวจสอบภายใน หรือหลักการตรวจสอบ มุรอกอบะฮฺ อิสติกอมะฮฺ เป็นที่มีความสอดคล้องกับกระบวนการบริหารงานตาม หลักการวางแผน (Plan) หลักการปฏิบัติตามแผน (Do) หลักการตรวจสอบหรือประเมินผล (Check) และหลักการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) แต่กระบวนการตามหลักการอิสลามมีความแตกต่างกับกระบวนการตามหลักการ PDCA กล่าวคือ หลักการตรวจสอบ มุฮาซาบะฮ์ เป็นหลักการประเมินตนเอง หรือการประเมินภายใน ส่วนมุรอกอบะฮฺ เป็นหลักการตรวจสอบ โดยผู้มีอำนาจเหนือกว่าบุคคลทั่วไป หรือการประเมินจากภายนอก นอกจากนี้กระบวนการที่มีความแตกต่างจากหลักการทั่วไปคือ หลักการมอบหมายหรือตะวัคัลป์ ซึ่งถือว่าเป็นหลักสำคัญในกระบวนการบริหารงานตามหลักกาอิสลาม ถือเป็นกระบวนการที่ควบคุมกระบวนการในทุกขั้นตอน เพราะการบริหารงานหรือปฏิบัติงานทุกประการจะไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้หากปราศจากความประสงค์ของพระเจ้าเป็นเจ้า ดังนั้นนอกเหนือจากการวางแผนแล้ว การมอบหมายถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับผู้บริหารมุสลิม ดังนั้นการนำกระบวนการการบริหารในอิสลามมาปรับใช้สำหรับการพัฒนางานวิชาการ ถือเป็นกระบวนการที่มีความแตกต่างกับกระบวนการบริหารงานวิชาการทั่วไป และเป็นมิติใหม่สำหรับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1.2.2 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการตามกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ ครอบคลุมใน 5 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลและการรับเข้าศึกษา ต่อ รวมทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ

การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญและมีความจำเป็นต่อสถานศึกษา การกำหนดกรอบภารกิจการบริหารงานวิชาการ ได้มีผู้กำหนดกรอบภารกิจไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552:6-7) ได้วางขอบข่ายการบริหารงานวิชาการดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการและการพัฒนางานหลักสูตร
2. ด้านการพัฒนาส่งเสริมและการบริหารกระบวนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสำหรับผู้เรียน
3. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาหรือ เทียบโอนผลการเรียนเพื่อการศึกษาต่อ
4. การศึกษา ค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพคุณภาพการเรียนการสอนของผู้เรียน หรือทางการการศึกษาของสถานศึกษา
5. ด้านกาการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนา แหล่งการเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการระหว่างสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ
12. สนับสนุนและส่งเสริมแก่บุคคลด้านงานวิชาการ และจัดให้กับหน่วยงานและสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา⁶

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553 : 30) การกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ เป็น 4 ด้านตามการปฏิรูปการเรียนรู้ กล่าวคือ 1) ด้านงานบริหารจัดการหลักสูตร 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และ 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและสื่อการเรียนรู้

ปรียาพร วงศอนุโรจน์ (2553: 3-4) ได้วางขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ การวางแผนอันเกี่ยวงานวิชาการ การดำเนินการอันเกี่ยวกับการเรียนการสอน การดำเนินงานอันเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

จากความข้างต้นสรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ คือ การดำเนินกิจการต่างๆ ที่ก่อเกิดการพัฒนาการเรียนรู้และสามารถนำสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยแต่ละสถานศึกษานั้น เป็นผู้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1.2.1.1. ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรถือเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นที่จะต้องมีความหมายชัดเจน ประสิทธิภาพของงานวิชาการเกิดจากระบบการบริหารจัดการเรียนการสอน ดังนั้น การบริหารจัดการงานหลักสูตรจึงเป็นหลักสำคัญในพัฒนาระบบจัดการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน และประสิทธิภาพในงานวิชาการ

หลักสูตรเป็นเข็มทิศในการกำหนดทิศทางที่มีความจำเป็นในการบริหารงานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ หลักการบริหารงานหลักสูตรจึงมีความสำคัญ ซึ่งอัลกุรอานเป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐาน มีความครอบคลุม และสมบูรณ์มากที่สุด ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้ตรัสว่า

﴿وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู 2552

ความว่า : “และมัน (อัลกรุอาน) เป็นการแจกแจงทุกสิ่ง
ทุกอย่าง และเป็นการชี้ทางที่ถูกต้อง และเป็น
การเมตตาแก่หมู่ชนผู้ศรัทธา”

(ยูซูฟ: 111)

จากอายะฮ์ข้างต้นจะเห็นได้ว่าอัลกรุอานได้มีความครอบคลุมในทุกศาสตร์ ไม่สามารถปฏิเสธถึงความสมบูรณ์ได้ และศาสตร์ความรู้ที่ถูกประทานไว้เป็นความรู้ที่บริสุทธิ์ อันเป็นการชี้แนวทางที่ถูกต้อง เทียงตรง

นิลละ แวอุเซ็ง (2559:153) หลักสูตรโดยทั่วไปของการศึกษาอิสลาม มีเป้าหมายเพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น เพิ่มพูนความศรัทธา อันเนื่องจากหลักสูตรการศึกษาอิสลามเป็นหลักสูตรที่นำหลักและเกณฑ์จากอัลลอฮ์ซึ่งเป้าหมายของหลักสูตรจะเกี่ยวกับ

- 1) การพัฒนาด้านสติปัญญาและความคิด
- 2) การพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรม
- 3) การให้ความสำคัญต่อการอบรมสั่งสอนและเสริมสร้างพัฒนาการของ

ผู้เรียน

คำสั่งใช้และหลักคำสอน
การกำหนดหลักสูตรจะเป็นเข็มทิศในการปฏิบัติให้มีทิศทางชัดเจนและตรงตามเป้าหมาย

(มุฮัมมัดสกรี มัณญู และคณะ : 2556) เป้าหมายการจัดการศึกษาตามปรัชญาการศึกษาอิสลามเป็นหลักและอิงวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิสัยทัศน์ของหลักสูตรสถานศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1.มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ มีความสมดุลและครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ ความรู้ สติปัญญาจิตวิญญาณ และอารมณ์ความรู้สึก

2.มีจิตสำนึกในความเป็นมุสลิม พัฒนาตนเองสู่ความดีงาม ความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ดำรงตนตามหลักระบอบประชาธิปไตยตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ยึดมั่นในการดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม

3.มุ่งส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของผู้เรียน เพื่อสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานให้สามารถปรับตัวเข้ากับบริบทของสังคมโลก รวมทั้งสร้างเจตคติที่มีความสำคัญต่อการเรียนต่อ ตระหนักให้เห็นถึงความสำคัญในการเรียนรู้ การประกอบวิชาชีพ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ และการศึกษาตลอดชีวิต

4.สร้างความศรัทธาแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความผูกพันกับศาสนาอิสลาม ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติตามคำสอนของคัมภีร์อัลกรุอาน จริยวัตรของท่านนบีมุฮัมมัด

และระบบคุณค่าแห่งอิสลาม ตลอดจนมีความตระหนักในฐานะและความรับผิดชอบที่ศาสนาอิสลามกำหนดให้

5. มุ่งหมายให้ผู้เรียนแสวงหาความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ เพื่อการมีชีวิตที่มีความสุขทั้งในโลกนี้ (ดุนยา) และอาคีเราะฮ์

การศึกษาในหลักอิสลามวางอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาอิสลาม โดยให้ความสำคัญต่อแนวทางการดำเนินชีวิตและแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของผู้เรียน ตลอดจนคำนึงถึงความประสงค์ของการศึกษาที่วางบนพื้นฐานของหลักการอิสลาม ซึ่งมีลักษณะเด่นดังที่บรรดานักวิชาการได้นำเสนอ Al-Nahlawiy, Mahmud, Alam, อ้างถึงใน นิเลาะ แวอุเซ็ง 2559 :149

1. เป็นหลักสูตรที่มีการปลูกฝังความศรัทธาให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้เรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมอันมีพึงประสงค์ และเป็นการป้องกันการมิให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตตามวิถีอื่น เว้นแต่วิถีอิสลาม

2. เป็นหลักสูตรที่มีการจัดรายวิชาและเนื้อหา ทักษะ ที่เหมาะสมกับขีดความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามศักยภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็น

3. เป็นหลักสูตรที่ประสานระหว่างจิตกับวิญญาณ ส่งเสริมให้การพัฒนาด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นไปตามปรัชญาการศึกษาอิสลามที่มุ่งสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์

4. เป็นหลักสูตรที่สร้างให้ผู้เรียนตระหนักในความรับผิดชอบของปัจเจกซึ่งมนุษย์จะต้องมีความรับผิดชอบในการกระทำของตนต่ออัลลอฮ์ ในฐานะผู้รับผิดชอบมนุษย์ในวันแห่งการพิพากษา

5. เป็นหลักสูตรที่สร้างให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการจำแนกแยกแยะ ระหว่างสิ่งที่ถูกต้องและสิ่งที่ต้องห้ามในอิสลาม

6. หลักสูตรที่เตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการดำรงชีวิต ในฐานะผู้นำและตระหนักต่อหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม

7. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับได้ตามสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของบริบทได้ตลอดเวลา

8. เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างผู้เรียนให้เป็นประชาชาติตัวอย่างแก่ประชาชาติอื่นๆ ในการประพฤติดี และยับยั้งการทำความชั่ว

9. เป็นหลักสูตรที่มีความชัดเจนในวัตถุประสงค์ที่สามารถแปลงสู่มาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

ตามทัศนะของ อับดุลเราะมาน อัลนะฮละวี (Al-Nahlawiy, อ้างถึงใน ฮาเร๊ะ เจ๊ะโด, 2557 : 208 - 211) เห็นว่าการจัดทำหลักสูตรในการเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงหลักต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนางานหลักสูตรต้องตระหนักในระบบการพัฒนาให้ความสำคัญ ความเป็นธรรมชาติของบุคคลหรือความเป็นมนุษย์ เพื่อให้ตั้งอยู่บนฐานอันเที่ยงตรง

2. หลักสูตรจะต้องตระหนักถึงการประสบผลสำเร็จในเป้าหมายของการศึกษาอิสลาม รวมทั้งให้ผู้เรียนตระหนักถึงเป้าหมายของการศึกษาอิสลาม

3. การจัดการระบบอย่างเป็นลำดับขั้น ตามพัฒนาการของผู้เรียน มีการจัดระบบเป็นการเฉพาะที่ตระหนักถึงความแตกต่างตามสถานภาพ ความแตกต่างของเพศ โดยคำนึงถึงความต่างในเชิงบทบาทหน้าที่ ในทุกมิติของการดำรงชีพในสังคมสำหรับผู้เรียน

4. หลักสูตรต้องเป็นจริงหมายถึงถึง หลักสูตรสามารถดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความสะดวกรับรู้หลากหลายของประเทศ

5. หลักสูตรควรพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีความสอดคล้องกับระบบต่างๆที่เป็นองค์ประกอบอย่างครบถ้วน มีความสอดคล้องระหว่างสาขาวิชา ทั้งด้านหลักภาษาและเนื้อหา เพื่อบรรลุเป้าหมายของการศึกษาอิสลามที่สามารถเชื่อมโยงในทุกแขนงสาขาอันเกี่ยวเนื่องกัน กล่าวคือ การสร้างหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาอิสลามไม่สามารถที่จะแบ่งแยกเนื้อหาออกระหว่างความรู้ในทางธรรมและความรู้ทางโลก

6. หลักสูตรต้องตระหนักปลอบใจให้ความสำคัญแก่ปัจเจกชนและส่วนรวม เช่น สุขภาพ พลานามัย ความสงบสุข การบริหารและการศึกษา หลักสูตรยังจะต้องปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม บรรยากาศ และมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เป็นอยู่

7. วิธีการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญในการออกแบบหลักสูตรที่จะต้องตระหนักในความยืดหยุ่น หมายถึง “วิธีการที่สามารถที่จะปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ในท้องที่ต่างๆได้ รวมทั้งความแตกต่างทางปัจเจกบุคคล เช่น เพิ่มขีดความสามารถ ความสนใจ และศักยภาพของนักเรียนในการตอบรับ การจัดระเบียบและการวิเคราะห์เนื้อหา”

8. ต้องสร้างหลักสูตรที่มุ่งประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น ทั้งความคิดและอารมณ์

หลักพื้นฐานสำหรับหลักสูตรที่ได้กล่าวมาข้าง โดยอัลนะฮฺละวียี เป็นแนวทางที่มีความครอบคลุมในทุกด้าน ทั้งด้านเทคนิค ด้านแนวทางของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับหลักทั่วไปสำหรับหลักสูตร แนวทางของหลักสูตรนี้ หมายถึง “แนวทางปรัชญา จิตวิทยา และสังคมวัฒนธรรม ส่วนหลักการทั่วไปของหลักสูตรคือ หลักของความเกี่ยวข้องกัน พื้นฐานของการยืดหยุ่น พื้นฐานของความต่อเนื่อง พื้นฐานของการปฏิบัติ หรือประสิทธิภาพและประสิทธิผล”

1. รู้จักอัลลอฮ์ก่อน ทั้งนี้เพราะอัลลอฮ์คือพระเจ้า และผู้ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง

2. มีศีลธรรม

3. มุ่งศึกษาทั้งทางธรรมและทางโลกควบคู่กันไป

4. การศึกษานั้นต้องมีประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเพื่อร่วมกันทำอิบาดะห์ต่ออัลลอฮ์

5. ศึกษาสายอาชีพทางเทคนิคและอุตสาหกรรมเพื่อการเลี้ยงชีพ อันจะนำไปสู่การเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์

6. อย่าเก็บงำความรู้แต่ต้องเผยแพร่ด้วยสู่สังคม (อิบราฮีม ญรงค์รักษาเขต, 2551 : 100)

เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์ (2558 :11) หลักสูตร หมายถึง ระบบในการจัดการทางการศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ การจัดการด้าน บุคคล อาคารสถานที่ อุปกรณ์การสอน งบประมาณ เป็นต้น เกี่ยวกับกระบวนการ ได้แก่ กิจกรรมการเรียน การสอนการจูงใจนักเรียน เป็นต้น เกี่ยวกับผลผลิต ได้แก่ สมรรถภาพทางสมอง ความรู้สึก ศิลธรรม จริยธรรม ทักษะในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นต้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557:3) ให้ความหมายหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง

สันติ บุญภิรมย์ (2552:43) หลักสูตร หมายถึง “มวลประสบการณ์ทั้งกิจกรรมทางวิชาการและกิจกรรมอื่นๆที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานศึกษาเพื่อนำไปใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับแต่ละประเภท

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 25) ให้ความหมายไว้ 3 ประการ คือ

1.หลักสูตรคือระบบสำหรับการจัดการการศึกษา ประกอบด้วย ปัจจัยแรกคือปัจจัยการนำเข้า (Input) ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน อาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน

2.หลักกระบวนการ (Process) คือกระบวนการจัดการหลักสูตร การดำเนินการทุกประการอันเกี่ยวกับการเรียนการสอน

3.หลักการแห่งผลผลิต (Output) สิ่งที่เกิดจากปัจจัยแรกหรือปัจจัยนำเข้า ประกอบกับกระบวนการปฏิบัติงาน สิ่งที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบข้างต้น คือผลผลิตทางการศึกษา หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เป็นต้น

4. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการ ที่มีเป้าหมายคือผู้เรียน มุ่งหวังผลสำเร็จในการสร้างความรู้ความเข้าใจต่อผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร คือ “แนวทางในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามมาตรฐานสากล มาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

หน้าที่ของผู้บริหารและผู้สอนในการใช้หลักสูตร

การใช้หลักสูตรในโรงเรียนมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงและส่งผลต่อการทำงานบริหาร หลักสูตรมีความบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ คือผู้ทำหน้าที่และมีความเกี่ยวข้องทั้งครูและผู้บริหาร มีหน้าที่สำคัญของในการใช้หลักสูตรมีดังนี้

1.ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนแก้ไขหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจในหลักสูตรของสถานศึกษาสำหรับโรงเรียนของตนอย่างกระจ่างแจ้งและสามารถเป็นผู้กำกับควบคุมดูแลตลอดจนเป็นที่ปรึกษา

3. การกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการปฏิบัติงานเพื่อการนำหลักสูตรไปใช้ 4. จัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อมาสนับสนุนการใช้หลักสูตรที่มีความพร้อมความทันสมัยและปริมาณที่เพียงพอสำหรับผู้เรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. จัดหาและจัดทำวัสดุหลักสูตรที่ความทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการและความจำเป็นในการใช้งาน

5. ควบคุมกำกับ และดูแลติดตามผลการใช้หลักสูตร โดยการส่งเสริมและนิเทศการใช้หลักสูตรและการสอน ให้กำลังใจ และช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

6. จัดให้มีการประเมินผลและพัฒนาหลักสูตรสำหรับสถานศึกษาของตนเอง ที่สำคัญผู้เกี่ยวข้องทั้งครูและผู้บริหาร ดังนี้

1. มีมาตรการในการควบคุมดูแลประเมินผลกำกับติดตามการใช้หลักสูตรและการสอน ประกอบกับการเสริมสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรรวมทั้งผู้เรียนและช่วยในการแก้ปัญหาของผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

2. มีการจัดการประเมินผลสำหรับการใช้หลักสูตรและในด้านการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ส่วนสำคัญและผู้ที่มีหน้าที่สำคัญสำหรับการใช้หลักสูตรดังนี้ 1. การนำหลักสูตรไปใช้จะต้องใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามที่ผู้บริหารได้มอบหมาย

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องศึกษาค้นคว้าสร้างความเข้าใจในองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรในทุกภาคส่วนรวมทั้งศึกษาวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของแต่ละกลุ่มสาระวิชาตลอดจนคำอธิบายรายวิชานั้นๆ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามที่ได้รับมอบหมาย

4. การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นกับหลักสูตร

5. จะต้องทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ตีความหมายหลักสำคัญของหลักสูตรสู่การปฏิบัติและการใช้เทคโนโลยีต่างๆหรือเทคนิคการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน

สำหรับเป็นผู้ใช้หรือผู้นำไปใช้หลักสูตรประการแรกที่จะต้องคำนึงถึงคือการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาแนวทางของหลักสูตรและมีหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรตามภารกิจของผู้บริหารโดยผ่าน วิธีการกิจกรรมที่สามารถปฏิบัติได้ เช่น การทำความเข้าใจโดยใช้วิธีการชี้แจงเป็นหนังสือให้เห็นเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการประชุมหารือทำความเข้าใจร่วมกัน หรือ จัดให้มีการอบรมสร้างความเข้าใจหรือการสัมมนาอันเกี่ยวกับการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการนำหลักสูตรไปใช้และแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการในการแลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจต่อเจตนารมณ์ปรัชญาของหลักสูตร

1.2.1.2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ความหมายการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกระบวนการหนึ่งในการปรับตัวกับสังคมสามารถดำเนินชีวิตและสังคมให้มีคุณภาพ การเรียนรู้ไม่ได้เกิดจากการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเท่านั้นแต่การเรียนรู้ยังสามารถเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากสภาพมันใกล้ตัว เช่นเกิดจากสภาพภายในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดตลอดจนการพัฒนาเมื่อเข้าสู่โรงเรียน ถือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ นักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นสำหรับการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553 : 66) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการเรียนรู้หมายถึง การที่ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปเป็นอย่างอื่น เช่น เปลี่ยนจากการไม่รู้เป็นรู้ หรือเปลี่ยนจากการชอบเป็นไม่ชอบ การเรียนรู้เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากประสบการณ์ตรงที่ได้ที่ยังไม่มีการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น ดังที่ได้ปรากฏในส่วนหนึ่งคำตรัสของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงตรัสไว้ว่า

﴿كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ﴾

ความว่า : “แต่ละชีวิตย่อมถูกค้ำประกันกับสิ่งที่มันชวนชวายเป็น”

(อัลมุดดษชิร : 38)

กระทรวงศึกษาธิการ (2552:10) ได้วางหลักการจัดการเรียนรู้โดยได้กล่าวว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในกระบวนการนำหลักสูตรการศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางและ เป็นหลักสูตรขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติซึ่งเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้วยเหตุอันเป็นประการสำคัญ ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะพิเศษและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญและเป็นวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้โดยมีหลักการสำคัญคือการจัดการ การเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งการจัดการเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงคุณลักษณะทางกายภาพอันเป็นความแตกต่างระหว่างคนศักยภาพและความสามารถในการเรียนรู้การเรียนรู้ดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับการพัฒนา ศักยภาพทางด้านสมองศักยภาพในความสามารถเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคุณธรรมจริยธรรมอันดีโดยมีกระบวนการในการจัดการและดำเนินการดังนี้

1.การออกแบบการจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและมีการบูรณาการ โดยวิเคราะห์จากหลักสูตรและเนื้อหาสาระในการออกแบบกิจการการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องมีการจัดเตรียมอุปกรณ์สื่อที่มีความเหมาะสมตามความสามารถความถนัดและศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.การจัดกระบวนการเรียนรู้สิ่งสำคัญผู้จัดจะต้องตระหนักถึงความสอดคล้องความยืดหยุ่นความเหมาะสมในเนื้อหาสาระหรือกิจกรรมต่างๆให้เกิดความน่าสนใจและตรงกับความต้องการโดยผ่านการฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3.จัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่รักในการอ่านและเป็นผู้ที่รักในการเรียนรู้ประกอบกับบูรณาการความรู้ต่างๆให้เข้ากับหลักสูตร

4.การปลูกฝังเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมอันดีจริยธรรมที่สูงส่งประกอบกับค่านิยมของสังคมอันดีงามโดยคำนึงถึงลักษณะหรือความเป็นธรรมชาติในความเป็นมนุษย์อย่างสมดุล

5.การจัดสภาพแวดล้อมบรรยากาศแห่งการเรียนรู้สถานศึกษาจะต้องจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

6.จัดให้มีการนิเทศในลักษณะที่เป็นการแนะนำการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทั้งแบบกันเองไม่มีพิธีการมากนักหรือความเข้มงวดจนเกินไปเพื่อให้บุคลากรครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการการสอนมีความรู้สึกและบรรยากาศที่เป็นกันเอง

7.ส่งเสริมและจัดให้มีการศึกษาวิจัยสำหรับฉันเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้สถานศึกษา

8.ส่งเสริมให้ครูผู้สอนเกิดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยมีความเพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพสำหรับการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เรียน

9.ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้หรือกิจกรรมสำหรับผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเน้นการมีส่วนร่วมในสังคมและภาคพื้นทำจริยธรรม

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (อ้างในนิลวรรณ วัฒนา, 2556: 38) เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งกระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญและถือเป็นระบบการพัฒนาที่พัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร อีกทั้งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น ได้แก่

1.การเรียนรู้แบบบูรณาการการศึกษา ไม่ว่าจะเรียนบูรณาการด้านเนื้อหาสาระวิชา ซึ่งมีความสอดคล้องกัน ให้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

2. การสร้างกระบวนการความรู้ ให้กับผู้เรียนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. การสร้างกระบวนการคิด ให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถแยกแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ บนพื้นฐานของการเรียนรู้เป็นต้น

4. การสร้างกระบวนการทางสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักหน้าที่ทางสังคม ความรับชอบ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

5. การเสริมสร้างกระบวนการเพื่อการเผชิญสถานการณ์ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

6. การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากเหตุการณ์และประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการเรียนรู้จากสภาพจริง

7. การสร้างกระบวนการปฏิบัติ และลงมือทำจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

8. การสร้างกระบวนการจัดการเป็นฐานให้เด็กผู้เรียนรู้จักการบริหารจัดการเกิดความรับผิดชอบและตระหนักหน้าที่ของตนเอง

9. การพัฒนากระบวนการวิจัยการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้รู้จักการเสาะแสวงหาความรู้บนฐานของหลักการและวิชาการ

10. การสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักตระหนักความเป็นตัวตน และตระหนักในกระบวนการเรียนรู้ของตนเองการสร้างกระบวนการให้เกิดภายในตัวของผู้เรียน

11. กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัยเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการปฏิบัติตนการอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

ดังนั้น สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้

ทิตนา แคมมณี (2557) การจัดการในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญจะต้องตระหนักถึงความเหมาะสมในเรื่องของวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงประโยชน์และผลที่ผู้เรียนจะได้รับ สูงสุดโดยผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นตัวกลางและมีบทบาทส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึงและประกอบกับการประยุกต์ใช้กระบวนการที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งได้มีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาในทุกสาระวิชาและเน้นกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนโดยตระหนักถึงความแตกต่างในเชิงกายภาพ

2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้

4. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการบูรณาการใช้หลักการหรือศาสตร์ต่างๆ เน้นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีอันถึงประสงค์ในทุกวิชาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้ไปพร้อมกัน จากการสร้างสรรค์สื่อการเรียนการสอนตลอดจนสื่อการเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ

5.จัดการเรียนรู้สามารถกระทำให้เกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นสถานทีลักษณะไหน มีการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง บิดามารดา และคนในท้องถิ่นให้มีหน้าที่ในการสร้างสรรค์ร่วมกัน

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 22 ได้วางหลักว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การจัดการสาระวิชาแต่ละเนื้อหาและกิจกรรมต้องอยู่บนพื้นฐานของความสำเร็จกับความประสงค์ โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนและความแตกต่างของผู้เรียน
2. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
3. ฝึกการใช้ทักษะในด้านต่างๆ ทั้งด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญกับสถานการณ์ความเป็นจริง และการประยุกต์หรือนำความรู้เพื่อการใช้สำหรับการป้องกันและแก้ปัญหาต่างๆ
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา
5. จัดการเรียนรู้อย่างต้องเกิดการเรียนรู้ขึ้นได้ทุกช่วงเวลาและโอกาส ไม่ว่าจะเป็นทุกสถานที่ใดก็ตาม และต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับ ผู้ปกครอง นักเรียน บิดามารดา และคนในท้องถิ่น

อิมานอัลฆอซาลีได้นำเสนอข้อปฏิบัติและหน้าที่ของผู้เรียน ดังนี้ (อ้างถึงใน ฮาเร๊ะ เจ๊ะโด, 2557 : 165 - 168)

1. การลดความกังวลเกี่ยวกับเรื่องทางโลก หรือต้องตระหนักในการเรียนรู้มากขึ้น และเห็นถึงผลเสียของความกังวลจะนำมาซึ่งอุปสรรคในการศึกษาเรียนรู้แก่นแท้ขององค์ความรู้
2. จะต้องหลีกเลี่ยงคุณลักษณะความประพฤติและอุปนิสัยที่ไม่พึงประสงค์ เนื่องจากการค้นคว้าหาความรู้เป็นศาสนกิจ (อิบาดะฮ) ที่ดีประการหนึ่ง ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยและความใกล้ชิดกับพระผู้เป็นเจ้า ถ้าว่าการประกอบศาสนกิจหรือการการละหมาดนั้น จะต้องชำระล้างทุกส่วนของภายนอก เช่นเตียวกันก่อนที่จะแสวงหาความรู้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องชำระล้างจิตใจสะอาดเสียก่อน
3. ผู้เรียนจะต้องออกห่างจากความเห็นที่ขัดแย้งที่วางบนพื้นฐานความอวิชชาเพราะความเห็นเหล่านั้นทำให้สติปัญญาของผู้เรียนอ่อนแอลง และขาดความสุขต่อการแสวงหาความรู้

4. ผู้เรียนจะต้องห่างไกลจากความประพฤติน่ากลัวต่อผู้สอน ผู้ชายความรู้และการแสดงออกซึ่งลักษณะอันเป็นเครื่องหมายของการเป็นผู้อวดดีคือการเลือกผู้สอนเน้นไปที่ยังสอนที่มีสถานะชื่อเสียงเป็นการเฉพาะ

5. จะต้องใส่ใจในการที่จะเรียนรู้วิชาความรู้อันสมเกียรติและไม่ละทิ้งใช้ความรู้ซึ่งหากผู้เรียนมีเวลาที่จะเรียนรู้แล้วพร้อมที่จะเรียนรู้วิชาดังกล่าวอย่างลึกซึ้ง ส่วนความรู้อันเป็นความรู้อื่นๆก็จะไม่ละทิ้งแต่จะศึกษาในองรวมและ.หมายของเราวิชานั้นนั้นเนื่องจากแต่ละวิชามีความเกี่ยวเนื่องกันสัมพันธ์กันและเอื้อต่อกันฉันพูดเรียนไม่สามารถที่จะเลือกเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามที่ตนมีความสนใจและอยากพระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้ตรัสไว้ว่า

﴿ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴾

ความว่า : “และโดยที่พวกเขา (พวกปฏิเสธศรัทธา) มิได้รับการชี้แนะทางด้วยอัลกุรอาน ดังนั้นพวกเขาจึงกล่าวว่านี่คือเรื่องโกหกแต่ดั้งเดิม”

(อัล-อะห์กอฟ : 11)

6. การเริ่มศึกษาจะต้องรู้ถึงหลักวิชาหรืออธิบายรายวิชานั้นเสียก่อนเพราะวิชาความรู้ต่างๆที่ถูกเรียบเรียงอย่างเป็นระบบนั้น

7. การเรียนการสอนไม่ควรที่จะสอนรายวิชาที่มีความยากพร้อมๆกันในเวลาเดียวกันแต่จะต้องจัดลำดับความสำคัญให้ดีโดยเริ่มจากสาระวิชาที่มีความสำคัญมากที่สุดและหากอยู่ในภาวะเวลาอันจำกัดผู้เรียนจะต้องเรียนในเนื้อหาที่สำคัญก่อนเป็นอันดับแรก

8. การเรียนจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนถึงแก่แก่การศึกษาและประโยชน์จากความรู้ซึ่งการเรียนในอิสลามนั้นเป็นการยกระดับจิตวิญญาณยกระดับจิตปัญญาและยกระดับฐานะความเป็นคนให้อยู่ในระดับผู้ที่มีความรู้

9. ต้องตระหนักถึงบรรทัดฐานความสำคัญของแต่ละรายวิชาเพื่อเรียงลำดับความสำคัญได้ในวิชานั้นนั้นด้วยกับความจำเป็นและเกียรติของวิชานั้นที่มีผลสำคัญต่อมนุษย์ในโลกนี้และการมีชีวิตอยู่ในโลกหน้า

จากความข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นวิธีการที่สำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะต่างๆตามที่ต้องการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี เก่ง และมีความสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า” ถือเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ตระหนักถึงผู้เรียนเป็นหลัก

บทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้บริหารที่เป็นพิธีอันสำคัญในการสนับสนุนและเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเนื่องจากผู้บริหารเป็นกำลังหลักในการที่จะนำผู้ที่ปกครองเช่นครูสอนซึ่งเป็นบุคคลหลักและมีบทบาทมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการครูผู้สอน ดังนี้ (ดุขฎี มัชฌิมภาโร, 2553 : 168-171)

1.บทบาทของผู้บริหารในการเป็นผู้อยู่เบื้องหลังให้การสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนซึ่งผู้บริหารจะเป็นแกนหลักในสถานศึกษาที่สามารถอำนวยความสะดวกกิจกรรมสำหรับการพัฒนาความแก่ครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1)การสร้างความตระหนักและให้คำปรึกษาแนะนำในการนิเทศ 2)การบริหารจัดการวางแผนสลับกันทำความเหมาะสมตามสภาพการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 3)การบริหารจัดการในการดำเนินการนิเทศสำหรับผู้สอนและจัดให้มีการประเมินผลสำหรับท่านเทศน์เพื่อนเพื่อนนำไปเป็นการการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาของตนเอง

2.บทบาทสำคัญขอขอบคุณบริหารในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกในกิจการซึ่งรวมถึงการสนับสนุนการทำงานในการสร้างการจัดการผู้เรียนเป็นสำคัญ 1)การจัดหาจัดสรรพัสดุภัณฑ์และเครื่องมือต่างๆอันทันสมัยและมีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน 2)การพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น 3)การบริหารจากแหล่งเรียนรู้สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ 4)การบริหารจัดการจัดสรรด้านประมาณ 5)การให้ขวัญเสริมสร้างกำลังใจแก่คณะทำงานเพื่อให้มีกำลังใจในการทำงานและถือเป็นการสร้างแรงเสริมหรือพลังบวกให้กับสมาชิกในองค์กร

3.ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมกำกับดูแลติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอันผู้บริหารจะต้องปฏิบัติคือ การสร้างความตระหนักประกอบกับการให้ความสำคัญในการควบคุมกำกับดูแลประเมินติดตาม

นอกจากนี้ สันติ บุญภิรมย์ (2553:26) ได้วางวิธีการและแนวทางการปรับองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยใช้หลักการวิเคราะห์ Swot Analysis

Strength	กล่าวคือ เป็นจุดแข็งซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มาจากภายใน
Weakness	กล่าวคือ เป็นจุดอ่อนซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มาจากภายใน
Opportunity	กล่าวคือ เป็นโอกาสซึ่งซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มาจากภายนอก
Treat	กล่าวคือ เป็นปัญหาและอุปสรรคซึ่งเกิดจากปัจจัยที่มาจากภายนอก

จากความข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูต้องเข้าใจว่าผู้เรียนทุกคนมีพื้นฐานที่ต่างต่างกัน แต่ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกัน ดังนั้น ครูผู้สอน จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการ

เรียนการสอน ต้องพยายามออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละวัย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ถือเป็นบทสรุปสำหรับบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.1.3. ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน

ความหมายสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน

สื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นเครื่องมือหลักที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถดึงดูดและสร้างความเข้าใจให้ผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

น้ำทิพย์ วิภาวิน (2550 : 5) ได้กล่าวว่า ความหมายของเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการใช้นวัตกรรมเพื่อการประมวลผลสารสนเทศ โดยใช้คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์ในการแปลงข้อมูล จัดเก็บ ประมวลผล ส่งต่อและสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญ และต้องมีความทันสมัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552:32) การจัดการ สื่อการเรียนรู้เนื่องจากเป็นเครื่องมือ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการและลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน สถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีแหล่งค้นคว้าเรียนรู้ศูนย์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ตลอดจนระบบสารสนเทศ สร้างเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างท้องถิ่นกับสถานศึกษาเพื่อการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนประสบการณ์การทำงานการเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษา

2. จัดทำจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และส่งเสริมอบรมครูผู้สอนรู้จักการผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายและมีความทันสมัยสามารถใช้ได้จริงในสถานศึกษาโดยอาศัยข้อมูลระบบสารสนเทศในการประยุกต์ใช้การจัดทำสื่อ

3. การเลือกและสรรหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมกับผู้เรียน รายวิชาและเนื้อหาที่ทำการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องและมีความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

4. มีการจัดทำประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบ

5. มีการค้นคว้าศึกษาวิจัย เพื่อเป็นข้อมูลนำมาพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเป็นแนวทางที่จะช่วยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยี หมายถึง “สิ่งวัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นสื่อกลาง คอยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและช่วย

ให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจและความซาบซึ้งอันส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน” เป็นบทสรุปที่ครอบคลุมถึงสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน

เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานด้านการศึกษา อันได้แก่ การจัดเก็บข้อมูล และประมวลผลฐานข้อมูล การพัฒนาระบบสารสนเทศช่วยการเรียนการสอน การวางแผนและการบริหารการศึกษา การวางแผนหลักสูตร การแนะแนวและบริการ การทดสอบวัดผล การพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์และการสื่อสารโทรคมนาคมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนี้

1.เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นสำหรับการศึกษาและมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้แบบใหม่ เช่น มีระบบคอมพิวเตอร์ ระบบข่าวสาร ระบบสนับสนุนการรับรู้ที่ใช้ในการค้นหาข้อมูลข่าวสารงานสำหรับการศึกษาเช่น เว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น

2.การจัดการศึกษาแบบสมัยใหม่ เทคโนโลยีเป็นหัวใจสำหรับการศึกษา จะต้องอาศัยข้อมูลข่าวสาร สำหรับการดำเนินการวางแผนติดตาม และการประเมินผลทางการศึกษาซึ่งสิ่งเหล่านี้ เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดการศึกษาสมัยใหม่โดยอาศัยคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศต่างๆ ที่กำลังมีบทบาทสำคัญ

3.เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทในการทำงานทุกระบบของการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การประกอบการธุรกิจด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องอาศัยสื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน ซึ่งเป็นอุปกรณ์สำคัญในการที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเช่นการใช้คอมพิวเตอร์เครื่องมือสื่อสาร สมาร์ทโฟน เครื่องโปรเจกชันอิเล็กทรอนิกส์ หรืออีเมล เป็นต้น

ความสำคัญของสื่อการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเนื้อหา และผู้เรียนเข้าใจง่าย ซึ่งสามารถนำแบบอย่างของท่านเราะซูล (ซ.ล.) ใช้สื่อในการสอนแก่บรรดาสาวก(ศอฮาบะฮฺ رضي الله عنهم) ท่านเราะซูล (ซ.ล.) โดยใช้กิ้งไม้วาดภาพบนพื้นดินเป็นสื่อในการสอนและอธิบายให้แก่บรรดาศะหะบะฮฺ ดังมีรายงานหะดีษที่ว่า

((خط النبي خطأ مربعاً، وخط خطأ في الوسط خارجاً منه،

وخط خطأ صغيراً إلى هذا الذي في الوسط من جانبه الذي في

الوسط ، فقال " : هذا الإنسان ، وهذا أجله محيط به أو قد أحاط

به ، وهذا الذي خارج أمله ، وهذه الخطط الصغار الأعراض ،

فإن أخطأه هذا محشه هذا ، وإن أخطأه هذا محشه هذا" ⁷

ความว่า ท่านเราะซูล (ซ.ล.) “ได้ขีดเป็น 4 เหลี่ยม แล้วลากเส้นขวางจากตอนกลางออกไปนอกสี่เหลี่ยม ต่อจากนั้นท่านก็ขีดเส้นเล็กๆ อีกเส้นเข้าไปติดกับเส้นใหญ่ส่วนที่อยู่ตรงกลาง แล้วกล่าวว่านี่คือมนุษย์ และนี่ (สี่เหลี่ยม) คือ การกำหนดช่วงชีวิตของเขาล้อมรอบเขาจากทุก ๆ ด้าน และนี่คือ (เส้นที่อยู่นอกรูปสี่เหลี่ยม)คือความหวังของเขา ส่วนเส้นเล็ก ๆ คือความทุกข์ยากของเขา (ซึ่งอาจจะพบกับเขาก็ได้) หากเส้นใดพลาดไป เส้นอื่นก็จะเข้ามาสวมรอยอีก (เพราะมีหลายเส้นเล็ก ๆ) แต่ถ้าเส้นอื่น ๆ ผิดพลาดเส้นที่สามก็จะเข้าสวมรอย” (เป็นวัฏจักรเช่นนี้ตลอดไป)

จากหะดีษข้างต้นแสดงถึงการใช้สื่อการเรียนการสอนของท่านเราะซูล (ซ.ล.) ซึ่งเป็นการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เรียบง่าย แต่สามารถอธิบายเนื้อหาได้เป็นอย่างดี เป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ เกิดความสนใจในเนื้อหา และความตระหนักรู้มากยิ่งขึ้น

สื่อการเรียนการสอนของท่านเราะซูล

การเรียนการสอนตามแนวทางของท่านเราะซูล (ซ.ล.) การวิธีการสอนและสื่อในการเรียนการสอน สามารถถอนบทเรียนจากท่านเราะซูล (ซ.ล.) ซึ่งสื่อการเรียนการสอนทั้งในด้านการฟังและมองเห็น เมื่อมีการศึกษาถึงการใช้สื่อต่างของท่านเราะซูล (ซ.ล.) นั้น จะเห็นถึงรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งจะนำพาให้ผู้เรียนนั้นเข้าใจได้อย่างง่ายยิ่งขึ้น จากการศึกษาแนวทางของท่านเราะซูล (ซ.ล.) บางประการมีดังต่อไปนี้ (อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต อ้างถึงในมุฮัมมัดรูยานี บากา ,2554 :25)

1.การใช้นิ้วมือเป็นสื่อการสอน

((عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله ﷺ : "كافل

اليتيم ، له أو لغيره ، أنا وهو كهاتين في الجنة " وأشار مالك

بالسبابة والوسطى)) ⁸.

⁷ หะดีษบันทึกโดย บุคอรี,1987 หะดีษหมายเลข 6493

⁸ หะดีษบันทึก โดย มุสลิม,2000 หมายเลขหะดีษ 2983 ; และอิบนุ มาญะหฺ, 1984 หมายเลขหะดีษ 3679

ความว่า : จากท่านอาบีฮูร็อยเราะฮ์ رضي الله عنه กล่าวว่า ท่านเราะซูล (ช.ล.) กล่าวว่า “ผู้ปกครองเด็กกำพร้า ที่อยู่ในความดูแลของเขา หรืออยู่ในความดูแลผู้อื่นนั้น ฉันและเขา จะได้อยู่ในสวรรค์เช่นนี้ และท่านได้ชูนิ้วชี้กับนิ้วกลางขึ้น”

จากหะดีษข้างต้นจะเห็นได้ว่าท่านเราะซูล (ช.ล.) ได้นำเสนอการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยการใช้นิ้ว ซึ่งเป็นอวัยวะส่วนหนึ่งของร่างกาย การชูนิ้วชี้กับนิ้วกลางแสดงถึงความใกล้ชิดระหว่างผู้ที่ให้ความเมตตาดูแลอุปการะเลี้ยงดูเด็กกำพร้ากับท่านเราะซูล (ช.ล.) ได้เห็นถึงที่มีความใกล้ชิด พร้อมกับอธิบายประกอบให้เศาะหาบะฮ์ رضي الله عنه เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ท่านอธิบายมากขึ้น

2. การใช้มือเป็นในการอธิบายซึ่งมีรายงานว่าท่านเราะซูล (ช.ล.) นั้นเคยใช้สองมือทั้งสองข้างของท่านบรรยายประกอบการต่อบรรดาเศาะหาบะฮ์ رضي الله عنه เพื่อให้ง่ายและเกิดความเข้าใจ

((أخذ رسول الله ﷺ حريرا بشماله وذها بيمينه ثم

رفع بهما يديه فقال ان هذين حرام على ذكور أمتي حل لائناهم))⁹

ความว่า “ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ถือผ้าไหมไว้ในมือซ้ายและทองคำไว้ในมือขวา หลังจากนั้นท่านก็ยกสองมือ แล้วท่านกล่าวว่า แท้จริงทั้งสองอย่างนี้เป็นสิ่งต้องห้ามสำหรับประชาชาติของฉันที่เป็นชาย และเป็นสิ่งที่อนุมัติสำหรับสตรีของพวกเขา”

จากหะดีษดังกล่าวแสดงถึง การใช้สื่อการเรียนการสอนของท่านเราะซูล (ช.ล.) ด้วยการเลือกใช้สื่อที่หลากหลาย ง่ายต่อการเข้าใจและเป็นวัสดุที่หาง่ายตามธรรมชาติ ซึ่งผู้ที่เป็นครูควรนำเอาสิ่งเหล่านี้มาปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน (Hassan bin Ali al-Bashari , 2000 : 128 -134)

ประเภทสื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอนของท่านเราะซูล (ช.ล.) เป็นการแสดงถึงความเป็นอัจฉริยภาพของท่าน ท่านได้หยิบยกซึ่งเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ใกล้ตัว ซึ่งเป็นสิ่งถูกสร้างจากอัลลอฮ์ (ช.บ.) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในความประสงค์ที่ท่านต้องการสื่อให้เห็นถึงความปรีชาญาณในการใช้เป็นสื่อให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่ของอัลลอฮ์ (ช.บ.) เพื่อให้เห็นภาพได้ง่ายขึ้น “รูปแบบที่มีความหลากหลาย

⁹ หะดีษบันทึกโดย อิบน์ มาญะฮ์, 1975 : หมายเลขหะดีษ 3726

และสามารถเลือกตามความเหมาะสมของผู้เรียนที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอด ซึ่งเหล่านั้นปรากฏอยู่ในอัลกุรอานดังที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ใช้สัตว์ชนิดหนึ่งที่มีชื่อว่ารานกเพื่อที่จะสะท้อนถึงความอานูภาพเหนือทุกสิ่งทุกอย่างและพระเจ้าซึ่งอำนาจอยู่ในพระหัตถ์ของอัลลอฮ์ (ซ.บ.) ในโองการที่ว่า”

﴿أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَاقَاتٍ وَيَقْبِضْنَ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ﴾

ความว่า : “พวกเขามิได้มองไปตุงนกที่ (บิน) อยู่เบื้องบนพวกเขาตอก หรือ? มันก้าวปีกและหุบปีก (ของมัน) ไม่มีผู้ใดจะไปตึงมันไว้ได้นอกจากพระเจ้าทรงกรุณาปรานี แท้จริงพระองค์ทรงมองเห็นทุกสิ่งอย่าง”

(อัลมุลก : 19)

จากโองการข้างต้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความปรีชาของอัลลอฮ์ (ซ.บ.) ผู้ทรงมีอำนาจในทุกสิ่ง อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้ใช้สัตว์ชนิดหนึ่งคือ นก เป็นสื่อกล่าวถึงความปรีชาอันสูงส่ง และเพื่อให้บ่าวนั้นสามารถเห็นภาพและความเข้าใจและอีกหลายโองการที่กล่าวถึงการใช้สื่อในลักษณะต่างๆ

การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน

สื่อเพื่อการเรียนรู้มีหลายประเภท แต่ละประเภทมีคุณลักษณะและคุณสมบัติการนำไปใช้แตกต่างกัน รวมทั้งความสามารถในการใช้งานด้วย ในการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้นั้นครูผู้สอนต้องคำนึงว่าสื่อที่มีความเหมาะสมในการใช้งานมาน้อยตามคุณสมบัติ ดังที่ อัลบัฆดาดี (อ้างถึงในอิบราฮีม ณรงครักษาเขต, 2546 : 62) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกใช้การสื่อนั้นจะต้องให้สอดคล้องกับนักเรียน ดังนั้นความเหมาะสมและความสอดคล้องของสื่อกับผู้เรียนจึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อ ซึ่งหลักเกณฑ์และข้อควรคำนึงในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 39 ,หลักสูตรอิสลามศึกษาฟิรฎูอีนฯ, 2547 : 24) มีดังนี้ คือ

1. มีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายและเนื้อหา
2. ความหลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่นๆ
3. ความถูกต้อง สื่อที่จะใช้นั้นต้องช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจข้อสรุปได้อย่างถูกต้อง
4. ความเหมาะสม สื่อที่จะใช้นั้นต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหา
5. ประสพการณ์ที่ได้รับ สื่อที่จะใช้นั้นต้องช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์แก่นักเรียน
6. ความเข้าใจ จะต้องช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง
7. ต้องเหมาะสมกับวัย ระดับชั้นจำนวนนักเรียน ความสามารถ ความสนใจ

รวมทั้งทักษะและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

8. สามารถใช้การได้ มีความทันสมัยและมีคุณภาพทางการผลิตก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้
9. มีความเหมาะสมของและมีความสะดวก กับผู้สอนและผู้เรียนทั้งต่อทัศนคติและทักษะในการใช้งาน
10. สื่อนั้นต้องช่วยให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมตามที่ครูต้องการ
11. มีความประหยัด คุ่มกับราคาและการลงทุนในการผลิตและการนำมาใช้
12. สื่อนั้นควรช่วยเสนอแนะกิจกรรมอื่นๆที่นักเรียนอาจปฏิบัติเพิ่มเติมได้ และกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา
13. ระยะเวลาในการเสนอสื่อการเรียนการสอนต้องมีความเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สื่อ และเทคโนโลยี การเรียนการสอน เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น เป็นสิ่งที่น่าสนใจจากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูอาจารย์ ได้ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนและพัฒนาการสอนให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถือเป็นบทสรุปที่ให้ความหมายครอบคลุมสำหรับสื่อและเทคโนโลยี การเรียนการสอน

1.2.1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ความหมายการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนไม่น้อยไปกว่ากิจกรรมทางวิชาการด้านอื่นๆ เป็นเครื่องมือสำคัญในการทำให้ทราบถึงแนวทางที่ดำเนินการเพื่อการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนการวางแผนสำหรับการบริหารงานวิชาการใน

รุจิ ภู่อาระ (2551:146) กล่าวว่า Assessment หมายถึง การพิจารณาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียน หรือกลุ่มของผู้เรียน การพิจารณาดังกล่าว ครูนำมาใช้ตัดสินการเปลี่ยนแปลงของนักเรียน อันเนื่องมาจากการสอนของครู และเพื่อนำมาใช้พิจารณาขยายผลการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ Measurement เป็นส่วนหนึ่งของ Assessment ที่เป็นการวัดเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสามารถหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หรือเกี่ยวกับคุณลักษณะบางประการที่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้

ความหมายของ Assessment สามารถวัดผู้เรียนตามธรรมชาติในด้านข้อมูลเชิงคุณภาพได้ เช่น ความสามารถทางคณิตศาสตร์ สามารถวัดได้โดย Measurement (การให้คะแนน) แต่ทักษะทางสังคมที่เพิ่มขึ้นมักจะวัดในเชิงคุณภาพ (การวิจารณ์) ซึ่งเรียกว่าเป็น Assessment การประเมินผล Evaluation เป็นการรวบรวมผลจาก Assessment แต่มีการเพิ่มเติมการตัดสินเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ต้องการในตัวเด็ก จากเหตุผลนี้ Assessment จึงเป็นการกระทำก่อนที่จะมีการประเมินผล ดังนั้นการประเมินผล จึงมุ่งที่จะตัดสินเกี่ยวกับธรรมชาติและ การ

เปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน นอกจากนั้น ยังสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรได้ถ้าจำเป็น เพื่อให้
เกิดความเข้าใจ ความแตกต่างระหว่างการวัดผล (Assessment) และการประเมินผล
(Evaluation) ซึ่งเป็นการให้ความหมายการวัดและประเมินผล

พิชญ์ พงศ์ศรี (2551 :3) การวัดผล (Measurement) หมายถึงการ กำหนดค่า
เป็นตัวเลขหรือเป็นสัญลักษณ์ให้กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามวิธีการหรือเครื่องมือที่กำหนดให้ ทั้งในเชิง
ปริมาณโดยตรง เช่น การนับจำนวนและความถี่ของสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือการใช้เครื่องมือทาง
วิทยาศาสตร์ เช่น ตลับเมตร เครื่องชั่งน้ำหนัก เทอร์โมมิเตอร์ วัดส่วนสูง น้ำหนัก อุนทภูมิ ฯลฯ หรือ
ใช้เครื่องมือทางสังคมศาสตร์ เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบทดสอบไปเก็บ
ข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายให้ออกเป็นตัวเลข

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 173) การประเมินผล หมายถึง เป็นกระบวนการวัดอันเกิด
จากการนำข้อมูลในส่วนต่างๆมาเข้าสู่การพิจารณาโดยใช้เครื่องมือที่มีความเที่ยงและสรุปผลอย่างเป็น
ระบบเพื่อหาข้อสรุปในส่วนต่างๆดังนั้นการวัดคือ การค้นพบคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งต่างๆโดย
ผ่านการที่มีเครื่องมือที่มีเครื่องเหมือนเที่ยงตรงและเหมาะสมสำหรับเรื่องนั้นนั้นให้ได้มาซึ่งผลสรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการ
ตัดสินหรือชี้ขาดคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลมาจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อ
แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียน รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการ
ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

หลักการวัดผลและการประเมินผล

หลักการอิสลามถือว่าการวัดผลและการประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ศรัทธาที่
จะต้องตระหนักในการการตรวจสอบตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทั้งในเรื่องพฤติกรรมหรือความประพฤติ
ปฏิบัติของตนเอง เกี่ยวกับการประพฤติดีและการประพฤดิชั่ว เพราะศาสนาอิสลามเชื่อว่าหลังการ
เสียชีวิต สำหรับมนุษย์ทุกคนจะต้องได้รับการสอบสวนอย่างแน่น ท่านเราะซูล (ช.ล.) ได้กล่าวว่า

((كَلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ ، وَالْأَمِيرُ رَاعٍ ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ
عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ ، فَكُلُّكُمْ
رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ))¹⁰

ความว่า : “ท่านทั้งหลายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบและท่านทั้งหลายจะถูก
สอบสวนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน ผู้นำมีหน้าที่ต้อง
รับผิดชอบ สามมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวในบ้าน

¹⁰ หะดีษบันทึก โดยอัลบุคอรีย์ หมายเลข : 893 และมุสลิม, หมายเลข : 1829

ของเขาและภรรยาที่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบในบ้านของสามี และลูกๆของเขา ดังนั้นท่านทั้งหลายมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบ และท่านทั้งหลายจะถูกสอบสวนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของท่าน”

การวัดและการประเมินผลทำให้เห็นถึงรายละเอียดด้านต่างๆ เพื่อให้การวัดผลมีน้ำหนักและค่าความเที่ยง ต้องนำผลที่ได้ในด้านต่างๆ มาพิจารณาสรุปหรือประเมินผล การประเมินผลจะมีความถูกต้องหรือความเที่ยงในระดับไหนขึ้นอยู่กับเครื่องมือการวัดเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้าเครื่องมือการวัดมีประสิทธิภาพ ถ้าการเครื่องมือการวัดผลไม่มีความเที่ยงการประเมินผลอาจผิดพลาด ทั้งการวัดผลและการประเมินผลจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก และถือว่าการวัดและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนและเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยในทดสอบความรู้ความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังเช่นที่ท่านศาสดาได้ทำการวัดและประเมิน บรรดาเศาะหาบะห์ของท่าน ดังในหะดีษที่ว่า

((أتدرون من المسلم؟ قالوا : الله ورسوله أعلم . قال : المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده . أتدرون من المؤمن؟ قالوا : الله ورسوله أعلم . قال : المؤمن من آمنه المؤمنون على أنفسهم وأموالهم))¹¹

ความว่า “ ท่านเราะซูล (ช.ล.) ได้ถามบรรดาเศาะหาบะฮ์ว่า พวกท่านรู้ไหม ใครคือมุสลิม ? พวกเขาตอบว่า อัลลอฮ์และเราะซูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้ ท่านเราะซูล (ช.ล.) กล่าวว่า มุสลิมคือผู้ที่ทำให้มุสลิมปลอดภัยจากลิ้นและมือของเขา ท่านเราะซูล (ช.ล.) ถามต่ออีกว่า พวกท่านรู้ไหมใครคือมุอิมิน ? บรรดาเศาะหาบะฮ์ رضي الله عنهم ตอบว่า อัลลอฮ์และเราะซูลของพระองค์เท่านั้นที่รู้ ท่านเราะซูล (ช.ล.) กล่าวว่า มุอิมิน คือ ผู้ที่ทำให้มุอิมินอื่นได้รับการคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สินของเขา”

จากหะดีษข้างต้น ทำให้ถึงการประเมินของท่านศาสดา ได้ทำการวัดความรู้ของเศาะหาบะฮ์ก่อนที่จะดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ โดยการตั้งประโยคคำถามเป็นประโยคแรกก่อนที่จะสอนว่า ผู้ใดคือมุสลิม จากนั้นท่านได้กล่าวว่า มุสลิม คือ ผู้ที่ทำให้บรรดาผู้ที่เป็นมุสลิมได้รับความปลอดภัยหรือห่างไกลจากพิตนะฮ์ จากลิ้นและมือของเขา

¹¹ บันทึกหะดีษ โดย ตริมีซีฮฺ, 1983 หะดีษหมายเลข 2873

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจในหลักการวัดผลและประเมินผลซึ่งเป็นหลักการที่ท่านเราะซูลได้วางไว้ ให้เห็นถึงวิธีการ คุณลักษณะที่เหมาะสม และความเป็นธรรมชาติของเครื่องมือสำหรับการวัดและประเมินต่อบุคคล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และงานการเรียนการสอน

3.หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553:167-168) ได้กล่าวถึง หน้าที่ความรับผิดชอบ สำหรับผู้บริหารในด้านการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. กำหนดแผนและนโยบายอันเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลในเรื่องดังต่อไปนี้

ก. จัดประเภทเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลหรือข้อสอบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

ข. การกำหนดขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการสอบ หรือการกำหนดจำนวนครั้งที่สอบและการเก็บผลการสอบแต่ละรอบ

ค. การกำหนดมาตรฐานในการสอบวัดผลการศึกษา

ง. การเตรียมการแบบฟอร์มสำหรับการจัดทำรายงานผลการสอบให้แก่ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบถึงผลการเรียนเพื่อการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

2. จัดหาวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องที่ทันสมัยสำหรับการสอบ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียวดีจิตอล ตลอดจนบุคลากรที่คอยอำนวยความสะดวก

3. ส่งเสริมครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย อบรมให้ความรู้ทางการวัดและประเมินผล การประชุมเชิงปฏิบัติการ ในด้านเทคนิคการออกข้อสอบ ตลอดจนการจัดทำรายงานผลการสอบในแต่ละภาคการศึกษา

4. ควรมีการประเมินผลการสอน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาหรือแนวทางสำหรับการปรับปรุงแก้ไขในกรณีมีการบกพร่อง หรือกำหนดแนวนโยบายทางในการพัฒนา

5. การจัดสรรห้องสอบ ตารางเวลาของการสอบ และระเบียบข้อปฏิบัติในการสอบและการคุมสอบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง และเป็นกระบวนการที่ให้ครูใช้พัฒนาคุณภาพของนักเรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จของนักเรียน อีกทั้งยังทำให้ครู อาจารย์ ทราบว่า ผลการสอนของตนเป็นอย่างไรและจะได้แก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้น รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

1.2.1.5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ความหมายการนิเทศการศึกษา

เมธี ฮังกุ๋ (2554 :10) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการการทำงานร่วมกันระหว่างครูบริหาร ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพและผลการเรียนโดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนเป็นกระบวนการในการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและครูผู้สอนรู้จักช่วยเหลือตัวเองและพัฒนาตัวเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและประประสพผลสำเร็จตามความคาดหวังและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

การนิเทศเป็นการสะท้อนการกระทำของครูผู้สอนว่าทำได้ดีมากน้อยเพียงใด มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานการนิเทศจึงเป็นกระบวนการหนึ่งในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ทั้งการเรียนการสอนของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพราะการนิเทศจะทำครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องพัฒนาได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมายที่แท้จริงของการนิเทศ บรรลุตามความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา กล่าวไว้มีดังนี้ (อัญชลี ธรรมะวิธิกุล ,2550)

1. การนิเทศการศึกษาเพื่อการพัฒนางาน หมายถึง การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางาน คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดีขึ้นโดยมีเป้าหมายเป็น ผลผลิตจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู
2. การนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนาคน หมายถึง การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการ ทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้งานการเรียนการสอนพัฒนาในทางที่ดีขึ้น
3. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ หมายถึง การจัดกิจกรรมการ นิเทศที่มุ่งให้กำลังใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนิเทศ
4. การนิเทศการศึกษาเพื่อสร้างการประสานสัมพันธ์ หมายถึง การนิเทศการศึกษา เป็นการสร้างการประสานสัมพันธ์ ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ซึ่งเป็นผลมา จากการ ทำงานร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่ใช่เป็น การทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือคอยจับผิด

การนิเทศต้องเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน หากการนิเทศไม่สามารถสร้างสรรค์ให้งานการเรียนการสอนเป็นไปในทางที่ดีขึ้น การนิเทศศึกษาก็ย่อมไม่ประสพผลสำเร็จ เนื่องจากการนิเทศจะต้องเป็นการสรสร้างปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศในเชิงบวก เน้นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบและลักษณะงานที่ปฏิบัติของศึกษานิเทศก์ (2548) ไว้ดังนี้ หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ และงานนิเทศการศึกษาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานการศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ

และวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิบัติหน้าที่ อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. การนิเทศการศึกษา โดยส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการงานด้านวิชาการ มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ได้อย่างมีคุณภาพ

2. ส่งเสริมการศึกษาทางวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นคู่มือเอกสารใช้ในการปฏิบัติงานและเผยแพร่ให้ครูได้ใช้ในการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. การวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวเพื่อการพัฒนางานหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการ พัฒนามาตรฐาน และ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และเผยแพร่แก่ผู้บริหาร สถานศึกษา ครูและผู้สนใจทั่วไป

4. การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อเป็นข้อมูล และสารสนเทศในการวางแผนการนิเทศและพัฒนางานทางวิชาการ

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศเป็นหลักประการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการบริหารการศึกษา ซึ่งหลักการอิสลามได้วางไว้ สำหรับหลักการในการตรวจสอบ สอดส่องตรวจตราเพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ตระหนักและปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างไม่บกพร่อง ดังที่ปรากฏในโองการ

﴿ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮ์นั้น ทรงเป็นผู้สอดส่องเฝ้ามอง การกระทำ ของพวกเจ้าอยู่”

(อันนิซาอ 4:1)

จากอายะฮ์กรูอานที่ได้กล่าวมาข้างต้นท่านอุมร์ อิบนิ คือฎุฎ็อบได้กล่าวอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่า

(حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تُحَاسَبُوا)

ความว่า “พวกเจ้าจงทบทวนตัวเอง ก่อนที่จะถูกคิดบัญชีหรือ ก่อนที่ถูกทบทวน ให้เราทบทวนตัวเองก่อน”

จากโองการดังกล่าวและคำกล่าวของท่านอุมร์ อิบนิ คือฎุฎ็อบดังกล่าว เป็นการกล่าวถึง หลักการตรวจตรา ตรวจสอบ การประพฤติปฏิบัติกิจต่างๆจะอยู่ถูกตรวจสอบ สอดส่อง เพื่อให้ผู้

ปฏิบัติหน้าที่ได้รับการตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงาน ตระหนักในการปฏิบัติหน้าที่ของตน มีความตื่นตัวและพร้อมที่จะรับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลา

ภาวิตา ธราตรีสุทธิ (2550:190-192) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศ โดยใช้หลักกรรมในการนิเทศ ซึ่งได้กล่าวว่าการประยุกต์หลักกัลยาณมิตร ดังนี้

ประการแรก กระบวนการ การนิเทศต้องสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ทั้งผู้นิเทศผู้รับการนิเทศให้เสมือนว่าเป็นการตักเตือนแนะนำชี้แนะให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานการเรียนการสอนในวันพื้นฐานของการสร้างปฏิสัมพันธ์ในเชิงบวก

ประการที่สอง การนิเทศตามหลักหลักการกัลยาณมิตร สามารถวิเคราะห์จากการข้างต้นดังนี้

1. ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่น่าเคารพนับถือ
2. มีความรู้ความเข้าใจและประพฤติดนในทางที่ดีเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจและเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีสามารถสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้รับการนิเทศได้เป็นอย่างดี

3. มีคุณธรรมจริยธรรมความตั้งใจและความเมตตา มีความจริงใจและใจกว้างนิเทศได้ชัดเจน

ประการที่สาม การจัดลำดับขั้นตอนของการนิเทศในทุกๆระดับชั้นการให้คำปรึกษาหรือแนะนำบนพื้นฐานของวิทย์ปัญญา

ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา

เสาวณี ตรีพุทธรัตน์ (2555:108) การนิเทศการศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องดำเนินการร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา ปรับปรุงแก้ไขผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา การนิเทศเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษา เป็นการสร้างบรรยากาศที่การทำงานร่วมกันของครูในสถานศึกษา หรืออาจเชิญบุคคลจากภายนอกสถานศึกษามาแลกเปลี่ยน ซึ่งการนิเทศการนิเทศควรที่จะเป็นผู้บริหารถือเป็นการติดตามประเมินการเรียนการสอนในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบมีการวางแผนปรึกษาหารือ โดยมีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศดังนี้

1. การนิเทศของสถานศึกษาซึ่งความต้องการและสภาพปัญหาของแต่ละสถานศึกษามีความจะทำให้การนิเทศสามารถแก้ไขจุดอ่อนและข้อบกพร่องของสถานศึกษา

2. การนิเทศจากศึกษานิเทศอาจมีจำนวนความต้องการของสถานศึกษาจึงจำเป็นจะต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ช่วยแก้ไขปัญหาคาราคาเผลนศึกษานิเทศ

3. ช่วยให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถทักษะและความชำนาญในการนิเทศและถือเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของสถานศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อให้ครูผู้สอนเข้าใจถึงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปในทิศทางในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

5. เพื่อเป็นการส่งเสริมและเป็นการสนับสนุนให้ครูผู้สอนรู้จักวิธีการช่วยเหลือระหว่างครูผู้สอนด้วยกันและรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเองแทนการช่วยเหลือจากบุคคลภายนอก

สรุป การนิเทศสถานศึกษามีผลทำให้การศึกษาเกิดการพัฒนาและประสบผลสำเร็จ ทางด้านการจัดการการสอน การปฏิบัติงานด้านการจัดการและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ช่วยแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศศึกษา

การนิเทศโดยผู้บริหารการนิเทศการดำเนินการโดยผู้บริหารเป็นการนิเทศบุคลากรภายในสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่โดยผู้บริหารในการจัดบันทึกการสอนหรือกิจกรรมต่างๆของครูผู้สอนในประเด็นสำคัญประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนกลับไปยังผู้สอนและงานการเรียนการสอนเพื่อการและแก้ไขหรือพัฒนาโดยผู้บริหารสถานศึกษา

วัชร่า เล่าเรียนดี (5553 :139) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารต่อการนิเทศศึกษา หมายถึง กระบวนการการนิเทศซึ่งผู้บริหารได้ศึกษาติดตามการเรียนการสอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการนิเทศโดยผู้บริหารสถานศึกษา วัชร่า เล่าเรียนดี (5553 :2-3) ได้วางแนวทางการนิเทศสำหรับผู้บริหาร

1. การประเมินผลครูผู้สอนในการเรียนการสอนเพื่อกระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจในการปฏิบัติงานการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของผู้สอน
2. ประพฤติให้เห็นถึงความตระหนักและความเอาใจใส่ของผู้บริหารที่มีต่องานการเรียนการสอนและการพัฒนางานการเรียนการสอนอย่างจริงจัง
3. เพื่อให้ผู้บริหารได้ปฏิบัติหน้าที่การกำกับควบคุมดูแลงานการสอนของครูในสถานศึกษา

4. เพื่อเป็นข้อมูลที่บริหารศึกษาสังเกตจากการนิเทศการเรียนการสอนนำไปประเมินการบริหารงานของตนเองและกำหนดแนวทางหรือกรอบการปรับปรุงแก้ไขงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัชร่า เล่าเรียนดี (5553 :2-3) ได้กล่าวว่าคุณลักษณะการนิเทศของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

1. การนิเทศของผู้บริหารจะต้องอยู่ในรูปแบบเปิดกล่าวคือผู้บริหารจะต้องอยู่ในสถานะผู้ให้คำปรึกษากับครูผู้สอนอย่างเปิดเผยเพื่อลดช่องว่างระหว่างและครูผู้สอนและสังเกตการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนได้รับแนวทางการปรับปรุงพัฒนา

2. การนิเทศของผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนกำหนดกรอบเวลาในการนิเทศสะกิดการล้วงหน้ากับครูผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงาน

3. นิเทศควรจะเป็นการศึกษาเรียนรู้ของครูผู้สอนเป็นการเฉพาะกรณี เนื่องจากการสังเกตการสอนหรือการนิเทศของผู้บริหารนั้นไม่ควรใช้เวลาว่างจำนวนบ่อยครั้งดังนั้น การนิเทศควรที่จะประเด็นสำคัญที่ครูผู้สอนมีความสนใจและเป็นปัญหาที่ต้องการได้รับการปรับปรุงแก้ไขบริหารที่ทำหน้าที่การนิเทศจะต้องเน้นและตระหนักในเรื่องดังกล่าวนั้นข้อเสนอ ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องรู้จักลักษณะความเป็นเฉพาะของวิชานั้นๆ และรูปแบบการสอนที่ครูผู้สอนใช้วิชานั้น

2. ทำการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่ามีความสนใจต่อรายวิชานั้นๆ หรือไม่และวิชาที่สอนนั้นมีความน่าสนใจหรือไม่

3. พิจารณาประเด็นหรือพฤติกรรมใดบ้างที่บ่งชี้ถึงเห็นว่าผู้เรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ในงานการเรียนการสอนและครูผู้สอนได้สอนส่งของรายวิชานั้นๆ หรือไม่ และส่งเสริมให้มีการประเมินผลของนักเรียนเป็นไปอย่างไร

4. ผู้บริหารให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สอนอย่างไรและนักเรียนแสดงถึงการพัฒนาการเรียนการสอนเป็นอย่างไรและครูผู้สอนส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความสนใจในรายวิชานั้นเพิ่มขึ้นอย่างไร

6. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พาริต เตชะมาหมัด (2550:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการดังกล่าว ทั้งรายด้านและโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ยกเว้นงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน พบว่ามีการดำเนินงานในระดับมาก ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา พบว่าและขาดคู่มือและเครื่องมือเกี่ยวกับการนิเทศที่ทันสมัย ผู้นิเทศยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการนิเทศงานวิชาการจากปัญหาดังกล่าวได้รับข้อเสนอแนะในการแก้ไข คือให้ผู้นิเทศที่มีความชำนาญแนะนำเกี่ยวกับการนิเทศและจัดทำคู่มือที่เหมาะสมและทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศ

มุฮัมมัดนาเซ สามะ (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ และที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนสองหลักสูตร จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการดำเนินการสอน อยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านการวางแผนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลางและปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาตามความเห็นของครูสอนอิสลามศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ปัญหาพบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน งบประมาณมีไม่เพียงพอในการที่จะผลิตสื่อให้มีความหลากหลาย และทันสมัย ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขคือ ให้มีการอบรมการผลิตสื่อและวิธีการใช้สื่ออย่างถูกวิธีและควรจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่องให้เพียงพอต่อความต้องการ

นิลวรรณ วัฒนา (2556:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการจำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพ และรูปแบบการจัดชั้นเรียน พบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน การศึกษาปัญหาพบมากที่สุดด้านบุคลากรขาดความรู้ในการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน การขาดงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรขาดแคลนบุคลากร มีข้อเสนอแนะ คือ การติดตามอย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ การจัดอบรม การระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการบริหาร และการทำคู่มือการปฏิบัติงานการพัฒนาหลักสูตร

อาอิต๊ะ เจ๊ะแหว (2558:บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สำนักงานการศึกษางานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สำนักงานการศึกษางานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สำนักงานการศึกษางานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและด้านการวัดผลและประเมินผลมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และด้านสื่อเทคโนโลยี การเรียนการสอนมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตัวแปร อายุ ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุทธนา เกื้อกุล (2560:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดน ภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า 1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มี การปฏิบัติมากที่สุด คือ การนำหลักสูตรไปใช้และบริหารการใช้หลักสูตรตามความเหมาะสม ปัญหาที่พบใน ระดับมาก คือ ผู้บริหารและครูไม่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร 2.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่พบในระดับมากที่สุด คือ ครูขาดเทคนิคการสอนที่หลากหลาย 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดทำรายงานการวัดผลการเรียนรู้และการ ออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา ปัญหาที่พบในระดับมาก คือ โรงเรียนไม่มีคลังเก็บข้อสอบ 4)การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีการ ปฏิบัติมากที่สุด คือการส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่พบในระดับ มาก คือ สื่อการสอนไม่มีความหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อการสอนด้านอิสลามศึกษา 5.การนิเทศการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ปัญหาที่พบในระดับมาก คือ ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

มูนิเราะห์, สาและอาแระ (2561:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส 2.เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส และ 3.เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 23 ตัวชี้วัด ได้แก่ หลักอศลาก (หลักคุณธรรม) มี 11 ตัวชี้วัด หลักอบิดอะฮฺ (หลักการจงรักภักดีต่ออัลลอฮฺ) มี 6 ตัวชี้วัด และ หลักชูรอ (หลักการมีส่วนร่วม) มี 6 ตัวชี้วัด โดยองค์ประกอบที่ได้ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่น่าเชื่อถือได้ มีความสอดคล้องภายในอยู่ในระดับดีมาก ส่วนสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 3 ด้าน โดยรวมและรายตัวชี้วัดอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักการบริหารจัดการที่ดีในอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา

และประสบการณ์การทำงาน ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกันระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่

ไกรสร สุ่มหล้า (2561:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ขอนแก่นเขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. ในภาพรวมการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากอนแก่น เขต 2 มีสภาพผลการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนและการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมพบว่า การมีส่วนร่วมมี 6 ขั้นตอน คือ การร่วมปรึกษาหารือ การร่วมวางแผน การร่วมตัดสินใจการร่วมปฏิบัติ การร่วมติดตามตรวจสอบ การร่วมประเมินผลและการร่วมในการปรับปรุงและพัฒนา ส่วนภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการนั้น ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งในบทนี้จะได้กล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 จำนวนโรงเรียนที่ผ่านการประเมินทั้งหมด 9 โรงเรียน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 788 คน แยกตามโรงเรียน จำแนกตามผู้บริหารกับครูผู้สอน แสดงตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรผู้บริหาร และครูของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครูผู้สอน	รวมทั้งหมด
1. ประสานวิทยามูลนิธิ	3	149	152
2. โรงเรียนปอซันพัฒนา	3	21	24
3. โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	3	47	50
4. โรงเรียนปยุตประชารักษ์	3	49	52
5. โรงเรียนยุอิสลามวิทยามูลนิธิ	3	45	48
6. โรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา	3	49	52
7. โรงเรียนธรรมพิทยาคาร	3	89	92
8. โรงเรียนตรุณวิทยา	3	25	28
9. โรงเรียนตรุณศาสนวิทยา	3	287	290
รวม	27	761	788

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ โรงเรียนเอกชนในระบบ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี (2561)

จากตารางที่ 6 พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 มีจำนวนทั้งหมด 9 โรงเรียน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 259 คน จากจำนวนประชากรทั้งสิ้นจำนวน 788 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปเครจซี่มอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557:49) ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มที่ 1 คือโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ได้มาโดยการใช้สูตรคำนวณ หาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปเครจซี่มอร์แกน และผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 259 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่สมดุลกัน ในแต่ละโรงเรียน รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม แสดงตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครูของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ชื่อโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร (คน)	กลุ่มตัวอย่างครู (คน)	รวม
1. ประสานวิทยามูลนิธิ	3	46	49
2. โรงเรียนปอซันพัฒนา	3	6	9
3. โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	3	13	16
4. โรงเรียนปยุตประชารักษ์	3	14	17
5. โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ	3	13	16
6. โรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา	3	14	17
7. โรงเรียนธรรมพิทยาคาร	3	27	30
8. โรงเรียนตรุณวิทยา	3	7	10
9. โรงเรียนตรุณศาสน์	3	92	95
รวมทั้งหมด	27	323	259

จากตารางที่ 2 พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่ใช้ในการสอบถามวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร 27 คน และครูผู้สอน 323 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 259 คน

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ พิจารณาคุณสมบัติ กล่าวคือ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอที่ปฏิบัติหน้าที่นี้เทศติดตามการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการรวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีความเหมาะสมสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แบบของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1) แบบสอบถาม แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2559 ใน 5 ด้าน คือ

- 1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร
- 2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
- 3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4.ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

2) แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศ

3.3.2 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) การสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 กำหนดขอบเขตที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

1.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมายและความครอบคลุมสมบูรณ์แบบของแบบสอบถาม

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยตรวจสอบข้อคำถาม ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวัดประเมินผล หรือวิจัย รวมทั้งด้านภาษาไทย เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจมีความเชี่ยวชาญหลายด้านในคนเดียว และต้องได้ค่า IOC ≥ 0.50 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุง (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 138-140) พิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้อง

1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 :125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ตามตารางดังนี้

1.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูลวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความสอดคล้องภายใน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach 1990:204 อ้างใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125-126)

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.การสร้างแบบสัมภาษณ์

2.1 ศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวข้องและวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์ อย่างมีโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตกรอบคำถามให้สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศ รวมทั้งเพิ่มเติมข้อเสนอแนะ

2.3 นำแบบสัมภาษณ์ อย่างมีโครงสร้างที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความสอดคล้องและสมบูรณ์

2.4 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำ และนำไปทดลองใช้สัมภาษณ์บุคคล ซึ่งมีใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์ เก็บข้อมูล

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้ง แล้วเอาไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยทำเรื่องขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา ไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง รวมทั้งทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ด้วย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 คำนวณค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า

1.2 กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 74) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

จากนั้นผู้วิจัยคำนวณหาค่าเฉลี่ยรวม พร้อมกับนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75) ดังนี้

1.0 - 1.49 หมายถึง หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง

ปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

1.3 นำค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มาเปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (t-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test)

1.4. “นำข้อมูลจากข้อคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาจัดกลุ่มประกอบการอภิปรายผล

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มานามาสรุปประเด็นสำคัญแต่ละประเด็นสำคัญของการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 5 ด้านคือ 1)ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านการนิเทศ รวมทั้งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้ นำเสนอเชิงบรรยายประกอบการอภิปรายผล

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
- 2) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 3) ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 ซึ่งเป็นปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการจัดความถี่โดยนำเสนอในรูปของความเรียง
- 4) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มคือ ค่าที (t-test) และมากกว่าสองกลุ่มคือ ค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยมีเนื้อหาสาระดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t- distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F- distribution)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน และ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ใช้การวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่วิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การส่วนตำบลสิงห์โคก อำเภอกะทู้ศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายปรากฏดังตารางที่

ตารางที่ 3 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	89	34.4
หญิง	170	65.6
รวม	259	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก เป็นเพศหญิง จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 และเพศชาย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4

ตารางที่ 4 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	85	32.8
30-40 ปี	124	47.9
41-50 ปี	42	16.2
50 ปีขึ้นไป	8	3.1
รวม	259	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก อายุ 30-40 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมาอายุ

41-50 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และน้อยสุดอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1

ตารางที่ 5 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ระดับวุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	14	5.4
ปริญญาตรี	229	88.4
ปริญญาโท	16	6.2
รวม	259	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4 ระดับ ปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4 และน้อยที่สุดคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 14 คิดเป็นร้อยละ 5.4

ตารางที่ 6 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	61	23.6
5-10 ปี	117	45.2
11-15 ปี	39	15.1
15 ขึ้นไป	42	16.2
รวม	259	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 คือ 15 ขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 และน้อยสุด

ตารางที่ 7 แสดงค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการ	9	3.5
รองผู้อำนวยการ	9	3.5
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	9	3.5
ครูสอนสามัญ	149	57.5
ครูสอนศาสนา	83	32.0
รวม	259	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นครูสอนสามัญ จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 รองลงมา ครูสอนศาสนา จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และกลุ่มผู้บริหาร ประกอบด้วยผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5

4.3.2 ข้อมูลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ ดังนี้

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร	3.96	.72	มาก
2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.02	.70	มาก
3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.80	.79	มาก
4.ด้านการนิเทศการศึกษา	3.98	.72	มาก
5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	3.93	.73	มาก
รวม	3.93	.73	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ คือ $\bar{x} = 4.02$, S.D. = .70) รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา $\bar{x} = 3.98$, S.D. = .72) ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = .72) ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา $\bar{x} = 3.93$, S.D. = .73) ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ($\bar{x} = 3.80$, S.D.=.79)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม (ชुरอ) วางแผน การบริหารงานวิชาการประจำปี	3.98	.68	มาก
2.กำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตรสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษา และปรัชญาการศึกษาอิสลาม	4.01	.80	มาก
3.จัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่	3.96	.71	มาก
4.จัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการวางแผนการดำเนินการ การตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	3.90	.65	มาก
5.ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงาน เป็นทีม	4.07	.75	มาก
6.ครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	4.02	.72	มาก
7.จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	3.85	.77	มาก
8.จัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนโดยการมี ส่วนร่วมของครูผู้สอน	3.95	.73	มาก
9.นำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	3.96	.72	มาก
รวม	3.96	.72	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x}=3.96$, $S.D.=.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}=4.07$, $S.D. = .75$) และน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ) ($\bar{x} = 3.85$, $S.D. = .77$)

2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.จัดให้มีการประชุม(ชุรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน	4.17	.65	มาก
2.ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครูโรงเรียนหรือความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.03	.72	มาก
3.มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง	3.98	.72	มาก
4.มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด หรือความต้องการ	3.98	.70	มาก
5.การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.16	.73	มาก
6.ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	3.88	.76	มาก
7.ส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้า พัฒนารูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน	4.00	.69	มาก
8.ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	4.03	.72	มาก
9.ประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้และจัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	4.03	.65	มาก
10.จัดทำแผนงานโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.03	.72	มาก
รวม	4.02	.70	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .70)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ จัดให้มีการประชุม(ชुरอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{x} = 4.17$, S.D. = .65) และน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = .76)

3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการ รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้	3.95	.69	มาก
2.มีแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	3.85	.72	มาก
3.สนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	3.80	.73	มาก
4.จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของ ครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	3.83	.73	มาก
5.โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรมต่าง ๆ	3.85	.78	มาก
6.จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการ เรียนรู้	3.88	.77	มาก
7.ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.92	.73	มาก
8.ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการ เรียนรู้ของนักเรียน	3.70	.76	มาก
9.มีระบบการดูแลควบคุมป้องกันการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีที่ เหมาะสมสำหรับนักเรียน	3.84	.75	มาก
10.ประเมินผลการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.81	.74	มาก
รวม	3.80	.79	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.80$, S.D. = .79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ $\bar{x} = 3.95$, S.D. = .69) และน้อยที่สุดคือ ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = .76)

4.ด้านการนิเทศการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1.จัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	4.10	.71	มาก
2.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.12	.72	มาก
3.พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา	3.99	.75	มาก
4.นิเทศ(มุฮาซาบะฮ์)ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง(อิสติกอมะฮ์)	3.99	.79	มาก
5.จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน	3.95	.74	มาก
6.การจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในประจำปีการศึกษา	4.04	.73	มาก
7.นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู	3.97	.67	มาก
8.ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน(มุฮาซาบะฮ์) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	3.92	.73	มาก
9.จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮ์)	3.78	.72	มาก
รวม	3.98	.72	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.80, S.D. = .79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.12, S.D. = .72$) และน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮฺ) ($\bar{x} = 3.78, S.D. = .72$)

5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี	4.04	.74	มาก
2.โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครูบุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	4.00	.73	มาก
3.มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ	3.95	.69	มาก
4.ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของผู้เรียน	3.94	.69	มาก
5.จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ	3.85	.75	มาก
6.การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ(อิสติกอมะฮฺ)	3.85	.71	มาก
7.มีการเตรียมความพร้อมของครูนักเรียนและสถานศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินภายใน (มูฮาซาบะฮฺ) และภายนอก(มูรอกอบะฮฺ)	3.90	.76	มาก
8.นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.92	.74	มาก
9.ประสานความร่วมมือ(อามัล ศอลิห)กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง(อิสติกอมะฮฺ)	3.92	.77	มาก
รวม	3.93	.73	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.93$, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = .74) และน้อยที่สุดคือ จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.85$, S.D. = .75)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปีรอบที่ 3 พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปีรอบที่ 3 พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	วุฒิการศึกษา						F	P-value
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	n = 14		n = 229		n = 16			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1. ด้านหลักสูตร และการบริหารงานหลักสูตร	4.11	.48	3.95	.54	3.97	.68	.59	.55
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.12	.46	4.02	.52	4.05	.66	.25	.77
3. ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.05	.48	3.83	.57	3.85	.63	.97	.37
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.07	.53	3.98	.55	3.92	.56	.29	.74
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	4.15	.45	3.91	.58	3.86	.72	1.1	.30
รวม	4.10	.48	3.93	.55	3.93	.65	.87	.54

*P<.05

จากตารางที่ พบว่า ผลการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบการสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน

การบริหารงาน วิชาการ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน								F	P- value
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11-15 ปี		15 ปีขึ้นไป			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1.ด้านหลักสูตร และ การ บริหารงาน หลักสูตร	3.98	.51	4.05	.50	3.95	.45	3.68	.69	5.08	.002**
2. ด้าน กระบวนการ จัดการเรียนรู้	4.03	.44	4.07	.52	4.04	.48	3.87	.67	1.42	.237
3.ด้านสื่อการ สอน และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.91	.48	3.92	.56	3.83	.51	3.54	.67	5.17	.002**
4.ด้านการนิเทศ การศึกษา	4.02	.43	4.07	.57	4.00	.51	3.66	.61	6.05	.001**
5.ด้านการวัดผล และประเมินผล ทางการศึกษา	4.03	.52	3.93	.61	3.92	.40	3.76	.72	1.79	.148
รวม	3.99	.47	4.00	.55	3.94	.47	3.70	.67	3.90	.07

**P<.01

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการปฏิบัติงานการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามประสบการณ์ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยี การศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา โดยผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มากกว่าผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ตามด้วยผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-15 ปี และผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

จากนั้นจึงทำการทดสอบเพื่อหาความแตกต่างรายคู่แบบ LSD ในด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา ดังตารางที่ 15.1 – 15.3

ตารางที่ 15.1 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ค่าเฉลี่ย		4.05	3.95	3.68
ต่ำกว่า 5 ปี	3.98	.06	.02	.30**
5-10 ปี	4.05		.09	.37**
11-15 ปี	3.95			.27*

*,** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 15.1 ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ 1) มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 คู่ คือ 1) มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และ 2) มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 15.2 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ค่าเฉลี่ย		3.92	3.83	3.54
ต่ำกว่า 5 ปี	3.91	.009	.07	.37**
5-10 ปี	3.92		.08	.38**
11-15 ปี	3.83			.29*

*,** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 15.2 ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ คือ 1) มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 คู่ คือ 1) มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และ 2) มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 15.3 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่แบบ LSD เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านการนิเทศการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		5-10 ปี	11-15 ปี	15 ปีขึ้นไป
ค่าเฉลี่ย		4.02	4.07	3.66
ต่ำกว่า 5 ปี	4.02	.04	.01	.36**
5-10 ปี	4.07		.06	.40**
11-15 ปี	4.00			.34**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 15.3 ค่าเฉลี่ยของสภาพการดำเนินการต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ในด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 คู่ คือ 1) มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป 2) มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป และ 3) มีประสบการณ์ 5-10 ปี กับมีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 16 ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามตำแหน่ง

รูปแบบการบริหารงาน	ตำแหน่ง				t	P - value
	ผู้บริหาร (n=27)		ครูผู้สอน (n=232)			
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D		
1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงาน หลักสูตร	3.73	.75	3.99	.51	-1.74	.09
2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.11	.74	4.01	.49	.67	.50
3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.79	.71	3.84	.55	-.37	.71
4.ด้านการนิเทศการศึกษา	3.84	.69	4.00	.53	-1.14	.26
5.ด้านการวัดผลและประเมินผล ทางการศึกษา	3.82	.77	3.94	.56	-.75	.45
รวม	3.85	.73	3.95	.52	-.66	.40

*P<.05

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

4.3.3 ข้อเสนอแนะแนวทางต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

3.1 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด

ตารางที่ 17 ความถี่ข้อเสนอแนะแนวทางต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทาง	ความถี่
1.ด้านหลักสูตรและบริหารงาน	1. มีการประชุม(ชुरอ) วางแผนร่วมกัน ระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องบริหารงานวิชาการประจำปี	3
	2.มีการกำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตรสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา และปรัชญาการศึกษาอิสลาม	3
	3.มีการจัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่	4
	4.มีการจัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการวางแผนการดำเนินการ การตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	2
	5.มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม	2
	6.ครูควรรักษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	2
	7.ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	5
	8.ควรจัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน	3
	9.ควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	1
2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	1.มีการจัดประชุม (ชुरอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	5
	2.ควรศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครู โรงเรียน หรือความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	2
	3.มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง	3

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทาง	ความถี่
	4. มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัด หรือความต้องการของนักเรียน	2
	5. ควรมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	1
	6. ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	5
	7. ควรมีการส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้า พัฒนา รูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน	2
	8. ควรมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	3
	9. ควรมีการประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้และ จัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	2
	10. ควรมีการจัดทำแผนงาน โครงการของโรงเรียนที่ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3
3. ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	1. ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อจัดการเรียนรู้	2
	2. มีการจัดทำแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้อันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3
	3. ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อ การเรียนรู้อย่างเพียงพอ	8
	4. จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	1
	5. โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยี สื่อ และ นวัตกรรมต่าง ๆ	3

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทาง	ความถี่
	6.มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3
	7.ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	2
	8.ควรให้ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน	2
	9.ควรมีระบบการดูแลควบคุม ป้องกันการใช้สื่ออันตรายและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	5
	10.ควรมีการประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2
4. ด้านการนิเทศ การศึกษา	1.ควรจัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	2
	2.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศ การศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน	3
	3.ควรพัฒนาและให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา	3
	4.ควรจัดนิเทศ (มุฮาซาบะฮ์) ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	1
	5.มีการจัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน	2
	6.ควรมีการจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในประจำปีการศึกษา	2
	7.มีการนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนการสอนของครู	2

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะแนวทาง	ความถี่
	8.ควรดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน (มุฮาาบะฮฺ) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	4
	9.ควรจัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา(มฺรอกอบะฮฺ)	6
5.การวัดผลและประเมินผล	1.โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี	2
	2.โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	3
	3.ควรมีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ	5
	4.ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของผู้เรียน	2
	5.ควรจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ	8
	6.ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮฺ)	1
	7.มีการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียนและสถานศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินภายใน (มุฮาฮาบะฮฺ) และภายนอก (มฺรอกอบะฮฺ)	2
	8.นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3
	9.ควรมีการประสานความร่วมมือ (อามัดล ศอลิหฺ) กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	4

จากตารางที่ 17 พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นรายด้านและจัดลำดับข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง(อิสติกอมาฮะฮ) เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์หลักสูตรจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการสร้างความเข้าใจต่อผู้ปกครอง เพราะความประสงค์ของผู้ปกครองที่ส่งเข้าศึกษาในสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรการเรียนสอน มีความแตกต่างกับสถานศึกษาของรัฐ และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร เพราะข้อมูลที่ได้จากประเมินในรอบที่ผ่านมา เป็นข้อมูลที่แสดงถึงหลักการปฏิบัติงานที่สามารถให้เกิดประสิทธิผลและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การพัฒนาจึงจำเป็นต้องนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาต่อไป

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของ ชุมชน หรือท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา และผู้เรียนส่วนหนึ่งก็เป็นสมาชิกของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องนำข้อมูล ชุมชน หรือท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่น และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เนื่องจากสื่อการสอน และ เทคโนโลยีต่างๆ จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในผลิต และการจัดซื้อสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เทคโนโลยีมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสมและทันกับยุคสมัย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและการเรียนการสอนของโรงเรียน และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม

ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮะฮ) เนื่องจากการนิเทศจากบุคคลภายนอก เป็นการสะท้อนความคิดเห็นหรือมุมมองจากบุคคลภายนอกองค์กรที่มองมายังสถานศึกษา ทำให้เกิดประเด็นและมุมมองในการพัฒนาการศึกษาที่แตกต่างจากบุคคล

ภายในองค์กรเดียวกัน ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการแสดงข้อคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆ ในสถานศึกษาของตน และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุดคือ ควรจัดนิเทศ (มุฮาซาบะฮ์) ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)

การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ เนื่องจากการวัดและประเมินผลทางการศึกษาบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินจะเป็นข้อมูลสำคัญการพัฒนาในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุดคือควรมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮ์)

4.3.4 ข้อเสนอแนะแนวทางจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี

จากการสัมภาษณ์ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร

แนวทางการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตรผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ และให้ถือว่าหลักสูตรคือเครื่องกำหนดทิศทางของงานวิชาการ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องหลักสูตรและความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรนอกจากนี้ สถานศึกษาจะต้องเน้นให้ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมให้การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามความต้องการและสอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่ เมื่อหลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมย่อมเกิดการขับเคลื่อนในการพัฒนาร่วมกันโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษา”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“สำหรับการบริหารงานหลักสูตร จะมีการจัดประชุมระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม(ชуро)วางแผน การบริหารงานวิชาการ ชี้แจงรูปแบบการดำเนินงานหลักสูตรของ สถานศึกษา เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจในวัตถุประสงค์ และแนวทางการ พัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารจะเป็นแกนหลักในการศึกษา วิเคราะห์ทิศทางในการพัฒนาตัวหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและปรัชญาการศึกษาอิสลามที่มุ่งเป้าเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ”

นอกจากนี้อีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“การพัฒนาหลักสูตรสิ่งสำคัญคือ สถานศึกษาจะต้องมีแผนงาน และ กำหนดทิศของหลักสูตรการศึกษาที่ชัดเจน และดำเนินตามแผนอย่างเป็นระบบ การพัฒนาจำเป็นที่จะต้องเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง กล่าวคือ สถานศึกษาจะต้องตระหนักและให้ ความสำคัญกับทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น ต้องเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา หลักสูตร ตัวหลักสูตรสูตรจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ภายใตกรอบแนวคิดปรัชญาการศึกษาอิสลาม พระราชบัญญัติการศึกษา และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน”

2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวทางการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัด สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ วิธีการส่งเสริม พัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลามและพระราชบัญญัติการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้เข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน และจัดให้มีงบประมาณเพื่อการการ พัฒนาครูผู้สอนในด้านนี้เป็นการเฉพาะ”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“การกระบวนการจัดการเรียนรู้ เราได้ส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน สิ่งสำคัญของการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ คือการพัฒนาตัวบุคคลหรือครูผู้สอน ให้ความรู้ ทักษะ ในการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“การกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องเน้นการบูรณาการสาระการเรียนรู้ให้เป็นองค์ความรู้อิสลาม สอดแทรกความความเป็นอิสลามในทุกกระบวนการจัดการเรียนรู้”

3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยี ทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“สถานศึกษาจะต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้และความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างกัน หากโรงเรียนขาดการวิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการ การจัดหาหรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนอาจไม่ตรงต่อความจำเป็นในการใช้งานจริง”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“สถานศึกษาต้องส่งเสริมทักษะความรู้การจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนทักษะ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการผลิตสื่อ ออกแบบสื่อด้วยตนเอง สำหรับใช้ในการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อันเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้สอนเอง และสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรายวิชาอิสลามศึกษาค่อนข้างมีน้อย หากครูผู้สอนสามารถที่จะผลิตและสร้างสรรค์เองถือเป็นการช่วยให้การเรียนการสอนอิสลามศึกษามีความ

น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณของสถานศึกษา สิ่งสำคัญคือสถานศึกษาจะต้องจัดสรรงบประมาณให้มีความเพียงพอต่อความต้องการของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน”

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

แนวทางการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้าน ด้านการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“สถานศึกษาจะต้องมีการจัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำในแต่ละเทอมการศึกษา เพื่อให้มีการแต่งตั้งครูผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระวิชาเป็นผู้ให้การนิเทศการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเกิดการพัฒนาต่อยอดแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“การจัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียนนั้นๆ โดยวางบนพื้นฐานของการนิเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“การนิเทศการศึกษา เราได้จัดให้มีคณะกรรมการการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ซึ่งการจัดผู้นิเทศจะจัดตามความรู้ความสามารถ ตามความเชี่ยวชาญของแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพื่อให้ครูผู้สอนได้รับข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศ นำไปพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้คณะกรรมการที่แต่งตั้งจากบุคลากรภายในแล้ว โรงเรียนได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาในเครือข่าย ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการนิเทศการเรียนการสอน”

5. การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

แนวทางการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ด้าน ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“ก่อนจะกล่าวถึงการวัดและประเมินผล ควรจะต้องสร้างความเข้าใจเรื่องของการวัดและประเมินผลต่อครูให้เห็นถึงความสำคัญการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้การวัดและประเมินมีความสอดคล้องกับหลักสูตร การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความเป็นธรรมชาติหรือคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพราะในแต่ละรายวิชาต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่แตกต่างกัน”

และอีกท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า

“ทางโรงเรียนมีการตั้งคณะกรรมการครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ รวมทั้ง จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ มีการพัฒนาเครื่องมือให้ทันสมัยทำให้การ วัดและประเมินผลมีความชัดเจนมากขึ้น เพราะถ้าการวัดผลและประเมินผลไม่มีคุณภาพก็จะทำให้โรงเรียนไม่ได้มาตรฐาน”

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

5.1.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.2 คำถามในการวิจัย

3.2.1 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด

3.2.2 การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง มีความแตกต่างกันหรือไม่

3.2.3 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

5.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลครั้งเดียวแบบภาคตัดขวาง (Cross - sectional) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

5.3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 จำนวนโรงเรียนที่ผ่านการประเมินทั้งหมด 9 โรงเรียน รวมทั้งหมด 259 คน จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการทุกโรงเรียน จำนวน 27 คน และจำแนกกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน ประกอบด้วย ครูสอนสามัญ และครูสอนศาสนา จำนวน 232 คน โดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการใช้คอมพิวเตอร์ (Computer Method) โดยการสุ่มจากผู้บริหารและครู จำนวน 259 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัดส่วนตัวอย่างครูเพื่อให้ได้สัดส่วนที่สมดุลกันในแต่ละขนาดของโรงเรียน โดยการเทียบบัญญัติไตรยาง

5.3.2 แบบเครื่องมือ

1.แบบสอบถาม แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check – List) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อ การเรียนการสอน เทคโนโลยีการศึกษา
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
5. ด้านการนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

1. ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้
3. ด้านสื่อ การเรียนการสอน เทคโนโลยีการศึกษา
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา
5. ด้านการนิเทศการศึกษา

2.แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างโดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการนิเทศ

5.3.3 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) การสร้างแบบสอบถาม

1.1) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากแบบวัดและประเมินผล รวมทั้งตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2) กำหนดขอบเขตที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม

1.3) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำ และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา การสื่อความหมายและความครอบคลุมสมบูรณ์แบบของแบบสอบถาม

1.4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยาม (Item Objective Congruence Index : IOC) โดยตรวจสอบข้อคำถาม ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านวัดประเมินผลหรือวิจัย รวมทั้งด้านภาษาไทย เพื่อพิจารณาด้านภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม

จำนวน 3 คน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญอาจมีความเชี่ยวชาญหลายด้านในคนเดียวกัน และต้องได้ค่า IOC \geq 0.50 ขึ้นไป ถ้าต่ำกว่าผู้วิจัยจะนำมาปรับปรุง (พิสนุ พงศ์ศรี, 2549 : 138-140) พิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนน ผลการวิเคราะห์เครื่องมือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ 99.69

1.5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความสอดคล้องภายในด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125-126) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด เท่ากับ .964 ถือว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นและสามารถใช้ได้

1.6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยทำเรื่องขอหนังสือรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากนั้นผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษา ไปยังโรงเรียนที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด โดยได้รับแบบสอบถามคืน 259 ฉบับ และตรวจสอบเป็นฉบับสมบูรณ์จำนวน 259 ฉบับ คิดเป็นร้อยละหนึ่งร้อย ของแบบสอบถามตามขั้นตอนต่อไป

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.5.1 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ แบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. คำนวณค่าร้อยละ เพื่อนำมาประกอบการอภิปรายผลในการศึกษาค้นคว้า
2. กำหนดคะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แสดงระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน

การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 74) จากนั้นผู้วิจัย คำนวณหาค่าเฉลี่ย พร้อมกับนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง และแปลผลตามลำดับ โดยใช้เกณฑ์การ ประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามหลักการวิเคราะห์ความหมายของค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 : 75)

3. นำค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มาเปรียบเทียบตามตัวแปร ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานโดยใช้การทดสอบค่าค่า (T-test) และค่าทดสอบ (F-test)

4. นำข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีวิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาจัดกลุ่มประกอบการอภิปราย

5. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปประเด็นสำคัญของข้อคิดเห็นที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม วิเคราะห์โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาประกอบการอภิปราย

5.6 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี สรุปผลการวิจัยดังนี้

5.6.1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโท ส่วนประสบการณ์การปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-10 ปี มากกว่า ต่ำกว่า 5 ปี และ 15 ขึ้นไป

5.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีระดับความเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านการวัดผลและ

ประเมินผลทางการศึกษา และด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในรายด้านจำแนกเป็นรายข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม และน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)

2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ จัดให้มีการประชุม(ชุรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน และน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

3.ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน

4.ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน และน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮ)

5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี และน้อยที่สุดคือ จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ

5.6.3 ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตามตำแหน่ง

1.ระดับวุฒิการศึกษา จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างวุฒิการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และปริญญาโท โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

2.ประสบการณ์ปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างผู้มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา โดยผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มากกว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี ตามด้วยผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-15 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป ตามลำดับ

3.ตำแหน่ง จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

5.6.4 ข้อเสนอแนะแนวทางต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นรายด้านและจัดลำดับข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอ มะฮฺ) เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา เนื่องจากหลักสูตรมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะส่งนักเรียนเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีการนำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร เพราะข้อมูลที่ได้จากประเมินในรอบที่ผ่านมา เป็นข้อมูลที่แสดงถึงหลักการปฏิบัติงานที่สามารถให้เกิดประสิทธิผลและไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น การพัฒนาจึงจำเป็นต้องนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงานของปีการศึกษาที่ผ่านมา มาปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาต่อไป

2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน หรือท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา และผู้เรียนส่วนหนึ่งก็เป็นสมาชิกของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีที่ชุมชน หรือท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อและความต้องการของชุมชนหรือท้องถิ่นอย่างแท้จริง และข้อที่มีความถี่น้อยที่สุดคือ ควรมีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถี่มากที่สุดคือ ควรให้มีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ เนื่องจากสื่อการสอน และ เทคโนโลยีต่างๆ จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในผลิต และการจัดซื้อสื่อต่างๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้ เทคโนโลยีมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสมและทันกับยุคสมัย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อ

ผู้เรียนและการเรียนการสอนของโรงเรียน และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุดคือ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม

4. ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถ้อยมากที่สุดคือ ควรจัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮฺ) เนื่องจากการนิเทศจากบุคคลภายนอก เป็นการสะท้อนความคิดเห็นหรือมุมมองจากบุคคลภายนอกองค์กรที่มองมายังสถานศึกษา ทำให้เกิดประเด็นและมุมมองในการพัฒนาการศึกษาที่แตกต่างจากบุคคลภายในองค์กรเดียวกัน สำหรับบุคลากรภายในสถานศึกษาเดียวกันอาจมีข้อจำกัดในการแสดงข้อคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆในสถานศึกษาของตน และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุดคือ ควรจัดนิเทศ (มูฮาซาบะฮฺ) ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)

5. การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา เมื่อประมวลข้อเสนอแนะทั้งหมดพบว่า ข้อที่มีความถ้อยมากที่สุดคือ ควรจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ เนื่องจากการวัดและประเมินผลทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่บ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการพัฒนาด้านต่างๆของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการบรรลุจุดประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ และข้อที่มีความถ้อยน้อยที่สุดคือควรมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮฺ)

5.6.4 ข้อเสนอแนะแนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นรายด้านและจัดลำดับข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ และให้ถือว่าหลักสูตรคือเครื่องกำหนดทิศทางของงานวิชาการ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เรื่องหลักสูตรและความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรนอกจากนี้ ต้องจะมีการจัดประชุมระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันประชุม(ชुरอ)วางแผน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการชี้แจงรูปแบบการดำเนินงานหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้าใจวัตถุประสงค์ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งผู้บริหารจะเป็นแกนหลักในการศึกษาวิเคราะห์ทิศทางในการพัฒนาตัวหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและปรัชญาการศึกษาอิสลามที่มุ่งเป้าเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ เมื่อหลักสูตรมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมย่อมเกิดการขับเคลื่อนในการพัฒนาร่วมกัน

2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้สถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา สามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนและจัดให้มีงบประมาณเพื่อการการพัฒนาครูผู้สอนในด้านนี้เป็นการเฉพาะ การกระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องเน้นการบูรณาการสาระการเรียนรู้ให้เป็นองค์ความรู้อิสลาม สอดแทรกความความเป็นอิสลามในทุกกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาจะต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอนในแต่ละสาระการเรียนรู้และความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มีความต้องการและความจำเป็นที่แตกต่างกัน หากโรงเรียนขาดการวิเคราะห์ความจำเป็นและความต้องการ การจัดหาหรือจัดทำสื่อการเรียนการสอนอาจไม่ตรงต่อความจำเป็นในการใช้งานจริง ประเด็นสำคัญคือสถานศึกษาต้องส่งเสริมทักษะความรู้การจัดการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอนทักษะ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการผลิตสื่อ ออกแบบสื่อด้วยตนเอง สำหรับใช้ในการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อันเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้สอนเอง และสามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสื่อการเรียนการสอนที่เป็นรายวิชาอิสลามศึกษาค่อนข้างมีน้อย หากครูผู้สอนสามารถที่จะผลิตและสร้างสรรค์เองถือเป็นการช่วยให้การเรียนการสอนอิสลามศึกษามีความน่าสนใจ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีการจัดทำแผนงาน หรือ โครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำในแต่ละเทอมการศึกษา เพื่อให้มีการแต่งตั้งครูผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละกลุ่มสาระวิชาเป็นผู้ให้การนิเทศการเรียนการสอนของครูภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเกิดการพัฒนาต่อยอดแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน การจัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องและมีความเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียนนั้นๆ โดยวางบนพื้นฐานของการนิเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

5. การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา สถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบ รวมทั้ง จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ มีการพัฒนาเครื่องมือให้ทันสมัยทำให้การ วัดและประเมินผลมีความชัดเจนมากขึ้น เพราะถ้าการวัดผลและประเมินผลไม่มีคุณภาพก็จะทำให้โรงเรียนไม่ได้มาตรฐาน การวัดและประเมินผลต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตร การสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความเป็นธรรมชาติหรือคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มสาระวิชา เพราะในแต่ละรายวิชาต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่แตกต่างกัน

5.7 การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

7.1 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ยุทธนา เกื้อกุล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี บริหารจัดการด้านวิชาการอย่างมีระบบการ ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรมีคุณภาพ และปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยแต่ละด้านประกอบด้วยหลักการ ชูรอ (Plan) อะมัลคอลลีหฺ (Do) มูฮาซาบะฮฺ (check) มูรอกอบะฮฺ (Supervion) อิสติกอมะฮฺ (insistent) ดำเนินงานบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะหลักอิสติกอมะฮฺ หรือความต่อเนื่องในการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ ทำให้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับยุทธนา

1.2 ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม รองลงคือครูศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ) ซึ่งสอดคล้องกับทัศนาศรี (2553 : 151) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากผลการวิจัยที่ปรากฏข้างต้น อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดี ประกอบกับผู้บริหาร ครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และคณะทำงานที่มีประสิทธิภาพ และปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

1.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ จัดให้มีการประชุม (ชูรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมาคือ การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร อินผอง (2555 :87) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก เกิดจากการปรึกษาหารือและการประสานความร่วมมือร่วมกันของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันออกแบบและวางทิศทางทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่วางบนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาอิสลาม มีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.4 ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ศึกษาวិเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อาอิตะ เจ๊ะแหว (2558:134) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์วางแผนคัดกรอง จัดสรรตามความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน และถือเป็นช่วยการลดต้นทุนและงบประมาณของโรงเรียนสำหรับการจัดซื้อหรือจัดทำสื่อการสอน สอดคล้องกับหลัก อะมัล คอลิหฺ (عَمَلٌ صَالِحٌ) หลักการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่บุคคล และองค์องค์กร และเกิดความตระหนักในระบบการปฏิบัติงานและเป้าหมายขององค์กร นิเลาะ แวอุเซ็ง (2559)

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา (มูรอกอบะฮฺ) ของโรงเรียนอย่างชัดเจน รองลงมาคือจัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา (มูรอกอบะฮฺ) ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่ง คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการนิเทศเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศเป็นอย่างดี ประกอบกับมีประสบการณ์ในด้านการนิเทศ โดยทางโรงเรียนมีจัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บุคลากรได้เตรียมความพร้อมสำหรับการนิเทศทั้งจากภายในและภายนอกอยู่ตลอดเวลา และสอดคล้องกับนิเลาะ แวอุเซ็ง (2559) หลักมูรอกอบะฮฺ (المراقبة)

หลักการประเมินตรวจสอบจากภายนอก หรือตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก เป็นการนิเทศการศึกษา จากองค์กรหรือคณะกรรมการนิเทศการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์เพื่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข และ นำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ โรงเรียนมีแผนงานโครงการ ด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี รองลงมาคือ โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครูบุคลากร รับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน และน้อยที่สุดคือ จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องซึ่ง สอดคล้องกับนิเลาะ แวอูเซ็ง (2559) ซึ่งกระบวนการบริหารการศึกษาโดยหลัก มุฮาซาบะฮ์ (محاسبة) คือหลักการตรวจสอบภายใน หรือหลักการตรวจสอบ การบริหารงานวิชาการจำเป็นอย่าง ยิ่งที่จะมีระบบการตรวจสอบ ประเมินตนเอง เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดการพัฒนา ทั้งผู้บริหารและ บุคลากร จะต้องตระหนักในการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ประเมินการทำงานของตนเอง อาอิตะ เจ๊ะแว (2558:134) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ด้านการวัดผลและประเมินผล พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า การวัดและประเมินผลที่ใช้สำหรับ การนักเรียนทุกคนต้องผ่านการประเมิน คุณภาพ ความเที่ยงตรง ความแม่นยำ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนต่ำ และโรงเรียนขาดมาตรการใน การจัดการนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) จึงทำให้นักเรียนที่จบหลักสูตรไม่มีมาตรฐาน เนื่องจากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆและในภาค อื่นๆ ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งการประเมินของคณะกรรมการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554 - 2558 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่เข้าร่วมการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบสามผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละ 13.84 จากโรงเรียนทั้งหมดที่เข้าร่วมการประเมิน ๓ และโรงเรียนที่ผ่านการประเมินร้อยละ 80 เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามขนาดเล็ก เมื่อพิจารณาถึงเกณฑ์การประเมินแล้ว โรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่คะแนน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ 5 อยู่ในระดับต้องปรับปรุง เมื่อพิจารณาโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างทั้ง 9 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินของคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก ที่คะแนนผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่ 5 อยู่ในระดับดี และผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7.2.ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูจำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

1.ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่าการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการนั้น เกิดจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและมีแนวทางการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม(ชुरอ) วางแผน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการชुरอ (شُورَى) หลักการปรึกษาหารือ การบริหารงานหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกในองค์กรจะต้องปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรมีมติเห็นใจในกิจการร่วมกัน (นิเลาะ แวอุเซ็ง : 2559)

2.ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นิพพาน วาบา (2556:87) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการ ระหว่างผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ การที่การปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน ภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน แต่เกิดจากการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานวิชาการบรรลุตามเป้าหมาย เกิดจากสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการด้านวิชาการที่ดี แม้ผู้ปฏิบัติงานจะมีประสบการณ์ปฏิบัติงานที่ต่างกัน หากสถานศึกษามีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดี การปฏิบัติงานก็สามารถดำเนินไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลัก อะมัล ศอลิห (عَمَلٌ صَالِحٌ) ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ การดำเนินการด้านงานวิชาการจะต้องวางระบบบริหารที่ดี เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่บุคคล และองค์กร และเกิดความตระหนักในระบบการปฏิบัติงานและเป้าหมายขององค์กร

3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งต่างกัน ภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุจินต์ ใจกระจ่าง (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ(ตำแหน่ง) ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับ สภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มีการสร้างความเข้าใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน มีการปฏิบัติตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในทิศทางเดียวกัน

7.3 ข้อเสนอแนะแนวทางต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จะต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง(อิสติกอมะฮฺ) เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี มองว่าการตัดสินใจของผู้ปกครองที่ส่งเข้าศึกษาต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรเป็นที่ตั้ง แต่เกิดจากการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียนอันเป็นที่ประจักษ์ต่อผู้ปกครอง เป็นเหตุผลของการส่งเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ควรให้ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของ ชุมชน หรือท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา และผู้เรียนส่วนหนึ่งก็เป็นสมาชิกของชุมชนและท้องถิ่นนั้นๆ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ยังขาดการประสานความร่วมมือกับชุมชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการกิจกรรมต่างๆ ที่ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วม ทำให้การมีส่วนร่วมและการแสดงบทบาทของชุมชนต่อโรงเรียนมีช่องว่างระหว่างกันค่อนข้างสูง

ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้นั้นไม่เพียงพอ โรงเรียนควรที่จะสนับสนุนงบประมาณการจัดทำและจัดซื้อสื่อการสอน และพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพราะเทคโนโลยีมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเหมาะสมและทันกับยุคสมัย เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาที่รัฐจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อบริหารจัดการ ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการและการบริหารงานด้านต่างๆ สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

ด้านการนิเทศการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มูรอกอบะฮ์) เนื่องจากการนิเทศจากบุคคลภายนอก เป็นการสะท้อนความคิดเห็นหรือมุมมองจากภายนอกองค์กรที่มองมายังสถานศึกษา ทำให้เกิดประเด็นและมุมมองในการพัฒนาการศึกษาที่แตกต่างจากบุคคลภายในองค์กรเดียวกัน ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในการแสดงข้อคิดเห็นต่อปัญหาต่างๆ ในสถานศึกษาของตน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ขาดการก่อสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือระหว่างกับองค์กรหรือสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะด้านการนิเทศการศึกษา และอาจเกิดจากความพร้อมหรือข้อจำกัดของสถานศึกษาที่จะเปิดให้คณะกรรมการหรือภายนอกเข้ามานิเทศ

ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลควรจัดสรรให้เพียงพอ เนื่องจากการวัดและประเมินผลทางการศึกษาบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ เพื่อสนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาที่รัฐจัดสรรให้ไม่เพียงพอต่อบริหารจัดการ ทำให้งบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ

และการบริหารงานด้านต่างๆสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม รวมทั้งบุคลากรของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอาจไม่มีความพร้อมและได้รับการอบรมการใช้เครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย

5.8 ข้อเสนอแนะ

5.8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. จากผลการวิจัยด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร พบว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม และสร้างความเข้าใจต่อระบบการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปรัชญาหรือระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

1.2. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร เมื่อพิจารณาแล้ว การประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ดังนั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จะต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติคอมะฮฺ) เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อเป็นเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการ

5.8.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินงานการบริหารวิชาการระหว่างโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน

2.2 ควรศึกษาวิจัย และพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2542.การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- จรุณี เก้าเอี้ยน,(2556) เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ ยะลา : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- นิเลาะ แวอุเซ็ง (2559) การจัดการศึกษาในอิสลาม : แนวคิดสู่การปฏิบัติ ปัตตานี:โรงพิมพ์มิตรภาพ,
- อำรง บัวศรี. (2542).ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, (2550) การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สงขลา: นำศิลป์
- รุ่ง แก้วแดง, (2546) โรงเรียนนิติบุคคล พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช.
- สุนทร โคตรบรรเทา,(2551) หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา กรุงเทพฯ:ปัญญาชน.
- สันติ บุญภิรมย์,(2552) การบริหารงานวิชาการ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บุ๊คพอยท์
- สัมมา ธรนิธย์ (2552) หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- สุภางค์ จันทรวาณิช, (2545) วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ,(2550) รายงานวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) การบริหารงานวิชาการ กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2554) วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ยุคใหม่ กรุงเทพ:ห้างหุ้นส่วน จำกัดสามลดา
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,กรรณิการ์ สุขเกษม,(2551) วิธีวิทยาการวิจัยคุณภาพ : การวิจัยปัญหาปัจจุบันและการวิจัยอนาคตกาล พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพ:ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา
- อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, (2558) ปรัชญาการศึกษาอิสลาม พิมพ์ครั้งที่ 2 สงขลา : บันลือการพิมพ์

วรัยพร แสงนภาพวร (2556) โครงการวิจัยการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบ 3 บูรณาการกับการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบที่ 1 ของสถานศึกษาชายแดนภาคใต้ มุลนิธิสุข-แก้ว แก้วแดง

ชวัลลักษณ์ รติวรภัทรกุล (2559) พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร วารสารราชพฤกษ์ ปีที่ 14 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2559) 49-64

มุฮัมมัดสลรี มั่นยุณ และคณะ (2556) การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการอิสลาม โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาการ โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ปีที่ 8 ฉบับที่ 14 (ฉ.ที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2556)

ซอลีซะห์ หะยีสะมะแอ 2551. มโนทัศน์การศึกษาในอิสลาม : โครงการส่งเสริมการวิจัยและเขียนตำราสำนักวิจัยและเขียนตำรา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา, ครั้งที่พิมพ์: 1.พิมพ์ลักษณะ: ปัดตานี

ยุทธนา เกื้อกูล (2560) สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วารสาร อัลนूर บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 12 ฉบับที่ 23(ฉ.ที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2560)

ทิตนา แหมมณี (2550).รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฟาฎิมะฮ์ แวะสะมาแอ (2552) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะภาษาไทย สำหรับเด็กมุสลิม โรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์

ฟาริด เตะมาหมัด. (2550). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Prince of Songkla University
Patani Campus
ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Patani Campus
ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 46 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปอซันพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 6 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่าน ได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมุลนิธิสันติวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อับรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 13 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปยุตประชารักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 14 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)

คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนยุวอิสลามวิद्याมูลนิธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์ศรีรักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 13 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรุสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 14 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธรรมพิทยาคาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 27 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตรุนวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 7 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูหัมมัดรอฟลี แวหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ที่ ศธ 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

กุมภาพันธ์ 2562

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตรุณศาสนวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ชุด

ด้วย นายสะอารี มามะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๙ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่าน รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอนสามัญ และครูผู้สอนศาสนาอิสลาม จำนวน 92 ท่าน โดยการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้สอนในโรงเรียนของท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ)
คณบดีวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ 080-7114150

โทรสาร 0-7334-8726

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

2. ดร.อับดุลฮาكيم เอ็งเปีย

ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

3. อาจารย์ ดร.ซัมซู สาอุ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

สถานที่ทำงาน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูลแบบสอบถาม

1.โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ

ที่อยู่ 85/1 หมู่ที่ 5 ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 073-710544

2.โรงเรียนปอชนพัฒนา

ที่อยู่ 48 หมู่ 5 ตำบลปิตุมุดี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 084-8595528

3.โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา

ที่อยู่ 146 ม.5 ตำบลยะรัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 073-352047

4.โรงเรียนปยุตประชากรักษ์

ที่อยู่ 72/1 หมู่ที่ 6 ตำบลปยุต อำเภอมือง จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 082-8344804

5.โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ

ที่อยู่ 5 ตำบลลูโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

6.โรงเรียนอิสลามศาสนวิทยา

ที่อยู่ 187 หมู่ที่ 2 ตำบลสะก่า อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 08 9-4190 และ 073-451973

7.โรงเรียนธรรมพิทยาคาร

ที่อยู่ 52 ตำบล ลูโบะยิไร อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 073 497 247

8.โรงเรียนดรณวิทยา

ที่อยู่ 17/6 ตำบลกลางา อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

เบอร์โทรศัพท์ 073-451981

9.โรงเรียนดรณศาสนวิทยา

ที่อยู่ 265 ถ.ท่าเสด็จ ตำบลตะลูนัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

โทรศัพท์ 073 411 093

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

และผลการตรวจสอบค่าความสอดคล้อง

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ด้านความตรงตามเนื้อหา (index of Item- Objective Congruence :IOC)

เรื่อง : การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความที่สร้างขึ้นสำหรับใช้ประเมิน การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยพิจารณาตามเนื้อหา เพื่อนำเสนอผลการตัดสินใจของผู้ทรงคุณวุฒิไปวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

นิยามเชิงปฏิบัติการ

ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการ ประชุม (ชुरอ) วางแผนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับผู้เรียน สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลาม ตลอดจนการนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)

ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณตามปรัชญาการศึกษาอิสลาม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างเหมาะสม เน้นการมีส่วนร่วม มุ่งพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน ที่ผู้สอนสามารถส่งถึงผู้เรียน เพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องมีความเหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็น เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการปฏิบัติงานด้านวิชาการการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา (มุอาซาบะฮ์) ติดตามประสานงาน เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนความ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศ การศึกษาจากสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา (มูรอกอบะฮฺ)

การวัดและประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สาระการเรียน หน่วยการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยประเมินตามสภาพความเป็นจริง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของตามเนื้อหา พิจารณาถึงความสอดคล้องและเหมาะสมของคำถามที่สร้างขึ้นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อคำถามในตารางที่กำหนดโดยเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อ แน่ใจว่าคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามเชิงปฏิบัติการ
- 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้น สอดคล้อง กับนิยามเชิงปฏิบัติการ
- 1 เมื่อ แน่ใจว่าคำถามนั้น ไม่สอดคล้อง กับนิยามเชิงปฏิบัติการ

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี	จำนวนข้อ	น้ำหนัก (ร้อยละ)
1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร	9	19.14
2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	10	21.27
3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	10	21.27
4.ด้านการนิเทศการศึกษา	9	19.14
5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	9	19.14
รวม	47	99.96

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมิน
คณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีใน 5 ด้านดังนี้ 1.ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร 2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3.ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน 4.ด้านการนิเทศการศึกษา 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพของท่าน

1.เพศ

() ชาย () หญิง

2.อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 30 - 40 ปี () 41 - 50 ปี () 50 ปีขึ้นไป

3.วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก
() อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

4.ประสบการณ์ในการทำงาน

() ต่ำกว่า 5 ปี () 5 - 10 ปี () 11 - 15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

5.ตำแหน่ง

ผู้บริหาร (โปรดระบุ)

() ผู้อำนวยการ () รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ () หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ครูผู้สอน (โปรดระบุ)

() ครูผู้สอนสามัญ () ครูสอนศาสนา () อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558

คำชี้แจง : แบบสอบถามข้อมูลรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558

จำนวน 49 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง โดยพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

Prince of Songkla University
Pattani Campus

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
<p>านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานของบริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการระดม (ชुरอ) วางแผนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเรียน สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลาม ตลอดจนการเทศการใช้หลักสูตร การติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)</p>	1.ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร					
	1	ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม(ชुरอ) วางแผน การบริหารงานวิชาการประจำปี				
	2	กำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตร สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษา และปรัชญาการศึกษาอิสลาม				
	3	จัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่				
	5	จัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการวางแผนการดำเนินการ การตรวจสอบ และการแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ				
	6	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม				
	7	ครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้				
	8	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)				
	9	จัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน				
	10	นำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร				

เป้าหมายเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
<p>แผนกระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณตามปรัชญาการศึกษาอิสลาม เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างเหมาะสมในการมีส่วนร่วม มุ่งพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง</p>	2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้					
	11	จัดให้มีการประชุม(ชุรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
	12	ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครู โรงเรียน หรือความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
	13	มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง				
	14	มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด หรือความต้องการของนักเรียน				
	15	การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้				
	16	ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ				
	17	ส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้าพัฒนารูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน				
	18	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน				
	19	ประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้ และจัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)				
20	จัดทำแผนงาน โครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					

ข้อมติเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี สิ่งทีนำความรู้ไปสู่ผู้เรียน ที่ผู้สอนสามารถเข้าถึงผู้เรียน เพื่อใช้สำหรับการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องมีความเหมาะสมและเพียงพอ โดยคำนึงถึงความต้องการและความจำเป็น เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	3.ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน					
	21	ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้				
	22	มีแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้อัดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
	23	สนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ				
	24	จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม				
	25	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรมต่าง ๆ				
	26	จัดหาสื่อการเรียนรู้อัดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้				
	27	ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน				
	28	ชุมชน ท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน				
	29	มีระบบการดูแลควบคุม ป้องกันการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน				
30	ประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					

ชื่อยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดระบบการปฏิบัติงานด้านวิชาการการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษา ภายในสถานศึกษา (มุฮาซาบะฮ์) ติดตามระสานงาน เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนความ และระสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาจากสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา (มรอกอบะฮ์)	4.ด้านการนิเทศการศึกษา					
	31	จัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี				
	32	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน				
	33	พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา				
	34	นิเทศ(มุฮาซาบะฮ์)ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)				
	35	จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน				
	36	การจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในประจำปีการศึกษา				
	37	นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู				
	38	ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน (มุฮาซาบะฮ์) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)				
	39	จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มรอกอบะฮ์)				
ชื่อยามเชิงปฏิบัติการ	ข้อ	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
			+1	0	-1	
การวัดและประเมินผลทางการศึกษา หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครู	5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา					
	40	โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี				

<p>จัดทำแผนการวัดและประเมินผล ศึกษาศาสตร์ สาระการเรียนรู้ หน่วย การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครู ดำเนินการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน โดยประเมิน สภาพความเป็นจริง เพื่อเป็น การเตรียมความพร้อมสำหรับการ ประเมินทั้งจากภายในและ ภายนอกสถานศึกษา</p>	41	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผล และประเมินผลการศึกษาของ โรงเรียน				
	42	มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและ รูปแบบการวัดผล ประเมินผลให้ เหมาะสมอยู่เสมอ				
	43	ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและ ประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของ ผู้เรียน				
	44	จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหา สารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการ วัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ				
	45	การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับ การอบรม การวัดผลและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮฺ)				
	46	มีการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียนและสถานศึกษาให้พร้อมรับ ทั้งการประเมินภายใน (มุฮาซาบะฮฺ) และภายนอก (มรอกอบะฮฺ)				
	47	นำผลการติดตามและประเมิน คุณภาพภายในและภายนอกเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา				
	48	ประสานความร่วมมือ(อามัล คอลีห) กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการ ปรับปรุงและพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)				

ผลการตรวจหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์หรือนิยามแบบสอบถามการวิจัย
(index of Item- Objective Congruence :IOC)

ข้อ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
1.ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร							
1.	ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม(ชुरอ)วางแผน การบริหารงานวิชาการประจำปี	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2.	กำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตร สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษา และปรัชญาการศึกษาอิสลาม	0	+1	+1	2	0.66	สอดคล้อง
3.	จัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับ บริบททางสังคมในพื้นที่	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4.	จัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการวาง แผนการดำเนินการ การตรวจสอบและ การแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5.	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนา หลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6.	ครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7.	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8.	จัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนาหลักสูตร ของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของ ครูผู้สอน	-1	+1	+1	1	0.33	ปรับปรุง
9.	นำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็น ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้							
1	ประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้และจัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิตติกอมะฮ)	0	+1	+1	2	0.66	ปรับปรุง
1	จัดให้มีการประชุม(ชูรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครู โรงเรียน หรือความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด หรือความต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	ส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้า พัฒนา รูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา							
1	ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	มีแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	สนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้เพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีสื่อ และนวัตกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
7	ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	0	+1	+1	2	0.6 6	ปรับปรุง
8	ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	มีระบบการดูแลควบคุม ป้องกันการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
10	ประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
4. ด้านการนิเทศการศึกษา							
1	จัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	+1	0	+1	2	0.66	ปรับปรุง
2	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	นิเทศ(มุฮาซาบะฮ์)ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	การจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในประจำปีการศึกษา	+1	+1	0	2	0.66	ปรับปรุง
7	นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
8	ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน (มุฮาซาบะฮ์) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา(มูรอกอบะฮ์)	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

ข้อ		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	สรุปความ สอดคล้อง
5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา							
1	โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี	+1	0	+1	2	0.6 6	ปรับปรุง
2	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากร รับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผล ประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
6	การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรม การวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮ์)	+1	+1	0	2	0.6 6	ปรับปรุง
7	มีการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียนและสถานศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินภายใน (มูฮา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

	ซาบะฮ์) และภายนอก (มูรอ กอบะฮ์)						
8	นำผลการติดตามและประเมิน คุณภาพภายในและภายนอกเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
9	ประสานความร่วมมือ (อำมัล คอ ลิท)กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็น ฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามวิจัย

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้น จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีใน 5 ด้านดังนี้ 1.ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร 2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3.ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน 4.ด้านการนิเทศการศึกษา 5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 1 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1.เพศ

() ชาย () หญิง

2.อายุ

() ต่ำกว่า 30 ปี () 30 – 40 ปี () 41 - 50 ปี () 50 ปีขึ้นไป

3.วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

() อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี () 11 – 15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่ง

ผู้บริหาร (โปรดระบุ)

- () ผู้อำนวยการ () รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ () หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ครูผู้สอน (โปรดระบุ)

- () ครูผู้สอนสามัญ () ครูสอนศาสนา () อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558

คำชี้แจง : แบบสอบถามข้อมูลรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 จำนวน 49 ข้อ แต่ละข้อเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง โดยพิจารณาดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงมาก

ระดับ 3 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ระดับปฏิบัติตรงกับสภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุด

ข้อ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และ ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม(ชुरอ) วางแผน การบริหารงานวิชาการ ประจำปี	5	4	3	2	1
2	กำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตร สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษา และปรัชญาการศึกษา อิสลาม	5	4	3	2	1
3	จัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับ บริบททางสังคมในพื้นที่	5	4	3	2	1
4	จัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการ วางแผนการดำเนินการ การตรวจสอบ และการแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	5	4	3	2	1
5	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงาน พัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม	5	4	3	2	1
6	ครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือ วิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
7	จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและ ต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	5	4	3	2	1
8	จัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนา หลักสูตรของโรงเรียนโดยการมีส่วน ร่วมของครูผู้สอน	5	4	3	2	1
9	นำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็น ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	5	4	3	2	1

ข้อ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้จัดให้มีการประชุม(ชुरอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	5	4	3	2	1
11	ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครูโรงเรียน หรือความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	5	4	3	2	1
12	มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง	5	4	3	2	1
13	มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดหรือความต้องการของนักเรียน	5	4	3	2	1
14	การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	5	4	3	2	1
15	ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	5	4	3	2	1
16	ส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้าพัฒนารูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน	5	4	3	2	1
17	ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	5	4	3	2	1
18	ประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้ และจัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	5	4	3	2	1
19	จัดทำแผนงาน โครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	5	4	3	2	1

ข้อ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20	ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้	5	4	3	2	1
21	มีแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5	4	3	2	1
22	สนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้เพียงพอ	5	4	3	2	1
23	จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	5	4	3	2	1
24	โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรมต่าง ๆ	5	4	3	2	1
25	จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	5	4	3	2	1
26	ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	5	4	3	2	1
27	ชุมชน ท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน	5	4	3	2	1
28	มีระบบการดูแลควบคุม ป้องกันการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	5	4	3	2	1
29	ประเมินผลการพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	5	4	3	2	1

ข้อ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30	ด้านการนิเทศการศึกษา จัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศ ของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	5	4	3	2	1
31	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือ ผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา ของโรงเรียนอย่างชัดเจน	5	4	3	2	1
32	พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการ นิเทศการศึกษา	5	4	3	2	1
33	นิเทศ(มุฮาซาบะฮ์)ติดตามในการ จัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำ อย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	5	4	3	2	1
34	จัดการนิเทศการศึกษาใน สถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสม กับหลักสูตรของโรงเรียน	5	4	3	2	1
35	การจัดทำสรุปรายงานผลการ ดำเนินงานนิเทศภายในประจำปี การศึกษา	5	4	3	2	1
36	นำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานและการ จัดการเรียนการสอนของครู	5	4	3	2	1
37	ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน (มุฮาซาบะฮ์) เพื่อปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	5	4	3	2	1
38	จัดให้มีการนิเทศจาก คณะกรรมการหรือบุคคลนอก สถานศึกษา(มูรอกอบะฮ์)	5	4	3	2	1

ข้อ	รูปแบบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
39	ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี	5	4	3	2	1
40	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ครู บุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	5	4	3	2	1
41	มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผล ประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ	5	4	3	2	1
42	ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของผู้เรียน	5	4	3	2	1
43	จัดสรรทรัพยากร หรือจัดหาสารสนเทศ สนับสนุน การดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ	5	4	3	2	1
44	การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรม การวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ (อิสติกอมะฮ์)	5	4	3	2	1
45	มีการเตรียมความพร้อมของครู นักเรียน และสถานศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินภายใน (มุฮาซาบะฮ์) และภายนอก (มรอกอบะฮ์)	5	4	3	2	1
46	นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	5	4	3	2	1
47	ประสานความร่วมมือ (อามัล ศอลิห) กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ์)	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3.1.ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร

.....

.....

3.2.ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

3.3.ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

.....

.....

3.4.ด้านการนิเทศการศึกษา

.....

.....

3.5.ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่นๆ (โปรดระบุ)

.....

.....

ภาคผนวก จ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีที่ผ่านการประเมิน
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอน
ศาสนาอิสลามประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี
พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 ข้อข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีประสิทธิผล

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

โรงเรียน(กรณีผู้บริหาร) ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปี.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอะไร ?

() นักวิชาการ () ผู้อำนวยการ/บุคลากรสำนักงานการศึกษาฯ () ผู้บริหารสถานศึกษา

() ครูผู้สอน

1.2 ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

() อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)

1.3 ประสบการณ์การทำงาน.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเมินคณะกรรมการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2.1 ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร

1. ท่านคิดว่าควรพัฒนาหลักสูตรอย่างไร ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่และส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการบริหารงานหลักสูตรอย่างไร เพื่อให้การบริหารงานหลักสูตรมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

.....

.....

.....

2.2 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ท่านมีวิธีการหรือแนวทางพัฒนางานด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

2. ท่านมีวิธีการส่งเสริม พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลามและพระราชบัญญัติการศึกษาทั่วไปอย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1. ท่านมีความคิดเห็นหรือแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างไร

2. ท่านคิดว่าควรมีแผนงานหรือโครงการสำหรับการผลิตสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอะไรบ้าง

4. ด้านการนิเทศการศึกษา

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาและบริหารงานด้านการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างไรบ้าง

2. ท่านมีคิดว่าการบริหารงานการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิผลอย่างไร

5. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

1. ท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านการวัดผล และประเมินผลทางการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างไร

2. ท่านคิดว่าการวัดและประเมินผลทางศึกษาของโรงเรียนเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรพัฒนาไปในทิศทางใด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ฉ

นิพนธ์ต้นฉบับ

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจาก
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

นายสะอารี มามะ¹ อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

² Ph.D. (หลักสูตรและการสอน) อาจารย์วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสพการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 259 คน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีและเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสพการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง โดยภาพรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี คือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น อันนำไปสู่การเป็นเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการ

Thesis Title	Management of Academic Affairs of Islamic Private School the 3 rd Academic Evaluation of which Endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani
Author	Mr. Sa-aree Mama
Major Program	Islamic Educational Administration and Management
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research aims to 1) Study the level of the management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani. 2) Compare the level of the management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani according to these variables, namely, educational level, working experiences and positions and 3) Gather guidelines for developing management of academic affairs of Islamic private schools the 3rd academic evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani. Data of this research gained from 259 teachers and 5 school administrators from Islamic private schools under of the Pattani Office of Private School. Province. Statistics used were percentage, means, standard deviations t-test and F-test.

The research was founded that

1) The overall level of the management of academic affairs of Islamic private school the 3rd Academic Evaluation of which is endorsed by the Office of National Quality Standards and Quality Assessment between the year of 2011 – 2015, the Office of Private Education of Pattani is at the highest level.

2) There is no significant different in perception on the management of academic affairs of Islamic private school based on educational level, working experiences and positions.

3) Recommendations for Islamic private school administration were found that private Islamic schools had to continuously publicize the school curriculum to parents in order to know about the improvement of the school curriculum and encourage

communities to participate in various school activities in order to make them as a network for school academic development.

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือและถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้มีความเทียบเท่ากับนานาประเทศ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม ประเทศที่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ถือเป็น การสร้างรากฐานในการผลิตทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณภาพ อันเป็นฐานที่สำคัญในการพัฒนาอื่นๆ ของประเทศชาติ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ อิสลามถือว่าการพัฒนามนุษย์จะต้องพัฒนาควบคู่ไปพร้อมกัน กล่าวคือ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ อิสลามจึง มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์ เพื่อสร้างบุคคลที่มีคุณภาพ ในทุกมิติ เป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม พร้อมจะนำพาและสร้างสรรค์สังคมให้มีความเจริญพาสุข อันเป็นความหวังของประชาชาติ อิสลาม ตลอดจนมนุษยชาติ (อับรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2558) การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารภารกิจของ พระผู้เจ้าบนหน้าแผ่นดิน และทำหน้าที่เป็นผู้นำแห่งมนุษยชาติ (นิเลาะ แวอุเซ็ง, 2559)

อิสลามให้ความสำคัญต่อการศึกษอันเป็นเครื่องมือในสร้างสรรค์ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งได้วางหลักการสำคัญต่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความตระหนักในการศึกษาและได้กำหนด วาระสำหรับการศึกษา โดยให้ถือเป็นวาระของมนุษยชาติที่ทุกคนจะต้องทำหน้าที่ และมีความ รับผิดชอบร่วมกันดังที่อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้ตรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾

ความว่า: “อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และ บรรดาผู้ได้รับความรู้หลายชั้น และอัลลอฮ์ทรงรอบรู้อย่างยิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ” (มูญา ดาละห์ 58: 11)

นอกจากคำตรัสในคัมภีร์อัลกุรอานดังกล่าวแล้ว ปราภฏในอัลหะดีษ บทหนึ่งที่ท่าน เราะชะฮูล (ซ.ล.) ได้กล่าวไว้ว่า

(طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)¹

ความว่า “การศึกษาหาความรู้เป็นฟัรฎูเหนือมุสลิม”

จากอัลกุรอานและอัลหะดีษดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นการยกระดับความรู้ จะถูกยกเกียรติด้วยความรู้ และการแสวงหาความรู้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อ

¹หะดีษบันทึกโดย IbnuMajah หะดีษหมายเลข 224

พัฒนาตนตามแนวทางของอิสลามให้เป็นคนดี มีสติปัญญาควบคุมคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การบริหารจัดการการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นการบริหารจัดการมีรูปแบบที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆ เนื่องจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความแตกต่างในเรื่องของ ภาษา และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีความเคร่งครัดในคำหลักคำสอน จึงส่งผลให้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นที่นิยมของคนในพื้นที่ในการส่งบุตรหลาน ดังนั้นการบริหารจัดการจะต้องตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ จึงทำให้รูปแบบการบริหารจัดการมีความแตกต่างจากรูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนทั่วไป หลักความเชื่อ ค่านิยมตามวิถีของมุสลิม การเรียนศาสนามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ในทุกๆด้าน รวมถึงด้านการศึกษา ซึ่งในทัศนะของอิสลาม มุสลิมที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักคำสอนของอิสลามเป็นวิถีในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องและการรู้จักศาสนาจะต้องผ่านกระบวนการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการศึกษาอิสลามที่มีความเข้มข้น มีคุณภาพและเป็นการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตตามวิถีทางศาสนาอิสลามได้อย่างเคร่งครัด (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์: 2552)

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามถือมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนสำหรับคนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อตอบสนองความต้องการข้างต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเอกชนในการจัดการศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ให้การจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของเอกชน กำหนดให้รัฐต้องสนับสนุนเอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550 มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน องค์การทางศาสนาและเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ดังนั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาอิสลาม คือการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา และจิตวิญญาณ (อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, 2558) การเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยี การบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นการบริหารวิชาการถือเป็นงานหลักของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากการศึกษาข้อมูลการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาพความเป็นจริงคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน เนื่องจากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับสถานศึกษาอื่นๆ และในภาคอื่นๆ² ส่งผลต่อการประเมินคุณภาพของ

² รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี : 2557

สถานศึกษาโดยตรง การประเมินคุณภาพทางการศึกษาทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาของสถานศึกษาที่จะต้องได้รับการแก้ไข ประเด็นที่จะต้องตระหนักคือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก รอบ 3 เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานดี จากผลการทดสอบวัดระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง เป็นตัวบ่งชี้ถึงระดับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 9 โรงเรียนด้วยกัน³ จากการวิเคราะห์กลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกที่ 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เป็นองค์ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้โรงเรียนผ่านการประเมินมาตรฐานคุณภาพภายนอก (วรัยพร แสงนภาพร : 2556)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานีตามความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยนี้สามารถเป็นแนวในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี และโรงเรียนเอกชนทั่วไป

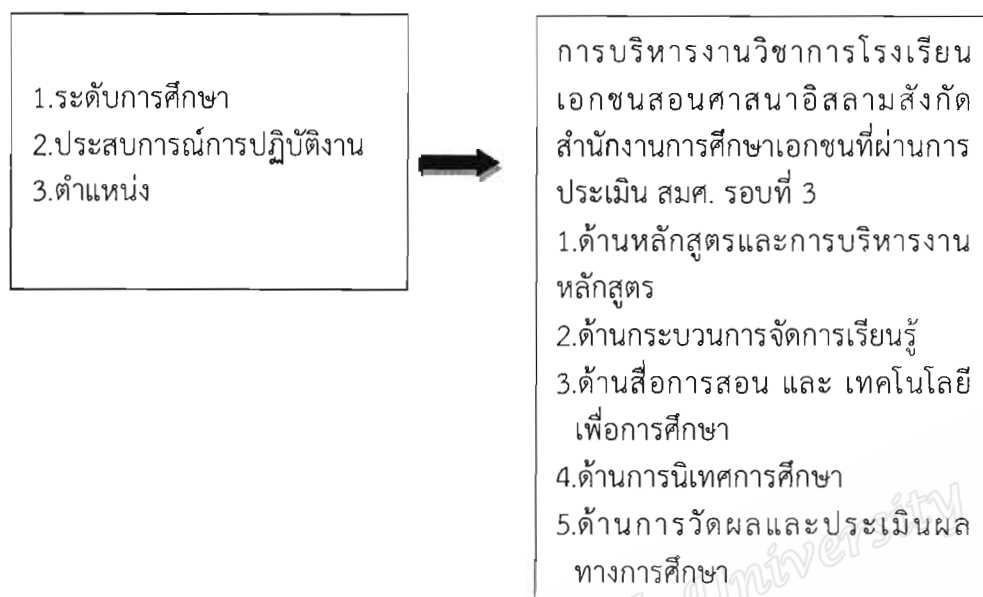
กรอบแนวคิดในการวิจัย

³ ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสมศ.ผลการประเมินคุณภาพภายนอก : 2560

ภาพที่ 1แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

จากกรอบแนวคิดผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่จะศึกษาโดยแยกเป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตำแหน่ง โดยตัวแปรต้นดังกล่าวจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ทั้ง 5 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 788 คน กำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่มอร์แกน จำนวน 259 คน

เครื่องมือในการวิจัยนี้คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ตัวเลือก และแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ เกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่ง และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี 5 ด้าน คือ 1)ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อ เทคโนโลยี การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านการนิเทศ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับคะแนนเฉลี่ยในการแปลความหมาย ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2557 :75) และเปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบด้วยค่าที (T-test) และค่าทดสอบเอฟ (F-test)

ส่วนวิธีการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามได้ดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานวิชาการ 2) กำหนดกรอบแนวคิดและขอช่วยในการสร้างเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามนิยามศัพท์ 3) สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวัดตามนิยามศัพท์ โดยแบบสอบถามตัดแปลงคำถามมาจากวิทยานิพนธ์ของวิภา ทองหง่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.60 - 1.00 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ 4) เสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข 5) เสนอเครื่องมือต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ตามนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.66 ผลการวิเคราะห์ทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 0.66 - 1.00 ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549 : 138-139) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ .969 ซึ่งแสดงว่าใช้ได้ 7) ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรีมากกว่าปริญญาโท ส่วนประสบการณ์การปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5-10 ปี มากกว่า ต่ำกว่า 5 ปี และ 15 ขึ้นไป และตำแหน่ง ครูผู้สอนมากกว่าผู้บริหาร

2. ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการ วิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ที่ผ่านการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1. ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร	3.96	.72	มาก
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.02	.70	มาก
3. ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.80	.79	มาก
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.98	.72	มาก
5. ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา	3.93	.73	มาก
รวม	3.93	.73	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีค่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ด้านสื่อการสอน และ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุม (ชуро) วางแผน การบริหารงานวิชาการประจำปี	3.98	.68	มาก
2.กำหนดแผนการบริหารงานหลักสูตรสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษา และปรัชญาการศึกษาอิสลาม	4.01	.80	มาก
3.จัดทำหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในพื้นที่	3.96	.71	มาก
4.จัดการบริหารงานหลักสูตรโดยมีการวางแผนการดำเนินการ การ ตรวจสอบและการแก้ไขปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	3.90	.65	มาก
5.ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็น ทีม	4.07	.75	มาก
6.ครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้	4.02	.72	มาก
7.จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและ ต่อเนื่อง (อิสติกอมาฮ)	3.85	.77	มาก
8.จัดทำรายงานสรุปผลการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน	3.95	.73	มาก
9.นำข้อมูลที่ได้จากปีที่ผ่านมาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร	3.96	.72	มาก
รวม	3.96	.72	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม และน้อยที่สุดคือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง (อิสติกอมาฮ)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.จัดให้มีการประชุม(ชูรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน	4.17	.65	มาก
2.ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมของครูโรงเรียนหรือความต้องการของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.03	.72	มาก
3.มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนได้ด้วยตนเอง	3.98	.72	มาก
4.มีการจัดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด หรือความต้องการ	3.98	.70	มาก
5.การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.16	.73	มาก
6.ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ	3.88	.76	มาก
7.ส่งเสริม พัฒนาครูในการค้นคว้า พัฒนารูปแบบออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน	4.00	.69	มาก
8.ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม เพิ่มทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน	4.03	.72	มาก
9.ประเมินผล สรุปผลการจัดการเรียนรู้และจัดทำรายงานแจ้งแก่ทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	4.03	.65	มาก
10.จัดทำแผนงานโครงการของโรงเรียนที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.03	.72	มาก
รวม	4.02	.70	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ จัดให้มีการประชุม(ชูรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครอง ชุมชน หรือท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้	3.95	.69	มาก
2.มีแผนงานหรือโครงการ การผลิตสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.85	.72	มาก
3.สนับสนุนงบประมาณสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเพียงพอ	3.80	.73	มาก
4.จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูแก่นักเรียนอย่างเหมาะสม	3.83	.73	มาก
5.โรงเรียนให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยี สื่อ และนวัตกรรมต่าง ๆ	3.85	.78	มาก
6.จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.88	.77	มาก
7.ใช้สื่อเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิผลอย่างคุ้มค่าต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	3.92	.73	มาก
8.ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน	3.70	.76	มาก
9.มีระบบการดูแลควบคุมป้องกันการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียน	3.84	.75	มาก
10.ประเมินผลการพัฒนาและการใช้อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.81	.74	มาก
รวม	3.80	.79	มาก

จากตารางที่ 4 สื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือ ชุมชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ด้านการนิเทศการศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.จัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี	4.10	.71	มาก
2.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.12	.72	มาก
3.พัฒนาให้ความรู้แก่ครูเรื่องการนิเทศการศึกษา	3.99	.75	มาก
4.นิเทศ(มุฮาซาบะฮ์)ติดตามในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง(อิสติกอมะฮฺ)	3.99	.79	มาก
5.จัดการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรของโรงเรียน	3.95	.74	มาก
6.การจัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานนิเทศภายในประจำปีการศึกษา	4.04	.73	มาก
7.นำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนของครู	3.97	.67	มาก
8.ดำเนินการพัฒนางานนิเทศภายใน(มุฮาซาบะฮฺ) เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ)	3.92	.73	มาก
9.จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มรอกอบะฮฺ)	3.78	.72	มาก
รวม	3.98	.72	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน และน้อยที่สุด คือ จัดให้มีการนิเทศจากคณะกรรมการหรือบุคคลนอกสถานศึกษา (มรอกอบะฮฺ)

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{x}	S.D	ระดับ
1.โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี	4.04	.74	มาก
2.โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครูบุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน	4.00	.73	มาก
3.มีการพัฒนาปรับปรุงวิธีการและรูปแบบการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมอยู่เสมอ	3.95	.69	มาก
4.ครูให้ความสำคัญกับการวัดผลและประเมินผลเพื่อทราบคุณภาพของผู้เรียน	3.94	.69	มาก
5.จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ	3.85	.75	มาก
6.การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการอบรมการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ(อิสติกอมะฮ)	3.85	.71	มาก
7.มีการเตรียมความพร้อมของครูนักเรียนและสถานศึกษาให้พร้อมรับทั้งการประเมินภายใน (มุฮาซาบะฮ์) และภายนอก(มูรอกอบะฮ)	3.90	.76	มาก
8.นำผลการติดตามและประเมินคุณภาพภายในและภายนอกเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.92	.74	มาก
9.ประสานความร่วมมือ (อาหมัล ศอลิห) กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ)	3.92	.77	มาก
รวม	3.93	.73	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี และน้อยที่สุดคือ จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ

3.ผลเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตามตำแหน่ง

3.1.ระดับการศึกษา จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด

ปัตตานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า ระดับความคิดเห็น โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

3.2. ประสพการณ์ปฏิบัติงาน จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ระหว่างผู้มีประสพการณ์การปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร ด้านสื่อการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล ทางการศึกษา

3.3. ตำแหน่ง จากการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

1.1 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทัศนาศาสตร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝัน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับบังอร กาญจนพันธ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในอำเภอคุระบุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวีระ สุบัติคำ และคณะ (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับยุทธนา เกื้อกุล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี บริหารจัดการด้านวิชาการอย่างมีระบบ ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรมีคุณภาพ และปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยแต่ละด้านประกอบด้วยหลักการ ชูรอ (Plan) อะมัลศอลิหฺ (Do) มูฮาซาบะฮฺ (check) มูรอกอบะฮฺ (Supervision) อีสติกอมะฮฺ (insistent) ดำเนินงานบริหารอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะหลักอิสติกอมะฮฺ หรือความต่อเนื่องในการพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการ ทำให้ภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับยุทธนาเกื้อกูล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเกิดจากสถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการด้านวิชาการที่ดี

1.2 ด้านหลักสูตรและการบริหารงานหลักสูตร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม รองลงคือครูศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรหรือวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และน้อยที่สุดคือจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮฺ) ซึ่งสอดคล้องกับทัศนาศรี (2553) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในฝันภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีมีระบบการบริหารงานวิชาการที่ดี ประกอบกับผู้บริหารครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้อำนวยการหัวหน้าฝ่ายวิชาการและคณะทำงานที่มีประสบการณ์และปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับสมพงษ์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพระประแดงจังหวัดสมุทรปราการผลการวิจัยพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ จัดให้มีการประชุม(ชูรอ) ร่วมกันในการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมาคือ การสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อัมพร อินผอง (2555) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก เกิดจากการปรึกษาหารือและการประสานความร่วมมือร่วมกันของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ร่วมกันออกแบบและวางทิศทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีความเข้าใจสิ่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งเป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้โดยมีหลักการจัดการเรียนรู้ที่วางบนพื้นฐานของปรัชญาการศึกษาอิสลาม มีการสอดแทรกปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอิสลามทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับยุทธนาเกื้อกูล (2560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ

สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ด้านการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

1.4 ด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ อาอิตะ เจ๊ะแหว (2558) ได้ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านสื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดการด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงาน การศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี เกิดจากการศึกษาวิเคราะห์วางแผน คัดกรอง จัดสรรตามความต้องการ ของผู้เรียนอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน และถือเป็นช่วย การลดต้นทุนและงบประมาณของโรงเรียนสำหรับการจัดซื้อหรือจัดทำสื่อการสอน สอดคล้องกับหลัก อะมัล ศอลิห์” (عمل صالح) หลักการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ เพื่อก่อให้เกิด ประโยชน์ แก่บุคคล และองค์กร และเกิดความตระหนักในระบบการปฏิบัติงานและเป้าหมายของ องค์กร นิเลาะ แวอูเซ็ง (2559) และสอดคล้องกับ วิเชียร ยอดจักร์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานีด้านสื่อการสอน และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

1.5 ด้านการนิเทศการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบในการนิเทศ การศึกษา (มูรอกอบะฮฺ) ของโรงเรียนอย่างชัดเจน รองลงมาคือจัดทำแผนงาน หรือโครงการ นิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือ ผู้รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา(มูรอกอบะฮฺ)ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งคณะกรรมการที่รับผิดชอบ ในการนิเทศเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศเป็นอย่างดี ประกอบกับมีประสบการณ์ในด้าน การนิเทศ โดยทางโรงเรียนมีจัดทำแผนงาน หรือโครงการนิเทศของโรงเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อให้บุคลากรได้เตรียมความพร้อมสำหรับการนิเทศทั้งจากภายในและภายนอกอยู่ตลอดเวลา และ สอดคล้องกับนิเลาะ แวอูเซ็ง (2559) หลักมูรอกอบะฮฺ (المراقبة) หลักการประเมินตรวจสอบจาก ภายนอก หรือตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก เป็นการนิเทศการศึกษาจากองค์กรหรือคณะกรรมการ นิเทศการศึกษา หรือศึกษานิเทศก์เพื่อให้เกิดการปรับปรุง แก้ไข และนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป ให้ ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ โรงเรียนมีแผนงานโครงการด้านการวัดผลและประเมินผลทุกปี รองลงมาคือโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการครูบุคลากรรับผิดชอบด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน และน้อยที่สุดคือ จัดสรรทรัพยากรหรือจัดหาสารสนเทศสนับสนุนการดำเนินการวัดผลและประเมินผลอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องซึ่งสอดคล้องกับนิเลาะ แวอุเซ็ง (2559) ซึ่งกระบวนการบริหารการศึกษาโดยหลัก มุฮาซาบะฮ์ (محا سبة) คือ หลักการตรวจสอบภายใน หรือหลักการตรวจสอบ การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมีระบบการตรวจสอบ ประเมินตนเอง เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดการพัฒนาทั้งผู้บริหารและบุคลากร จะต้องตระหนักในการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ประเมินการทำงานของตนเองสอดคล้องกับอาอิตะ เจ๊ะแว (2558) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีด้านการวัดผลและประเมินผลพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การวัดและประเมินผล สำหรับโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก นักเรียนได้รับการประเมินผลคุณภาพ ด้วยเครื่องมือการวัดความเที่ยงและมีความแม่นยำ ทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งต่างกับโรงเรียนอื่นๆที่ไม่ผ่านการประเมิน ดังนั้นจำเป็นต้องพัฒนาเครื่องมือการวัดความและประเมินผลของโรงเรียนที่ได้รับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)

2.ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาครั้งที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครู จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และตำแหน่ง

2.1.ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาครั้งที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ ระดับการศึกษาต่างกัน พบว่าการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามโดยภาพรวม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับวิเชียร ยอดจักร์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เนื่องจากการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการนั้น เกิดจากการสร้างความเข้าใจร่วมกันถึงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาและมีแนวทางการปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครู และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประชุมวางแผน (ชुरอ) เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการชुरอ(شورى) หลักการปรึกษาหารือการบริหารงานหรือกิจกรรมต่างๆเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลจำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกในองค์กรจะต้องปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรมีการตัดสินใจในกิจการร่วมกัน (นิเลาะ แวอูเซ็ง)

2.2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน พบว่าการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งต่างกับออาดิ๊ะ เจ๊ะแหว (2558) ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ การที่การปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการ ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน ภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับนิเพาซาน วาบา (2556) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการระหว่างผู้บริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน สำหรับประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกัน แต่เกิดจากการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานวิชาการบรรลุตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับหลัก อะมัล ศอลิหฺ” (عمل صالح) หลักการปฏิบัติงานหรือการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ การดำเนินการด้านงานวิชาการจะต้องวางระบบบริหารที่ดี เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่บุคคล และองค์กร และเกิดความตระหนักในระบบการปฏิบัติงานและเป้าหมายขององค์กร

2.3. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามสภาพการปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ. 2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่าการปฏิบัติงานตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งต่างกัน ภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับวิเชียร ยอดจักร์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกัน

การวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีมีการสร้างความเข้าใจต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน มีการปฏิบัติตามการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในทิศทาง

เดียวกัน สอดคล้องกับสุจินต์ ไจกระจำ (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีสถานภาพ (ตำแหน่ง) ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้ง 5 ด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร พบว่า มีการปฏิบัติงานมากที่สุดคือ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ครูปฏิบัติงานพัฒนาหลักสูตรด้วยการทำงานเป็นทีม ประสานความร่วมมือ และสร้างความเข้าใจต่อระบบการบริหารงานวิชาการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปรีกษาหารือระหว่างผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรและบริหารงานหลักสูตร เมื่อพิจารณาแล้ว การประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ดังนั้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึงต่อเนื่อง (อิสติกอมะฮ) เพื่อให้ผู้ปกครองทราบถึงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา และส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อเป็นเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการดำเนินงานการบริหารวิชาการระหว่างโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี

2. ควรศึกษาวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนปัตตานี

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542. *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.
- จรูณี แก้วเอี่ยม. 2556. *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. ยะลา : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. 2557. *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: วีอินเทอร์เน็ท
- นิเลาะ แวอุเซ็ง. 2559. *การจัดการศึกษาในอิสลาม : แนวคิดสู่การปฏิบัติ* ปัตตานี:โรงพิมพ์มิตรภาพ.
- จ่าง บัวศรี. 2542.*ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา*.กรุงเทพฯ: ธนรัชการพิมพ์.
- เบญจวรรณ กี่สุขพันธ์.(2558). *หลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ:ซีเอ็ดอีดูเคชั่น
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2553).*การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. 2550. *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา: นำศิลป์
- รุ่ง แก้วแดง. 2546. *โรงเรียนนิติบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:วัฒนาพานิช.
- สันติ บุญภิรมย์.2552 *การบริหารงานวิชาการ* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บุ๊คพอยท์
- สัมพันธ์ รณิธย์.2552 *หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- สุนทร โคตรบรรเทา.2551. *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ.2550. *รายงานวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนใต้*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อিবรอฮีม ณรงค์รักษาเขต, (2558) *ปรัชญาการศึกษาอิสลาม* พิมพ์ครั้งที่ 2 สงขลา : บันลือการพิมพ์
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์,กรรณิการ์ สุขเกษม, 2551. *วิธีวิจัยการวิจัยคุณภาพ : การวิจัยปัญหาปัจจุบัน และการวิจัยอนาคตไกล*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา
- สมโภชน์ ศรีสมุทร. 2550. *การวิเคราะห์การจัดกลุ่มโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- สมคิด พรหมจ้อย. 2559. *การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)*

ของสถานศึกษาในจังหวัดนนทบุรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ., 9(2), 25-43.

ระบบสารสนเทศเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกสมศ.ผลการประเมินคุณภาพภายนอก.

[ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx>

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล นายสะอาดรี มามะ
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5720420129

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต (กฎหมายอิสลาม)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2556

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นิติกร(กฎหมายอิสลาม) ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดปัตตานี ถนนเดชา ตำบลสะบารัง
อำเภอปัตตานี จังหวัดปัตตานี

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

สะอาดรี มามะ และอิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต.2562. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 ประจำปี พ.ศ.2554-2558 สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี”.การประชุมวิชาการระดับชาติด้านอิสลามศึกษาและมุสลิมศึกษา ครั้งที่ 4 ปีการศึกษา 2562 วันที่ 15 กรกฎาคม 2562 อาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หน้าที่ 516 -540.